मेरो गणित

कक्षा १

मेरो गणित

कक्षा– १

विद्यार्थीको नाम : ....

रोल नम्बर : ....

विद्यालयको नाम : ....

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर, नेपाल

प्रकाशक : नेपाल सरकार

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

पाठ्यक्रम विकास केन्द्र

सानोठिमी, भक्तपुर

© सर्वाधिकार : पाठ्यक्रम विकास केन्द्र

वि.सं. २०७६

मुद्रण :

हाम्रो भनाइ

पाठ्यक्रम शिक्षण सिकाइको मूल आधार हो । पाठ्यपुस्तक विद्यार्थीमा अपेक्षित दक्षता विकास गर्ने एक मुख्य साधन हो । यस पक्षलाई दृष्टिगत गर्दै पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले विद्यालय शिक्षालाई व्यावहारिक, समयसापेक्ष र गुणस्तरीय बनाउने उद्देश्यले पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकको विकास तथा परिमार्जन कार्यलाई निरन्तरता दिँदै आएको छ । आधारभूत शिक्षाले बालबालिकामा आधारभूत साक्षरता, गणितीय अवधारणा र सिप एवम् जीवनोपयोगी सिपको विकासका साथै व्यक्तिगत स्वास्थ्य तथा सरसफाइसम्बन्धी बानीको विकास गर्ने अवसर प्रदान गर्नुपर्छ । आधारभूत शिक्षाको माध्यमबाट बालबालिकाहरूले प्राकृतिक तथा सामाजिक वातावरणप्रति सचेत भई अनुशासन, सदाचार र स्वावलम्बन जस्ता सामाजिक एवम् चारित्रिक गुणको विकास गर्नुपर्छ । यसले विज्ञान, वातावरण र सूचना प्रविधिसम्बन्धी आधारभूत ज्ञानको विकास गराई कला तथा सौन्दर्यप्रति अभिरुचि जगाउनुपर्छ । शारीरिक तन्दुरुस्ती, स्वस्थकर बानी एवम् सिर्जनात्मकताको विकास तथा जातजाति, धर्म, भाषा, संस्कृति, क्षेत्रप्रति सम्मान र समभावको विकास पनि आधारभूत शिक्षाका अपेक्षित पक्ष हुन् । देशप्रेम, राष्ट्रिय एकता, लोकतान्त्रिक मूल्यमान्यता तथा संस्कार सिकी व्यावहारिक जीवनमा प्रयोग गर्नु, सामाजिक गुणको विकास तथा नागरिक कर्तव्यप्रति सजगता अपनाउनु, स्तरअनुकूल व्यवहारकुशल सिपको प्रयोग गर्नु र दैनिक जीवनमा आइपर्ने व्यावहारिक समस्याहरूको पहिचान गरी समाधानका उपायको खोजी गर्नु पनि आधारभूत तहको शिक्षाका आवश्यक पक्ष हुन् । यस पक्षलाई दृष्टिगत गरी देशका विभिन्न विद्यालयमा परीक्षण गरेर प्राप्त पृष्ठपोषणका आधारमा परिष्कार तथा परिमार्जन गरी आधारभूत तह (कक्षा १-३) को पाठ्यक्रम २०७६ अनुरूप देशभर पठनपाठन गर्न सकिने गरी यो पुस्तक विकास गरिएको छ । यो पुस्तक आधारभूत विद्यालय तहको कक्षा १ मा नमुना पाठ्यपुस्तक तथा कार्यपुस्तकका रूपमा प्रयोग गरिने छ । यसमा बहुविषयक एकीकृत ढाँचाको पाठ्यक्रमको कार्यान्वयनलाई सहयोग पुग्ने गरी विषयवस्तुलाई विभिन्न विषयसँग सम्बन्धित हुने विषय क्षेत्रमा आधारित गरिएको हुँदा विद्यार्थीको सिकाइलाई अन्तरसम्बन्धित गरी दैनिक जीवनसँग सम्बन्धित गर्न र सान्दर्भिक बनाउन सहयोग पुग्ने विश्वास गरिएको छ ।

गणित विषयको यस पाठ्यपुस्तकको विकास सुरुमा प्रा. उमानाथ पाण्डेय, श्री रमेशप्रसाद अवस्थी, श्री विष्णुप्रसाद पनेरु र श्री जगन्नाथ अधिकारीले गर्नुभएको हो । यसको विषयवस्तु सम्पादन डा. लेखनाथ पौडेल र प्रा. डा. बालचन्द्र लुईंटेलबाट भएको हो । यस पुस्तकको विकास तथा परिमार्जनको क्रममा परीक्षणबाट प्राप्त पृष्ठपोषणसमेतमा आधारित भई लेखन तथा विषयवस्तु सम्पादन गर्ने कार्य लेखक तथा विषयवस्तु सम्पादकसहित प्रा. डा. राममान श्रेष्ठ, श्री लक्ष्मीनारायण यादव, श्री बैकुण्ठप्रसाद खनाल, डा. दीपेन्द्र गुरुङ, श्री राजकुमार माथेमा, श्री गोमा श्रेष्ठ, श्री अनिरुद्रप्रसाद न्यौपाने र श्री रितु श्रेष्ठबाट महत्वपूर्ण योगदान रहेको छ । यस पुस्तकको भाषा सम्पादन श्री गणेश भट्टराईबाट, चित्राङ्कन श्री देव कोइमी, श्री उज्वल तामाङ र श्री सोनाम तामाङबाट र लेआउट डिजाइन श्री खडोस सुनुवारबाट भएको हो । उहाँहरूलगायत यस पाठ्यपुस्तकको विकास तथा परिमार्जन कार्यमा संलग्न सबैप्रति पाठ्यक्रम विकास केन्द्र धन्यवाद प्रकट गर्दछ ।

पुस्तकले विद्यार्थीमा निर्धारित सक्षमता विकासका लागि विद्यार्थीलाई सहयोग गर्ने छ । यसले विद्यार्थीको सिकाइमा सहयोग पुऱ्याउने एउटा महत्त्वपूर्ण र आधारभूत सामग्रीका रूपमा कक्षा क्रियाकलापबाट हुने सिकाइलाई मजबुत बनाउन सहयोग गर्ने छ । त्यसैले यो शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको योजना नभई विद्यार्थीका सिकाइलाई सहयोग पुऱ्याउने सामग्री हो । यसका लागि यस पुस्तकलाई विद्यार्थीको सिकाइमा सहयोग पुऱ्याउने एउटा महत्त्वपूर्ण आधारका रूपमा बालकेन्द्रित, सिकाइकेन्द्रित, अनुभवकेन्द्रित, उद्देश्यमूलक, प्रयोगमुखी र क्रियाकलापमा आधारित बनाउने प्रयास गरिएको छ । सिकाइ र विद्यार्थीको जीवन्त अनुभवबिच तादात्म्य कायम गर्दै यसको सहज प्रयोग गर्न शिक्षकले सहजकर्ता, उत्प्रेरक, प्रवर्धक र खोजकर्ताका रूपमा भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने अपेक्षा गरिएको छ । यसलाई अझ परिष्कृत पार्नका लागि शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक, बुद्धिजीवी एवम् सम्पूर्ण पाठकहरूको समेत विशेष भूमिका रहने हुँदा सम्बद्ध सबैको रचनात्मक सुझावका लागि पाठ्यक्रम विकास केन्द्र हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

वि.सं. २०७६ | पाठ्यक्रम विकास केन्द्र

विषय सूची

क्र.सं.	शीर्षक	पृष्ठसङ्ख्या
१.	आकारप्रकार र स्थान	१
२.	रेखाहरू	१३
३.	ज्यामितीय आकारहरू	१७
४.	९ सम्मका सङ्ख्याहरू	२७
५.	शून्य	४५
६.	दश	५०
७.	योगफल १० सम्म आउने जोड	५६
८.	१० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ	७५
९.	११ देखि २० सम्मका सङ्ख्याहरू	९३
१०.	योगफल २० सम्म आउने जोड	१०५
११.	२० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ	११५
१२.	जोर र बिजोर सङ्ख्याहरू	१२४
१३.	२० सम्मका सङ्ख्याहरु अक्षरमा	१२८
१४.	क्रमात्मक सङ्ख्याहरू	१३०
१५.	२१ देखि १०० सम्मका सङ्ख्याहरू	१३६
१६.	योगफल १०० सम्म आउने जोड	१५०
१७.	दुई अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ	१५७
१८.	१०० सम्मका हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू	१६३
१९.	समय	१७४
२०.	सिक्का र नोटहरू	१७८
२१.	लम्बाइ	१८३
२२.	चित्रग्राफ	१८८

आकारप्रकार र स्थान

दिइएको चित्र हेरी छलफल गरौँ :

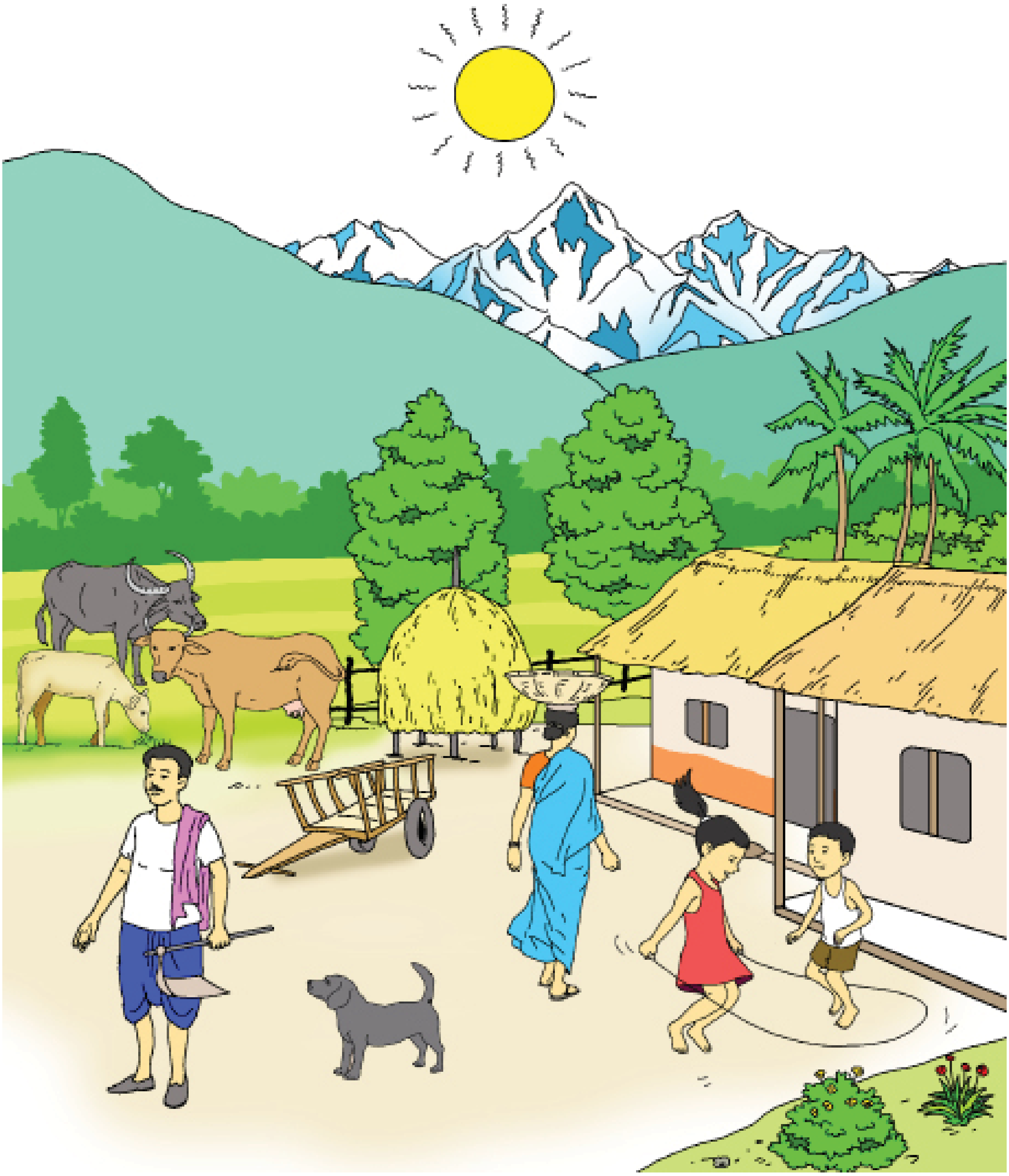

भित्र र बाहिर

कविता पढौँ :

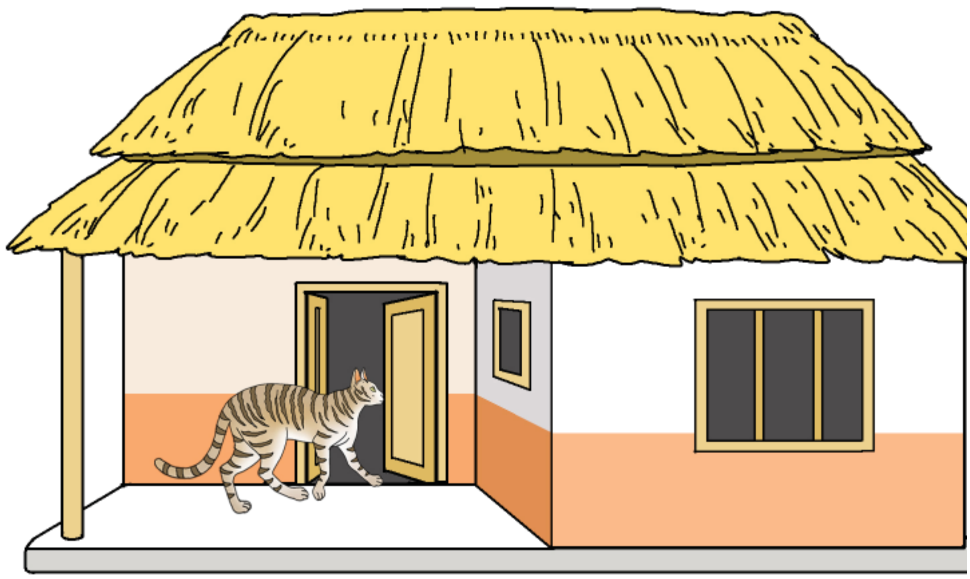

ढोका खुला देखेर
भित्र बाहिर हेरेर
एउटा ढाडे बिरालो
घरभित्र पसेछ
दुधको कराई देखेर
खान अघि बढेछ
बिरालालाई देखेर
बालक भित्र गएछ
डराउँदै बिरालो
बाहिरतिर भागेछ

ठूलो र सानो

ठूलामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

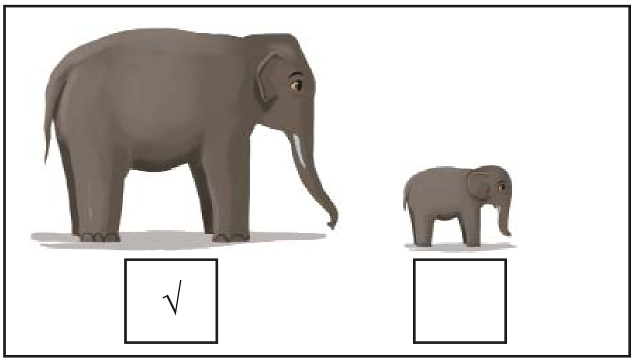

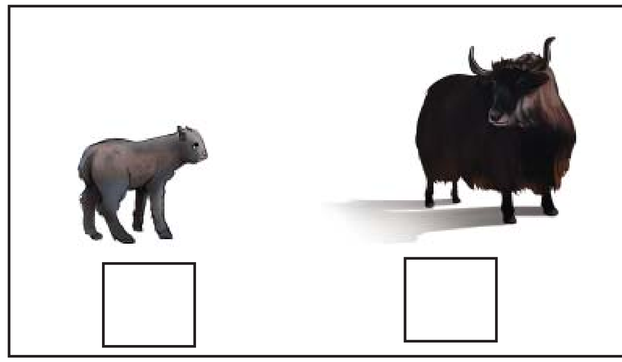

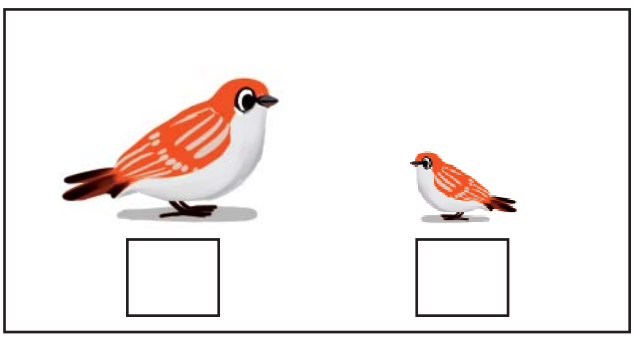

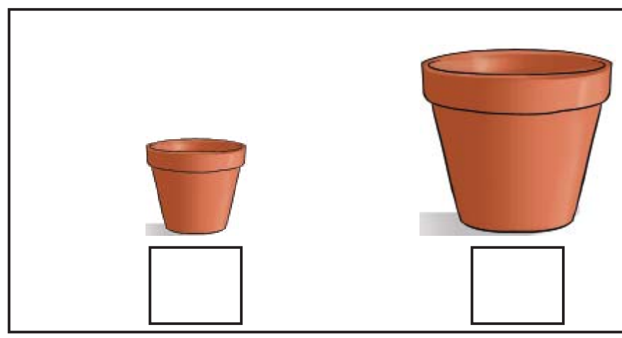

सानामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

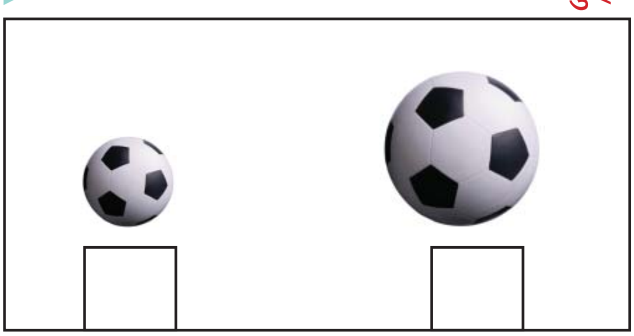

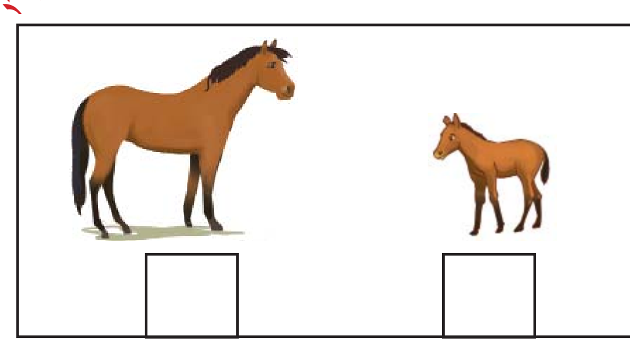

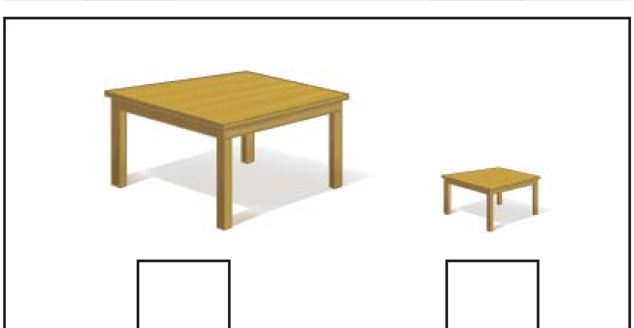

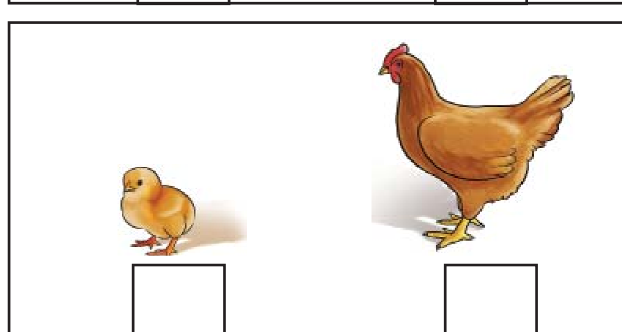

अग्लो र होचो

अग्लामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

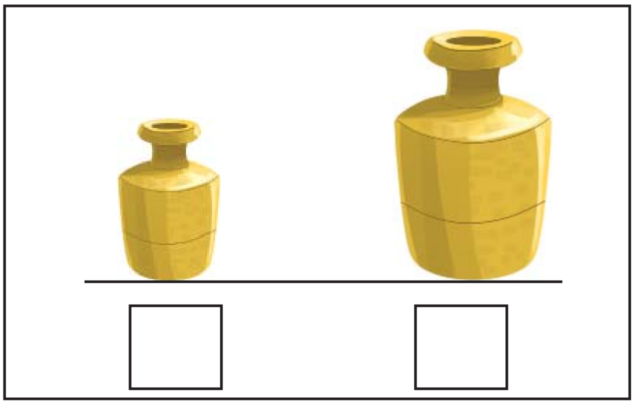

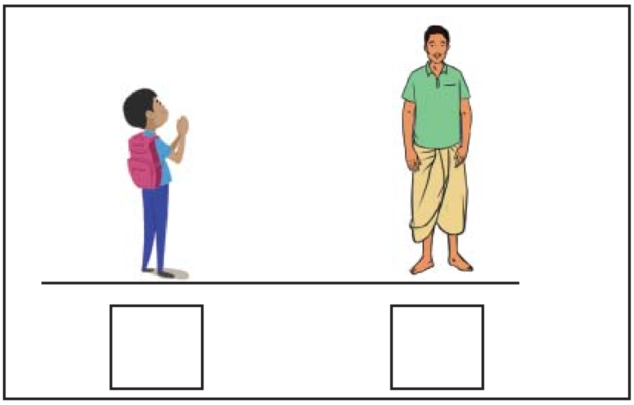

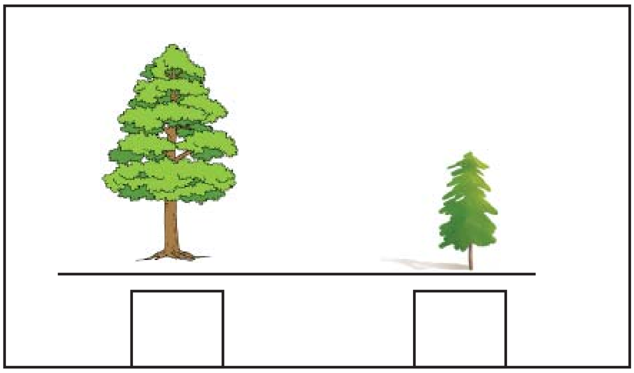

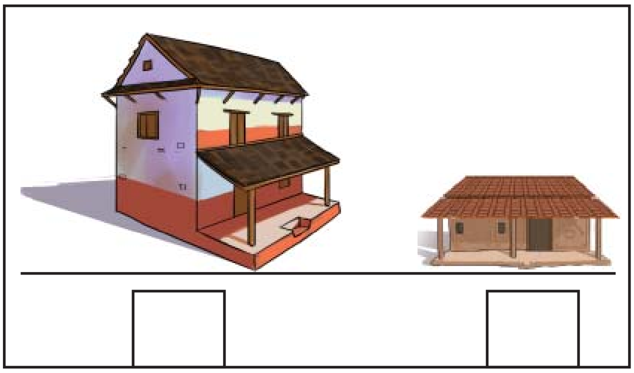

होचामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

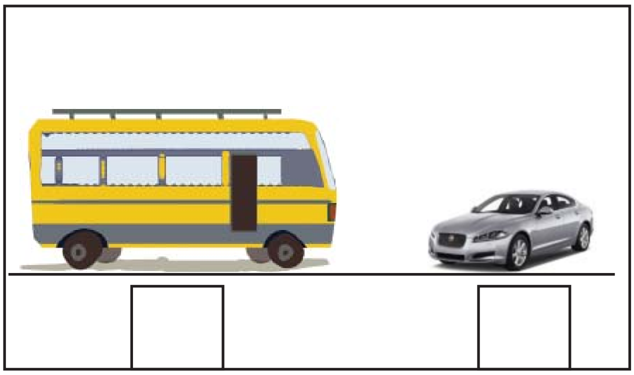

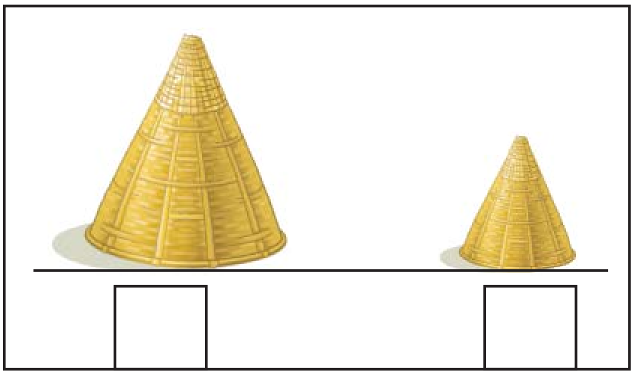

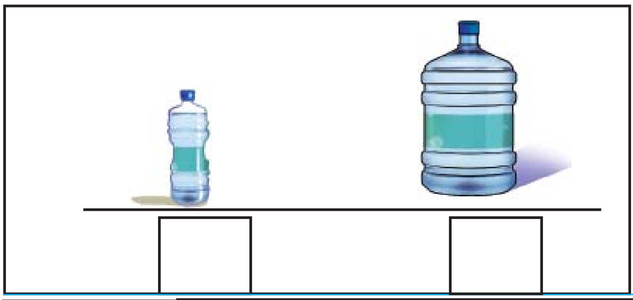

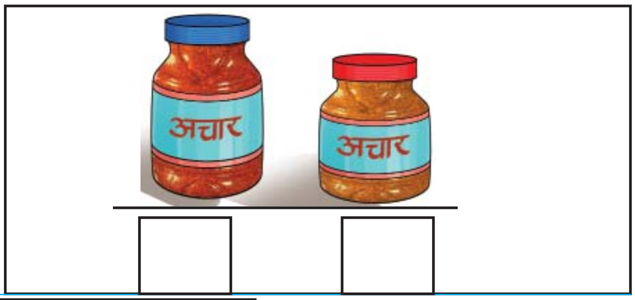

लामो र छोटो

लामामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

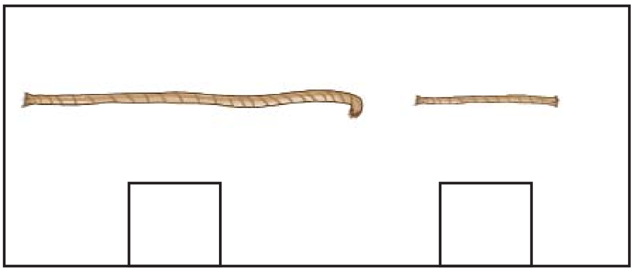

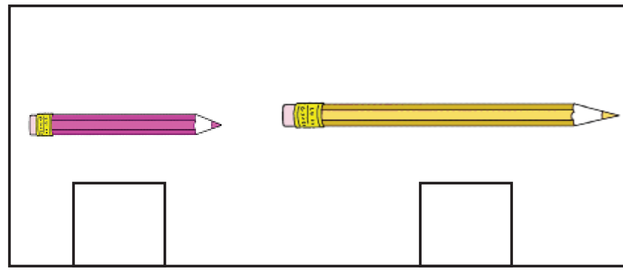

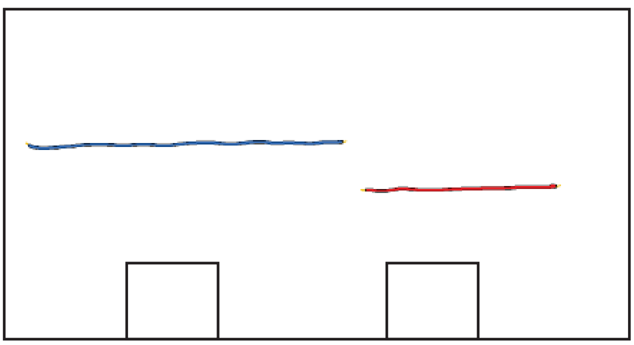

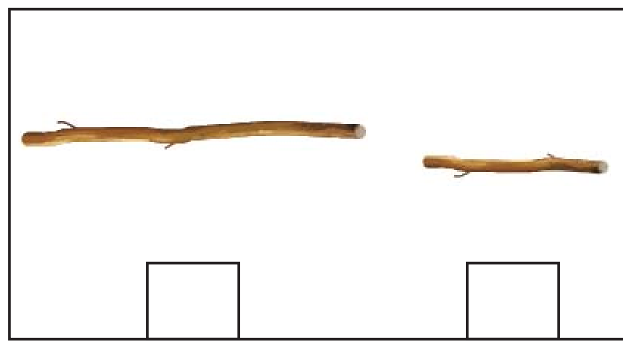

छोटामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

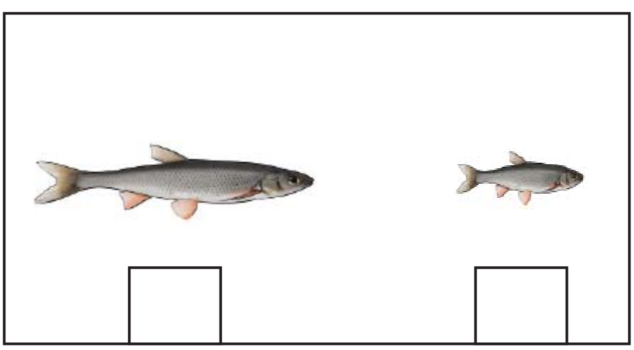

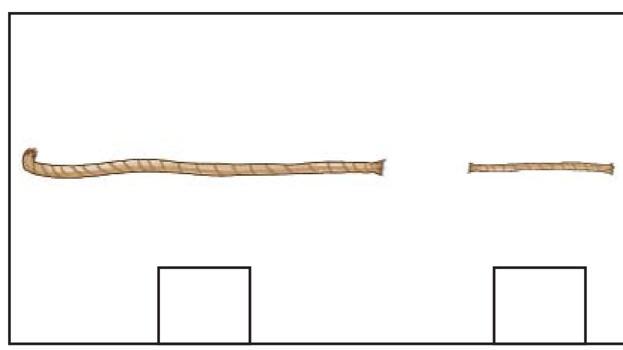

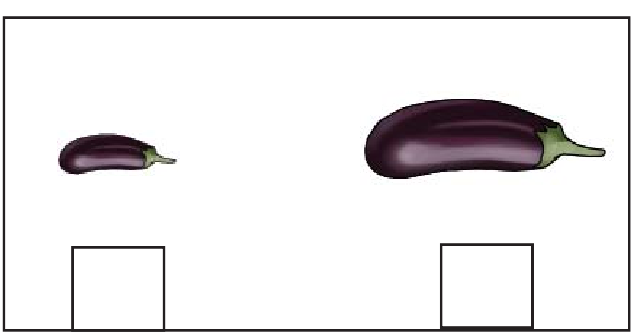

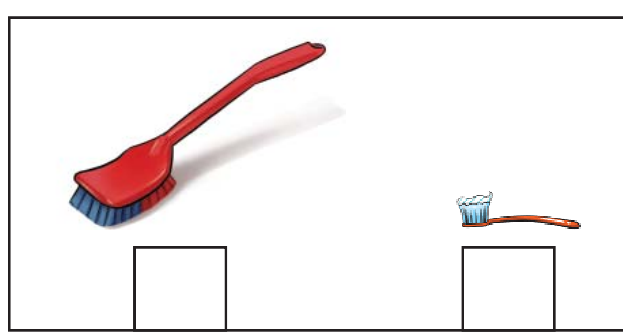

दायाँ र बायाँ

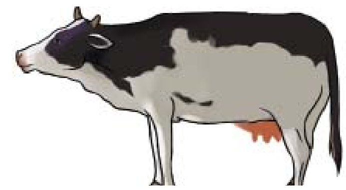

दायाँ हात माथि उठाउनुहोस् :

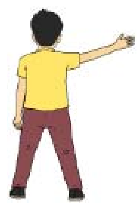

दायाँतिर हेर्नुहोस् :

बायाँ हात माथि उठाउनुहोस् :

बायाँतिर हेर्नुहोस् :

▶ **दायाँ रहेको चित्रमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :**

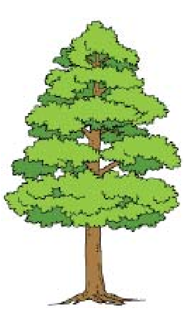
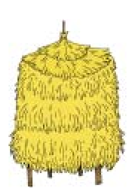

▶ **बायाँ रहेको चित्रमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :**

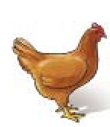
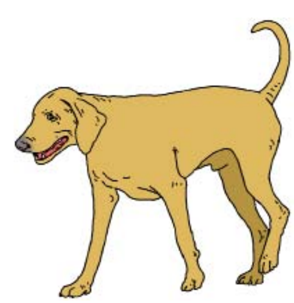

अगाडि, बिच र पछाडि

चित्र हेरी जवाफ दिनुहोस् :

(क) हाँसको अगाडि के छ ?

(ख) हाँसको पछाडि के छ ?

(ग) सबैभन्दा अगाडि के छ ?

(घ) सबैभन्दा पछाडि के छ ?

(ङ) बिचमा के छ ?

सबैभन्दा अगाडि रहेको चित्रमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

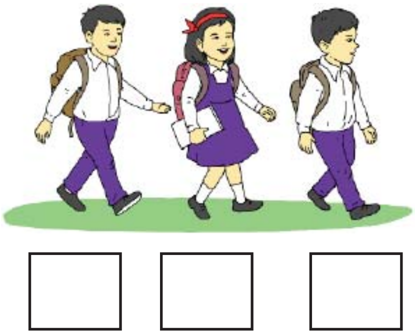

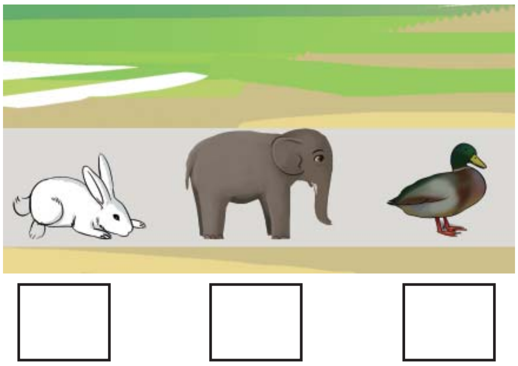

सबैभन्दा पछाडि रहेको चित्रमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

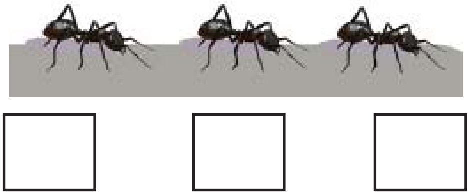

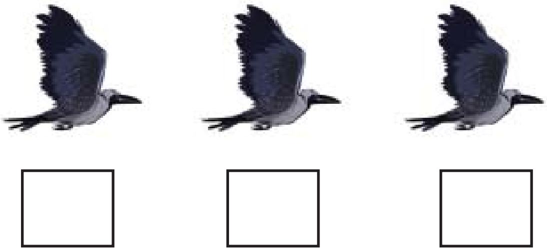

माथि र तल

▶ माथि रहेकालाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

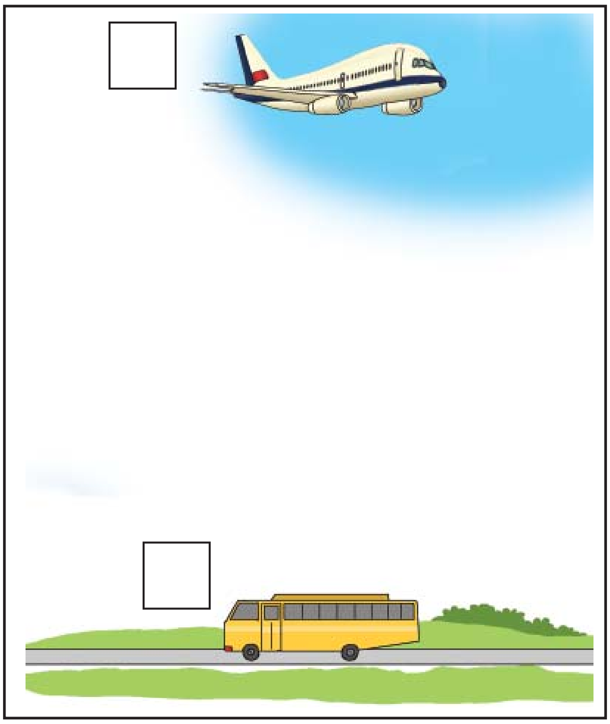

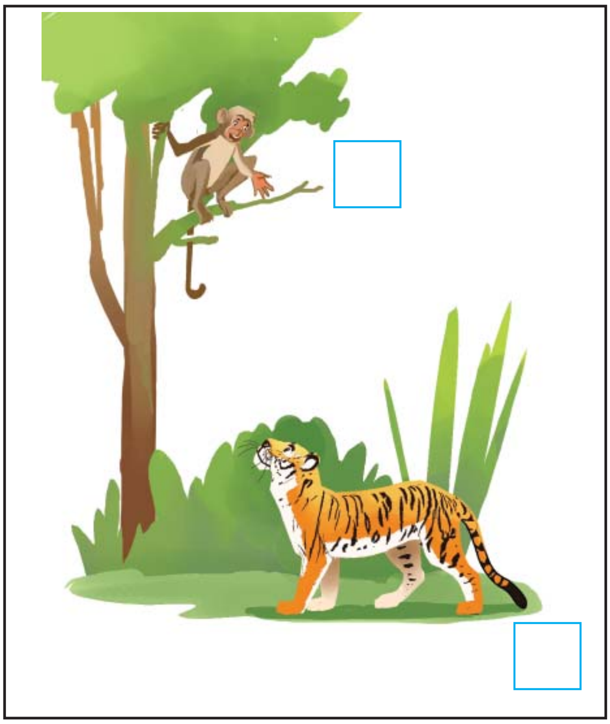

▶ तल रहेकालाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

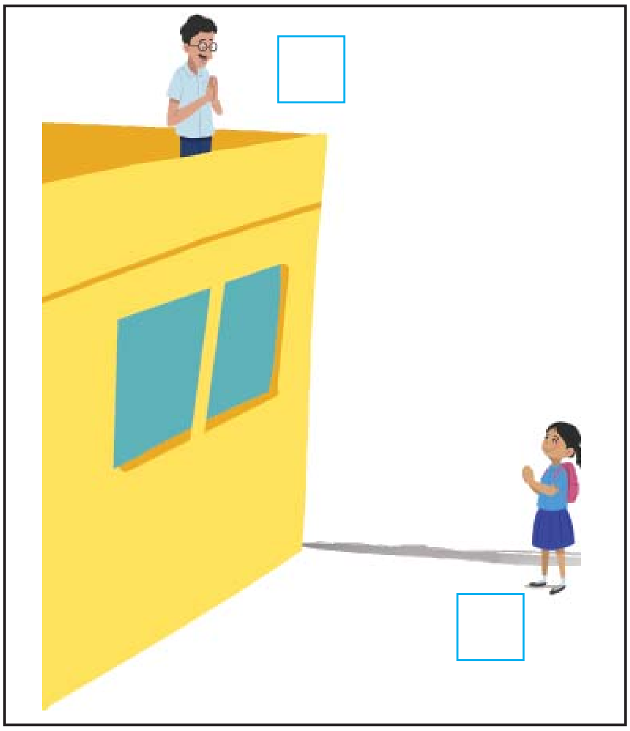

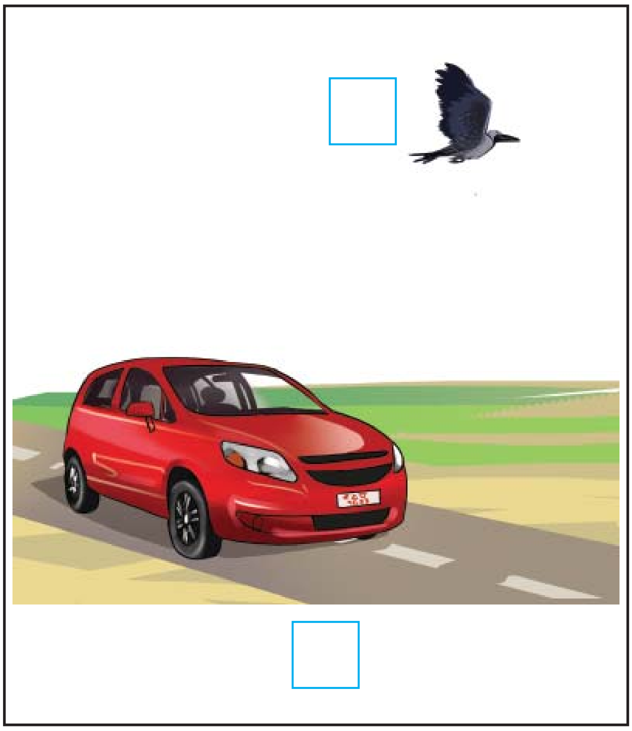

माथि र तल

टेबलमाथि रहेकालाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

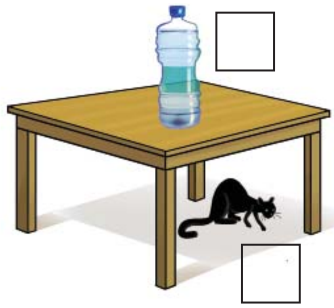

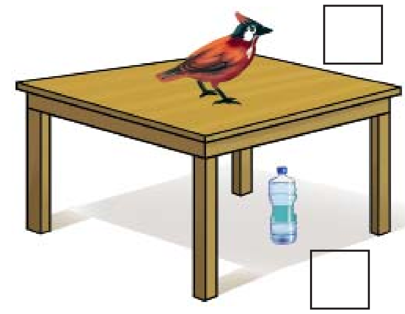

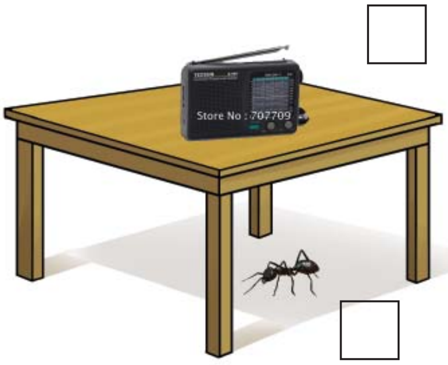

टेबलको तल रहेकालाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

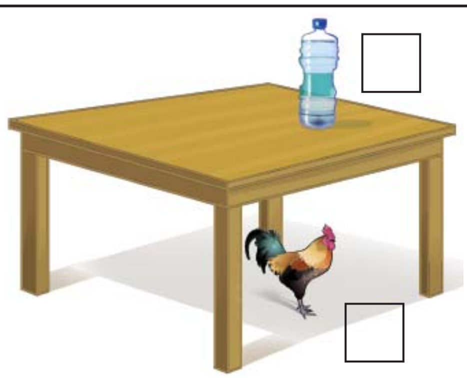

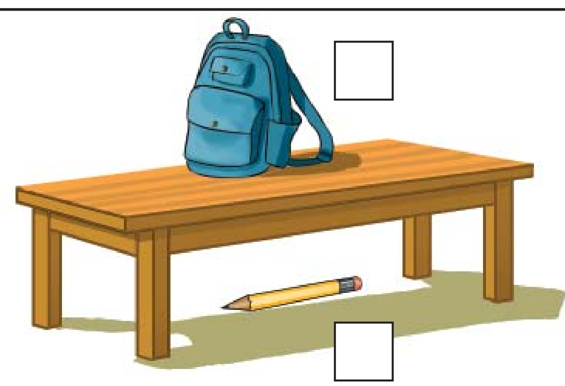

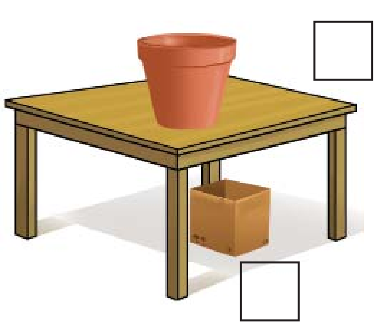

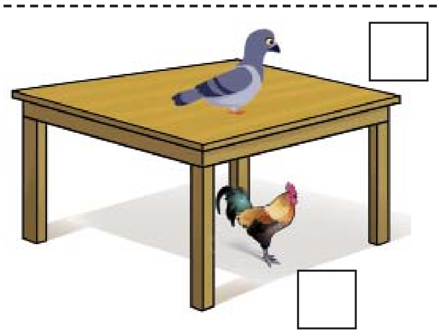

नजिक र टाढा

छलफल गरौँ :

पिङबाट को नजिक छ ?

पिङबाट को टाढा छ ?

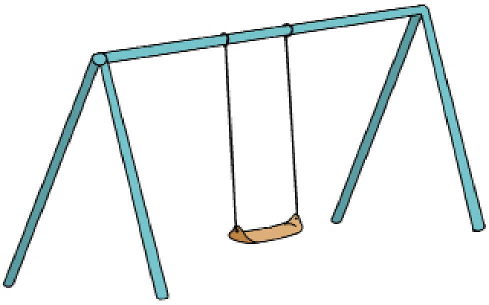

विद्यार्थीहरूबाट घर टाढा छ कि रुख टाढा छ ?

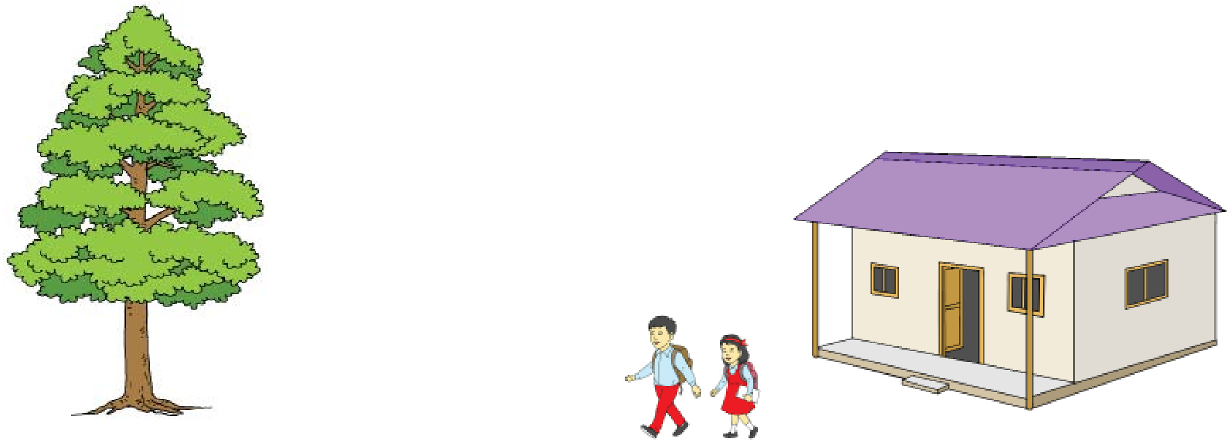

खानाबाट कुन जनावर नजिक छ ?

बिरालाबाट नजिक रहेकालाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

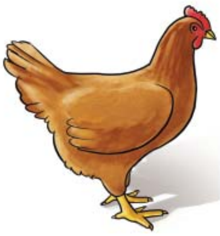

☐ ☐

हात्तीबाट टाढा रहेकालाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

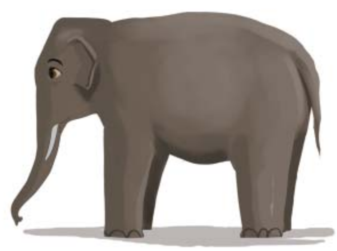
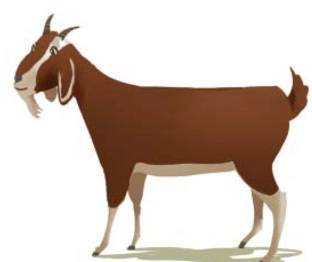

☐ ☐

मन्दिरबाट नजिक रहेकालाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

☐ ☐

सानो र ठुलो, अग्लो र होचो, नजिक र टाढा, तल र माथि, भित्र र बाहिरको बारेमा छलफल गरौँ :

रेखाहरू

छलफल गरौँ :

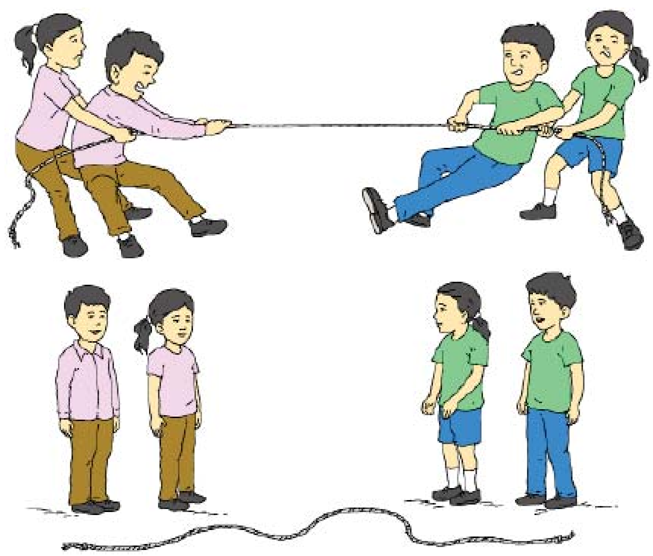

चित्रमा तन्काइएको डोरी सिधा 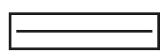 छ ।
चित्रमा नतन्काइएको डोरी बाङ्गो/वक्र छ ।

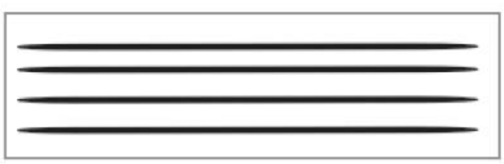

सिधा रेखाहरू

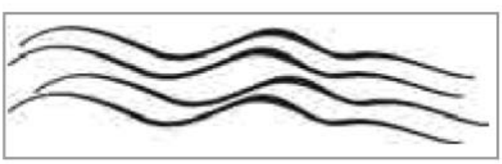

वक्र रेखाहरू

सिधा रेखामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

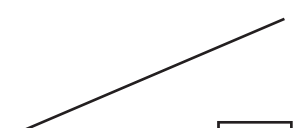 ☐

☐

वक्र रेखामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

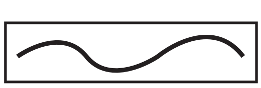 ☐

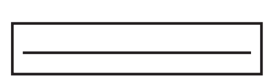 ☐

रेखाहरू

सिधा रेखामा निलो र वक्र रेखामा रातो रङ लगाउनुहोस् :

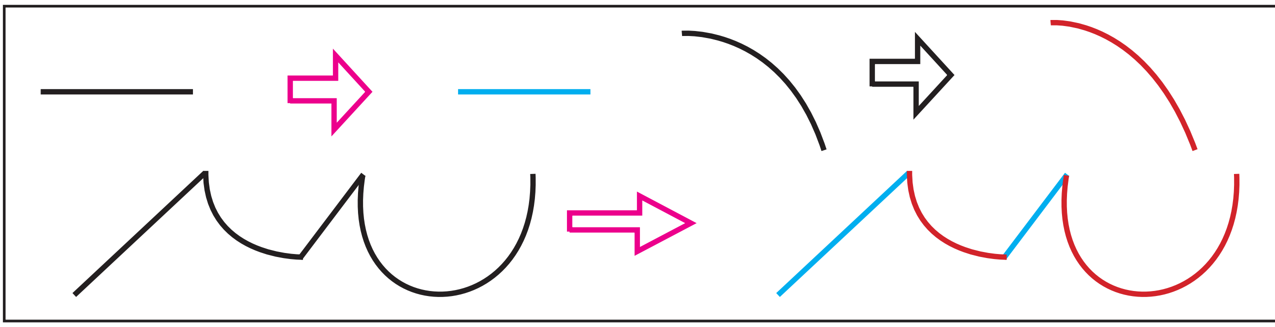

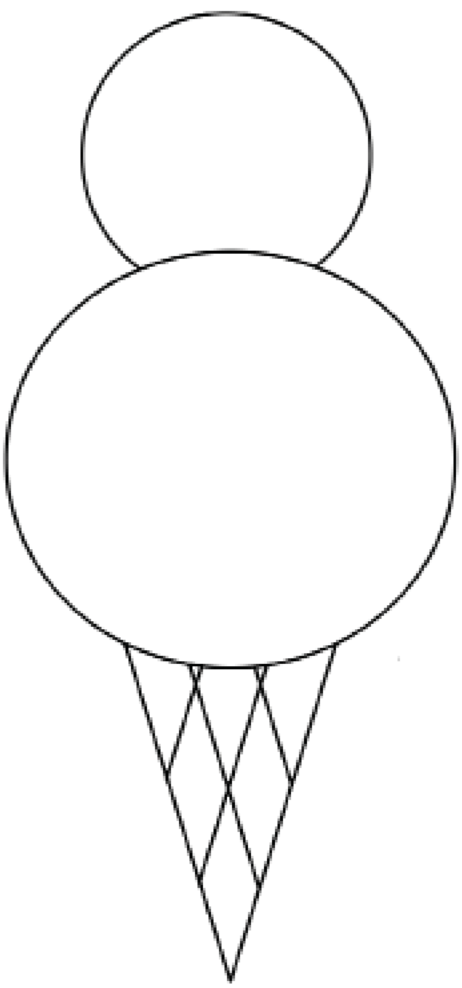

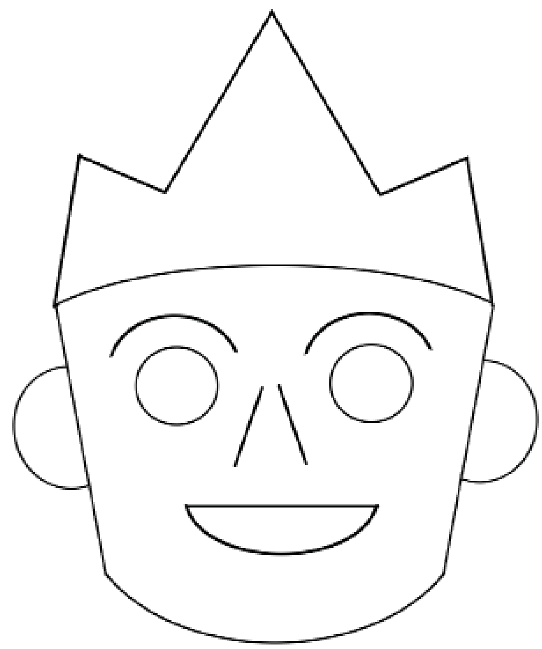

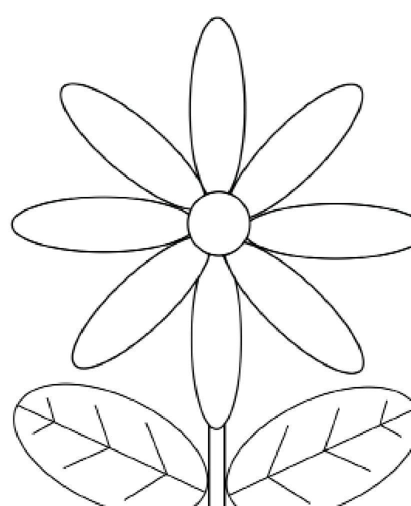

रेखा कोरौँ :

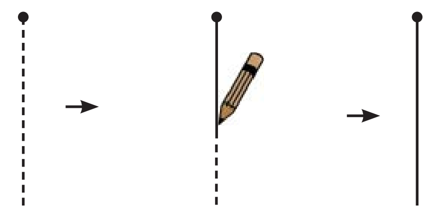

थोप्लाहरू जोडेर रेखा कोर्नुहोस् :

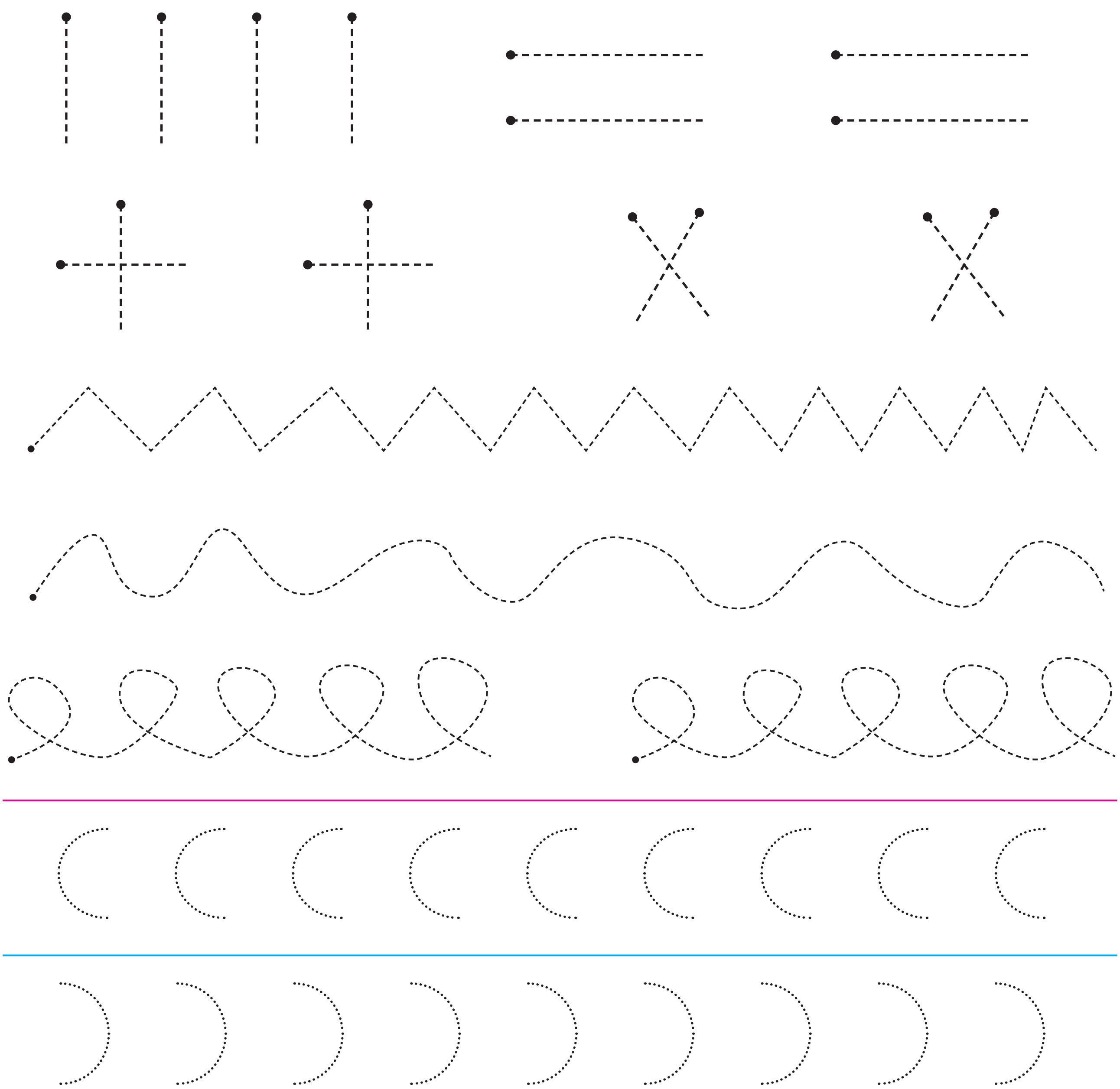

तल दिइएका दुईओटा थोप्लालाई सिधा किनारा भएको वस्तुको प्रयोग गरी रेखा कोरेर जोड्नुहोस् :

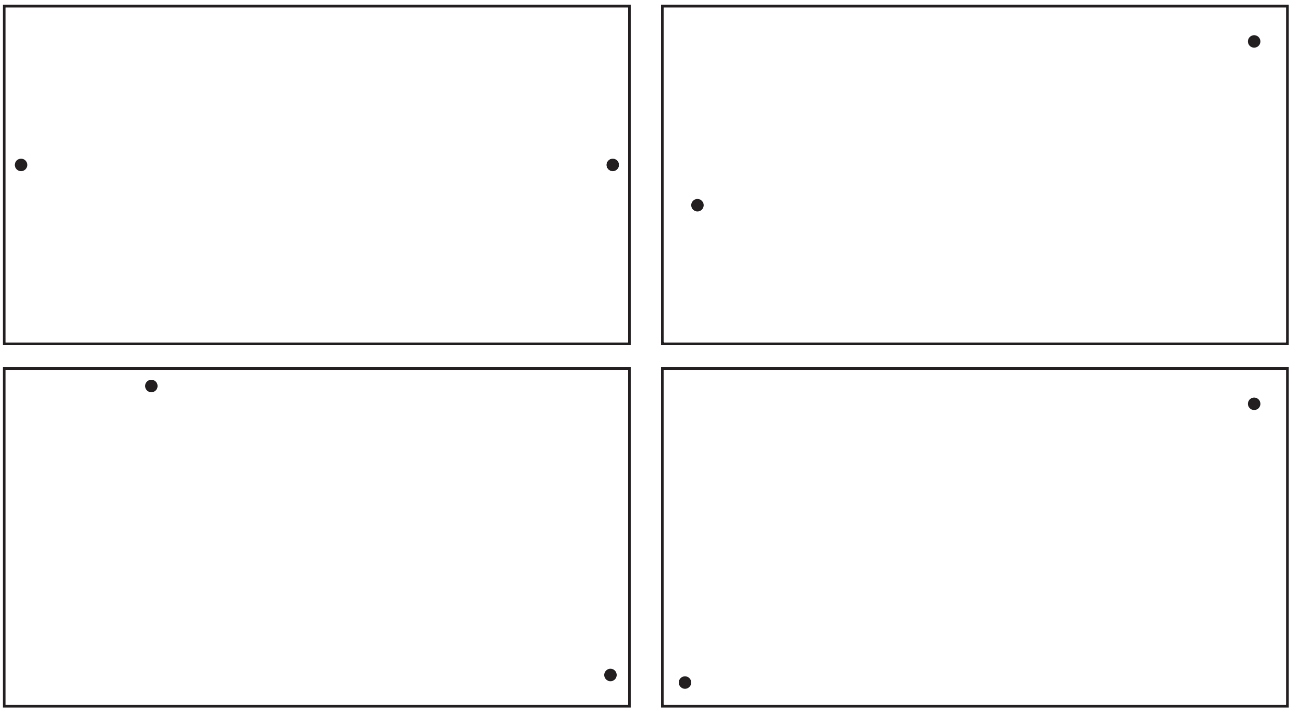

तल दिइएका दुईओटा थोप्लालाई सिधा किनारा भएको वस्तुको प्रयोग नगरी रेखा कोरेर जोड्नुहोस् :

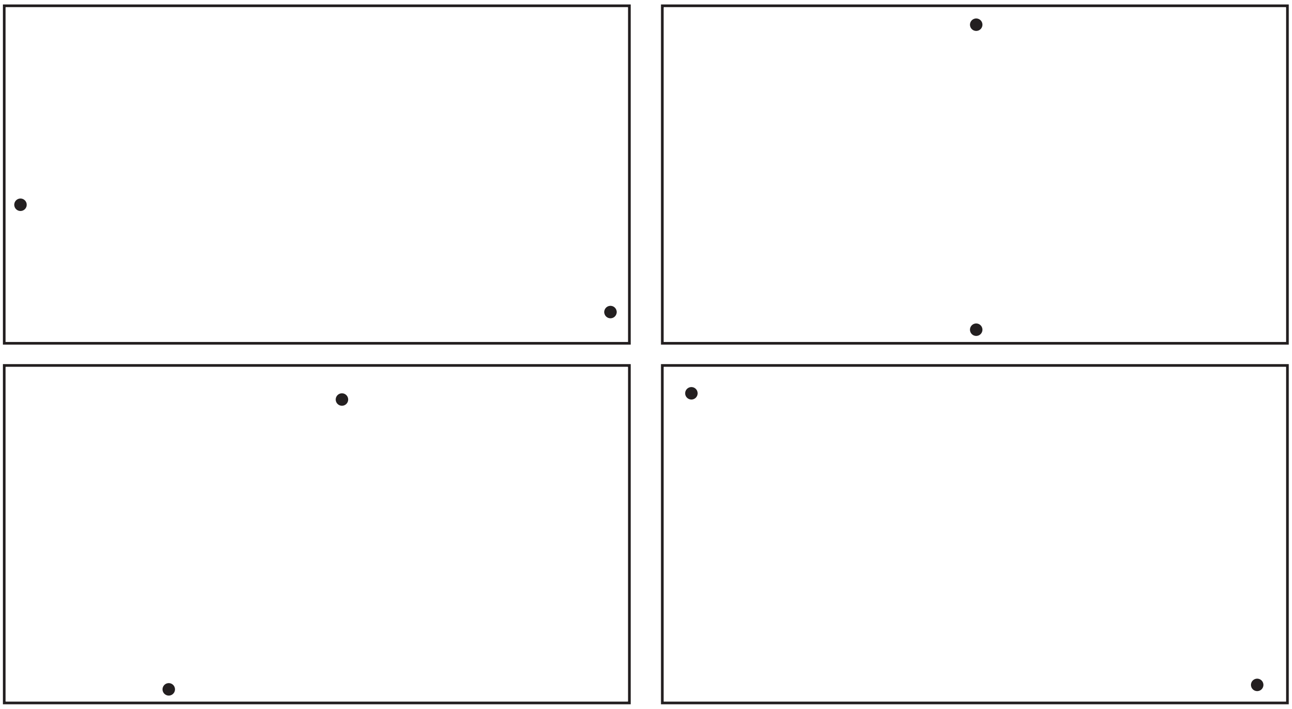

मैले देखेका आकृतिहरू

उस्तै आकृति भएका वस्तुलाई धर्का (\) ले जोड्नुहोस् :

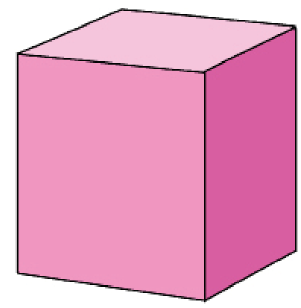

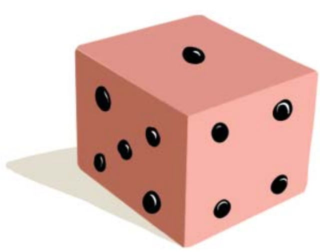

उस्तै आकृतिलाई धर्का (\) ले जोड्नुहोस् :

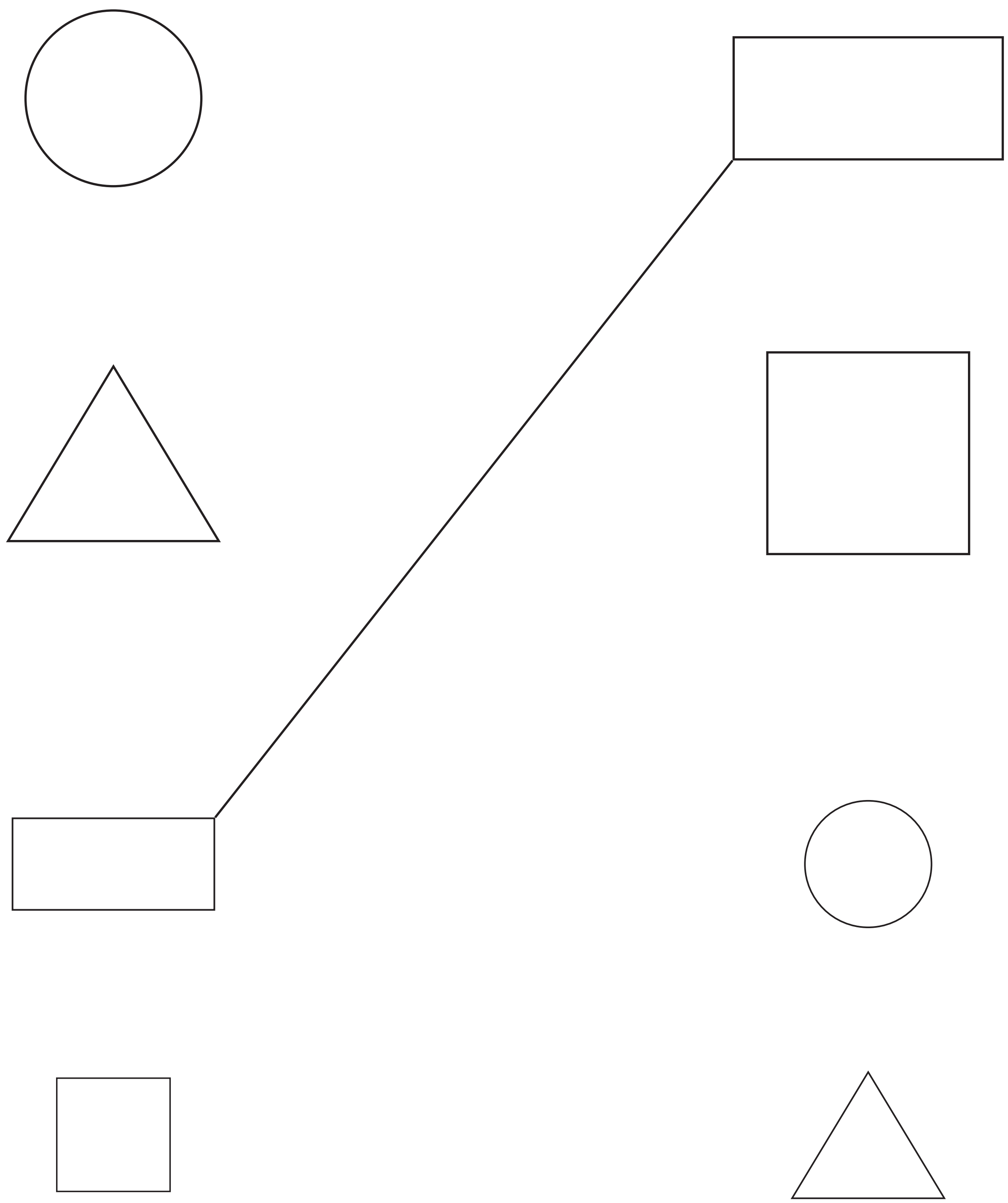

समूहमा सबैभन्दा सानो आकृतिलाई रङ लगाउनुहोस् :

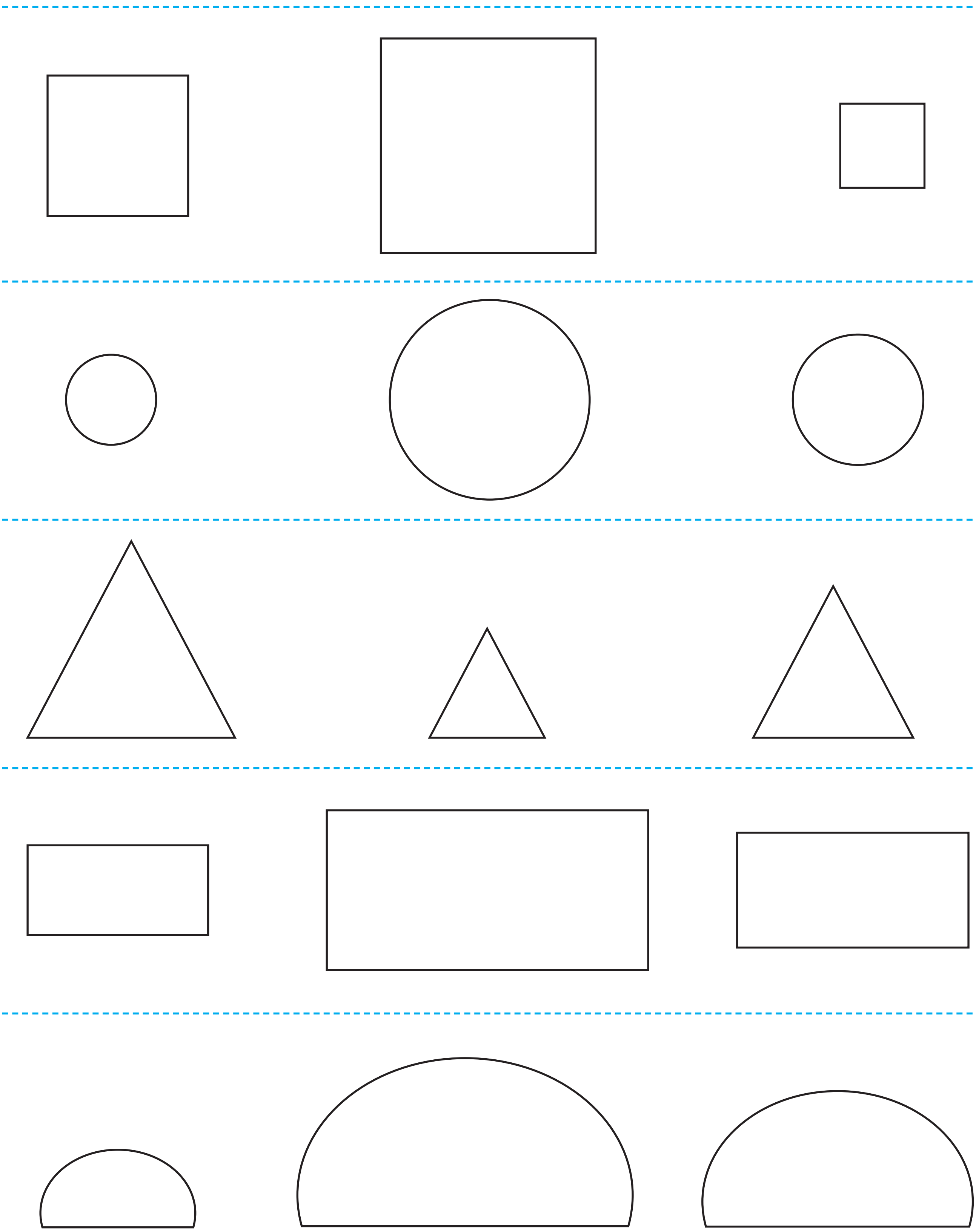

△ मा रातो, ▭ मा निलो र ○ मा हरियो रङ भर्नुहोस् :

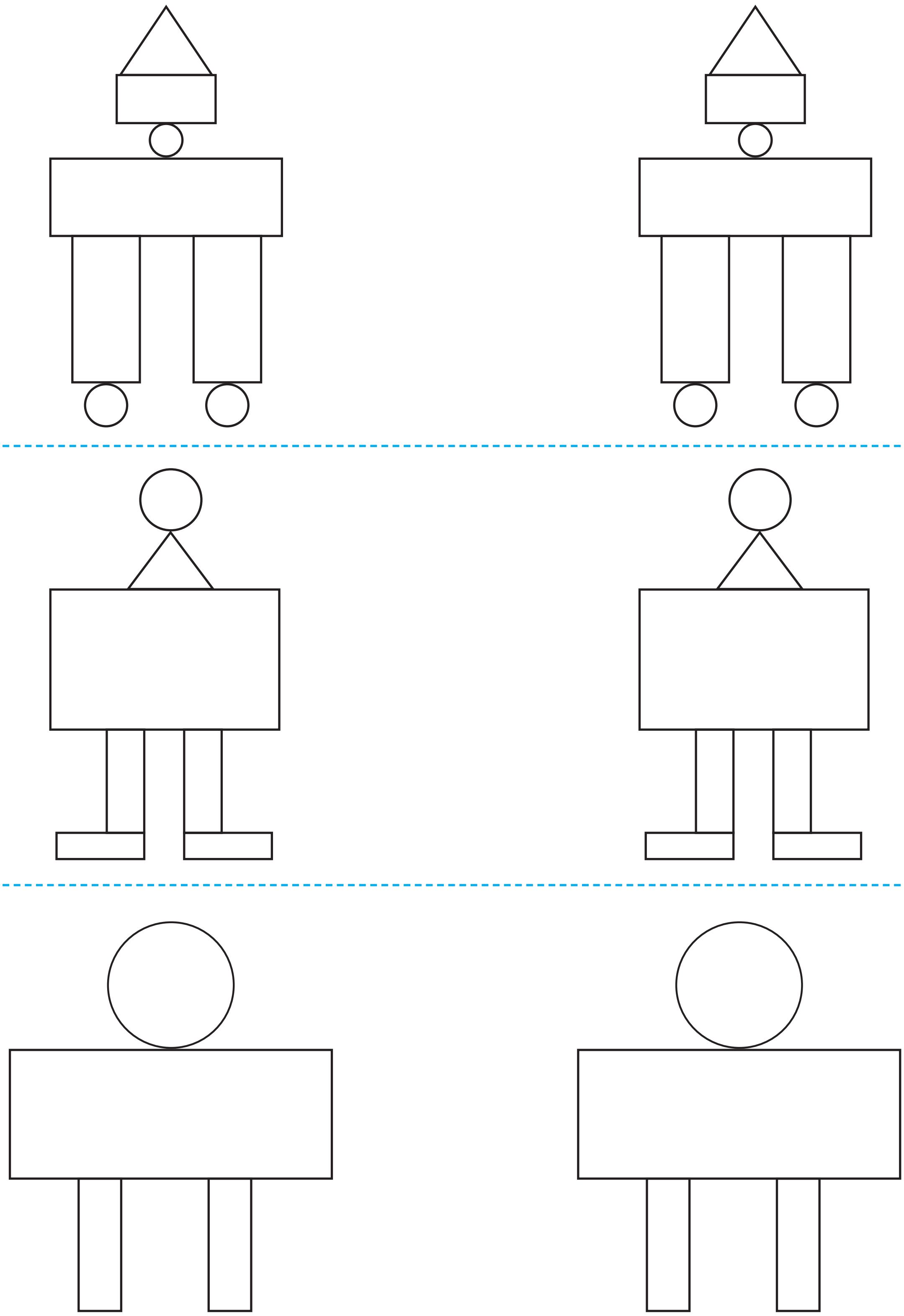

तल दिइएका आकृतिहरू कहाँ कहाँ देख्नुभयो ? छलफल गर्नुहोस् :

त्रिभुज

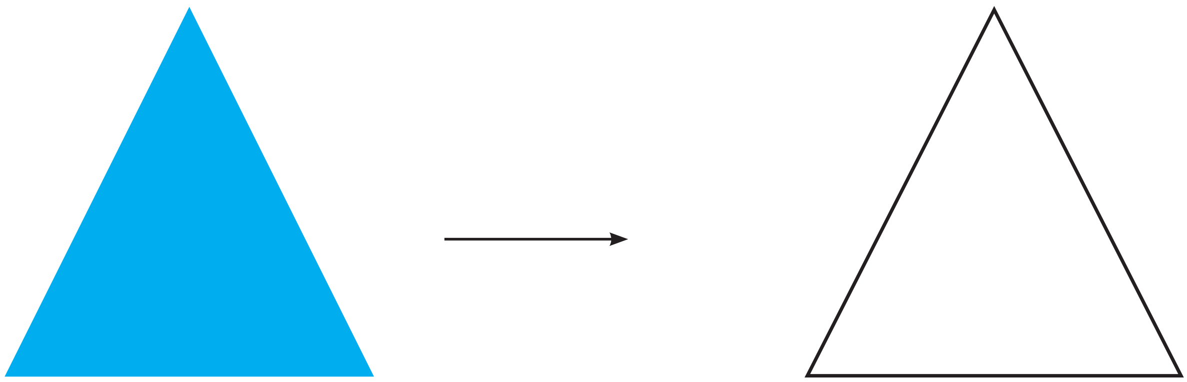

चतुर्भुज

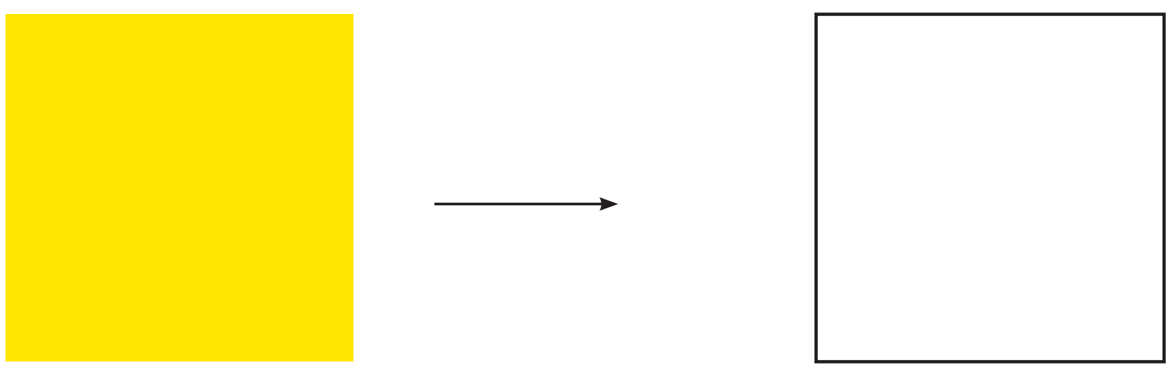

वृत्त

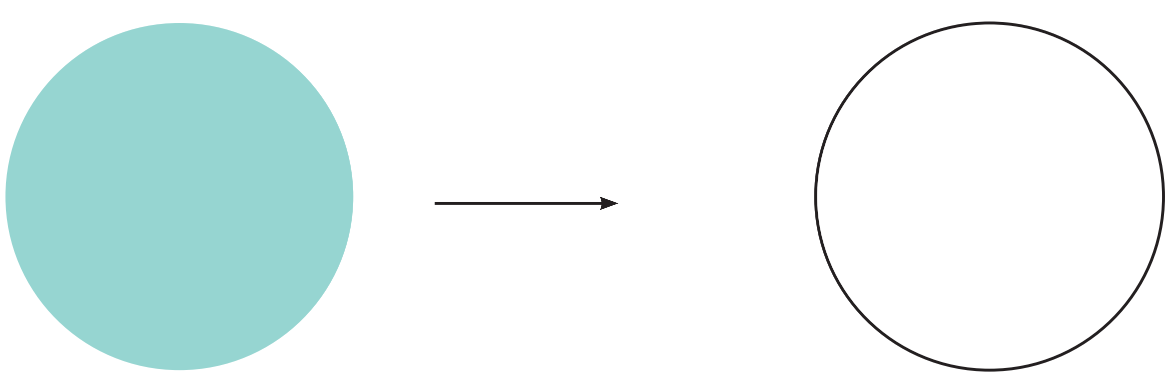

चित्र हेरी ठिक आकृतिमा (√) चिह्न लगाउनुहोस् :

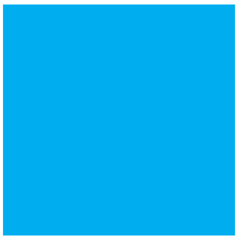

☐ वृत्त
☐ त्रिभुज
☐ चतुर्भुज

☐ वृत्त
☐ त्रिभुज
☐ चतुर्भुज

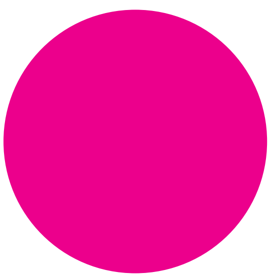

☐ वृत्त
☐ त्रिभुज
☐ चतुर्भुज

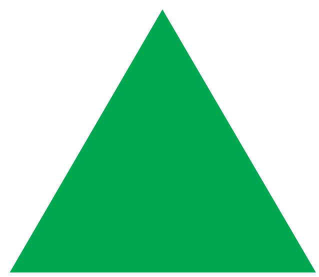

☐ वृत्त
☐ त्रिभुज
☐ चतुर्भुज

☐ वृत्त
☐ त्रिभुज
☐ चतुर्भुज

☐ वृत्त
☐ त्रिभुज
☐ चतुर्भुज

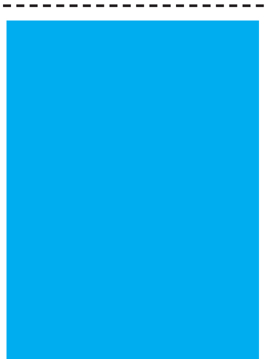

☐ वृत्त
☐ त्रिभुज
☐ चतुर्भुज

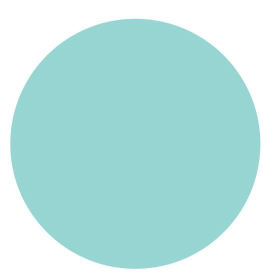

☐ वृत्त
☐ त्रिभुज
☐ चतुर्भुज

त्रिभुजमा रङ भर्नुहोस् :

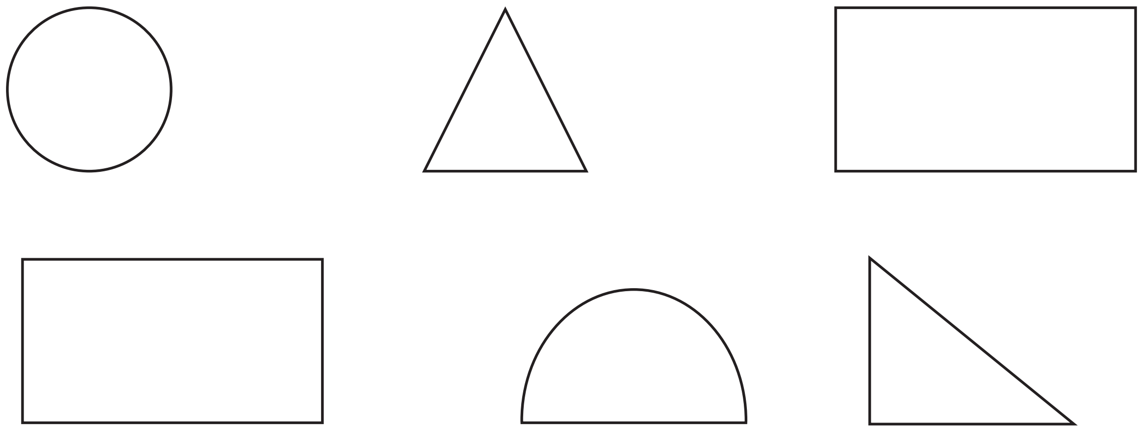

वृत्तमा रङ भर्नुहोस् :

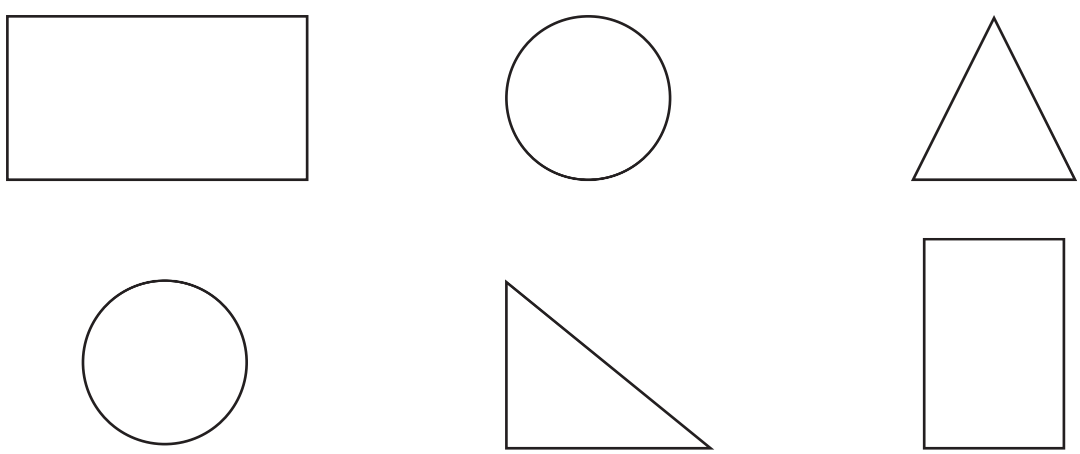

चतुर्भुजमा रङ भर्नुहोस् :

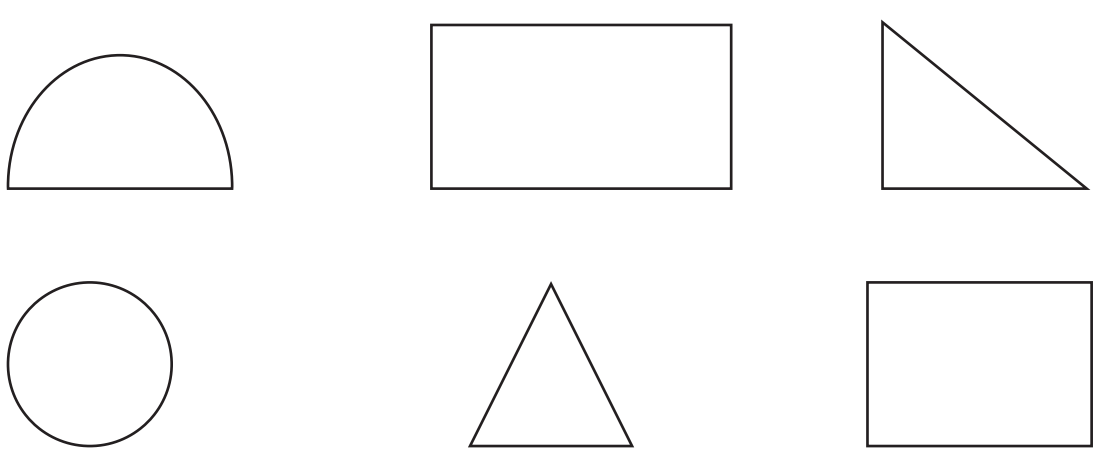

हेरौँ, मैले कति सिकेँ ?

सबैभन्दा पछाडि रहेको चित्रमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

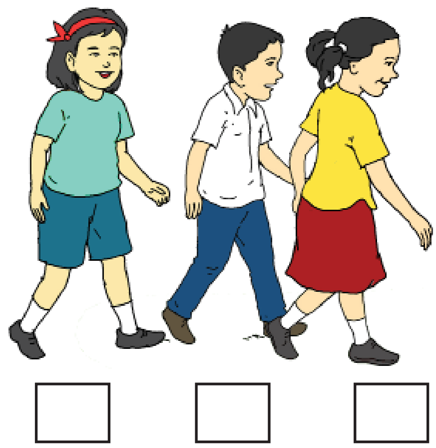

ठुलामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

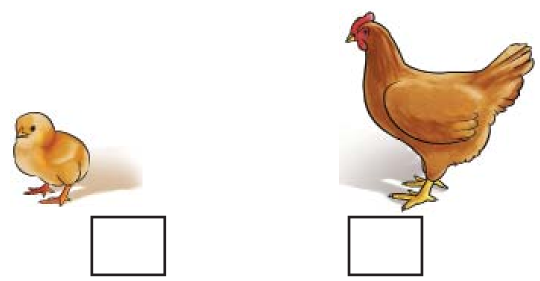

टेबलमाथि रहेकोलाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

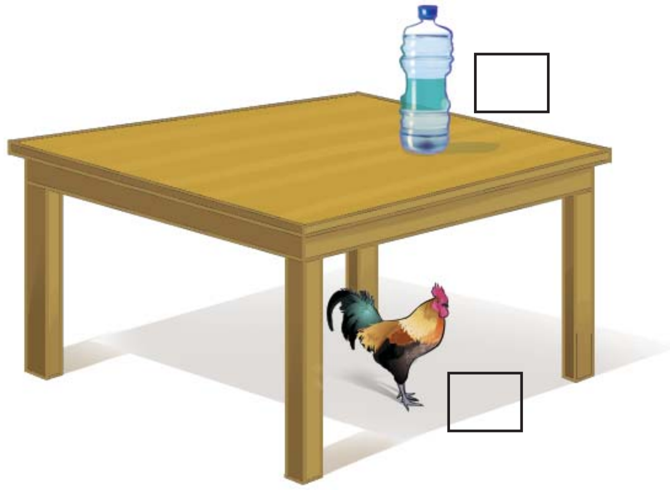

छोटामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

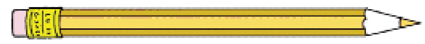

☐ ☐

होचामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

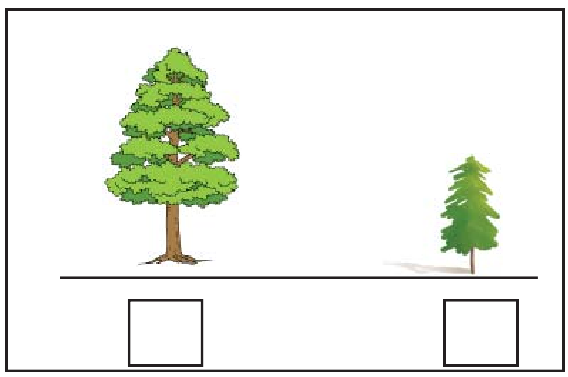

बायाँ रहेको चित्रमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

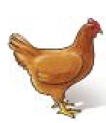

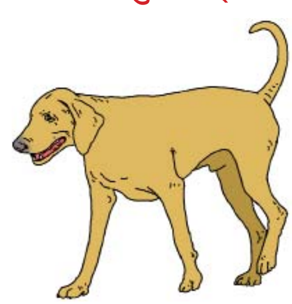

☐ ☐

कुकुरबाट नजिक रहेकालाई ठिक (√) लगाउनुहोस् :

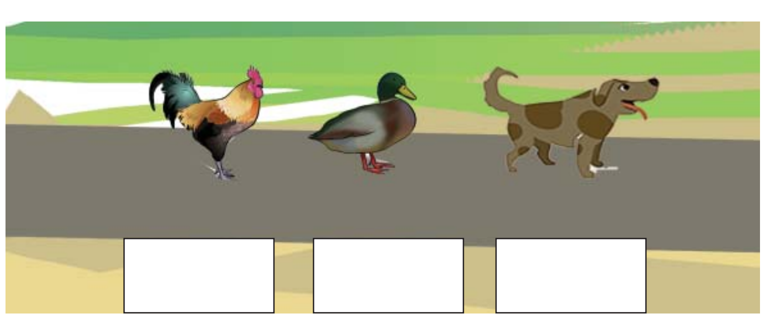

सिधा रेखामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

वक्र रेखामा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

त्रिभुजमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

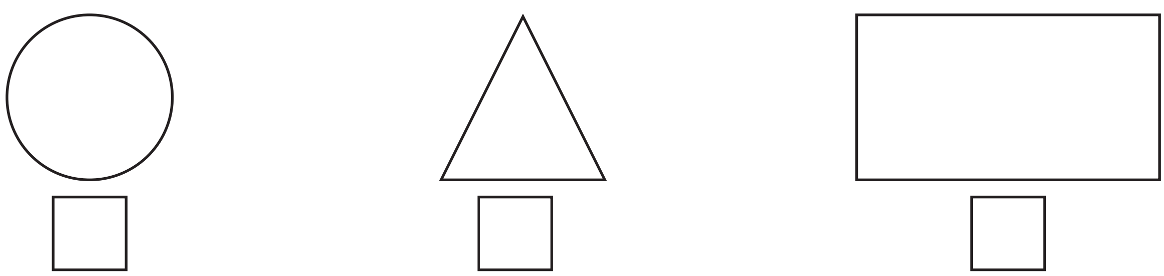

वृत्तमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

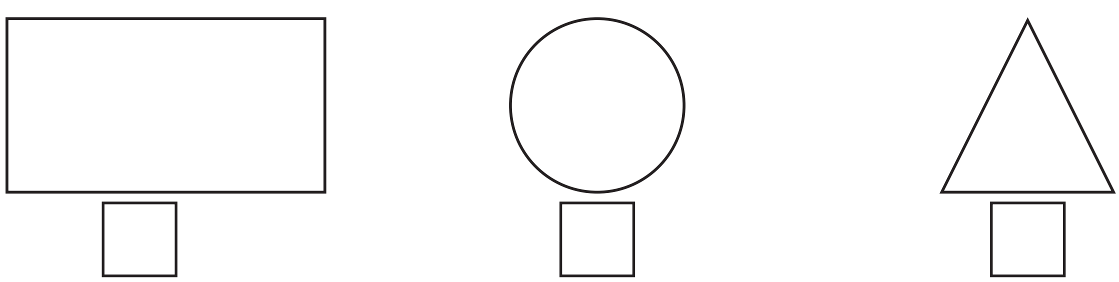

चतुर्भुजमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

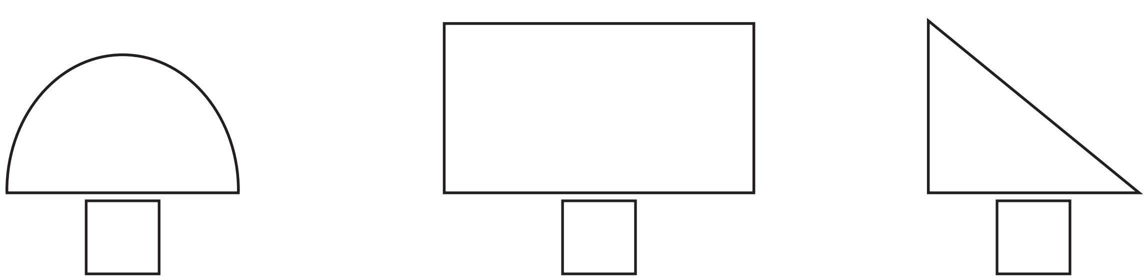

धेरै र थोरै

चित्रमा भएका सिसाकलम र तिखार्नेमध्ये कुन धेरै छन् ?

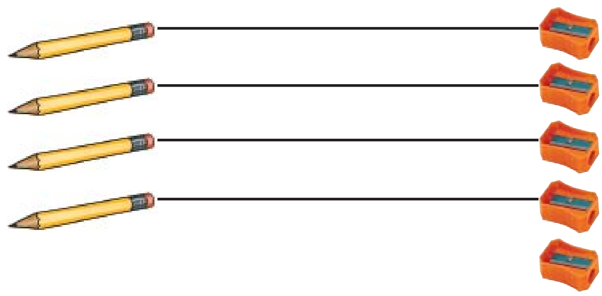

एउटा सिसाकलम र एउटा तिखार्ने जोडा मिलाउँदा एउटा तिखार्ने बढी भयो ।

सिसाकलम भन्दा तिखार्ने धेरै छन् ।

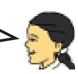

धेरैमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

थोरैमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

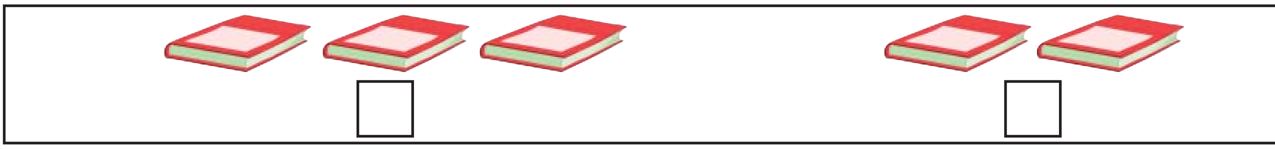

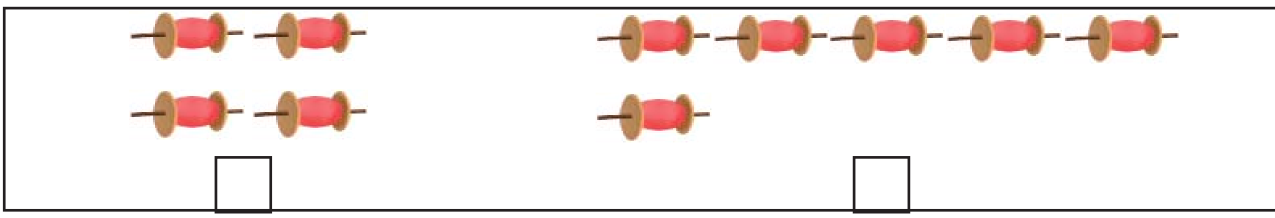

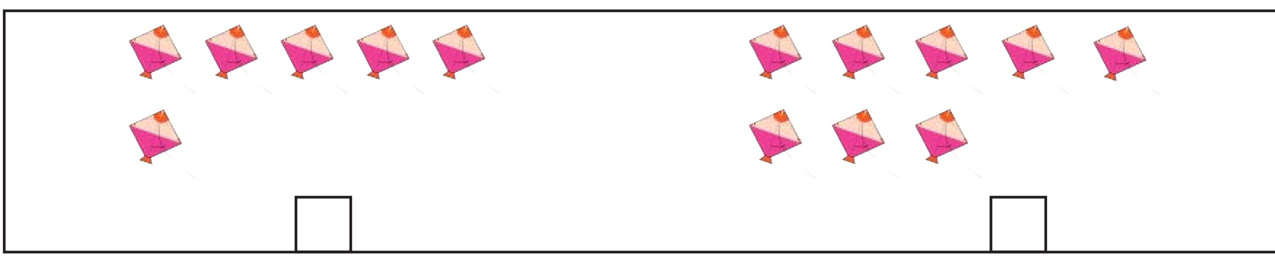

धेरैमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

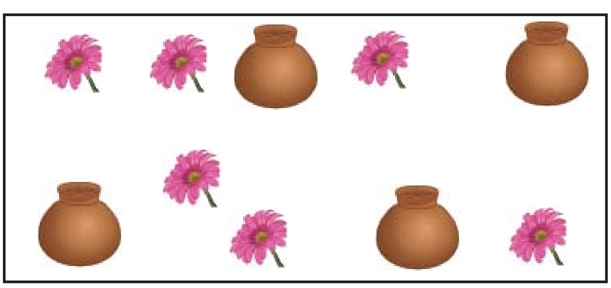

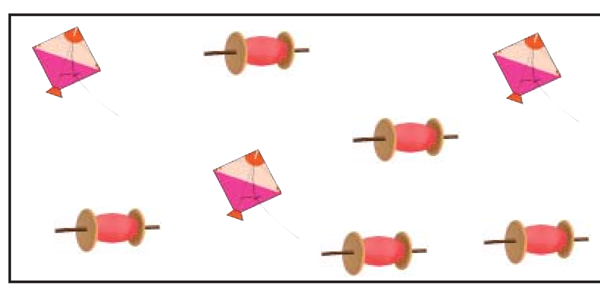

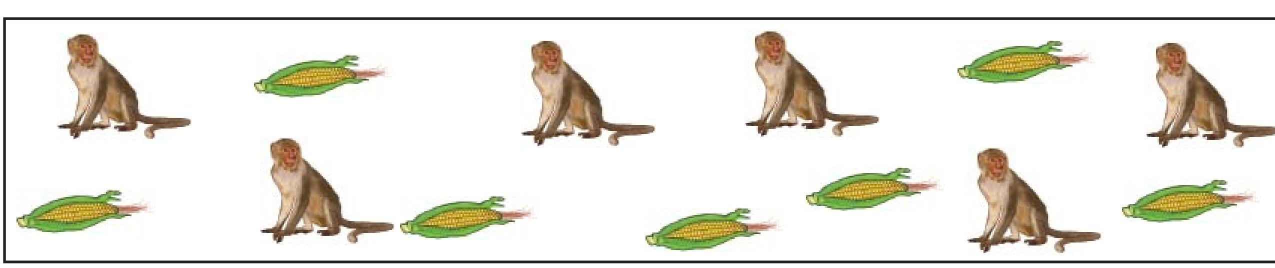

जोडा मिलाउनुहोस् :

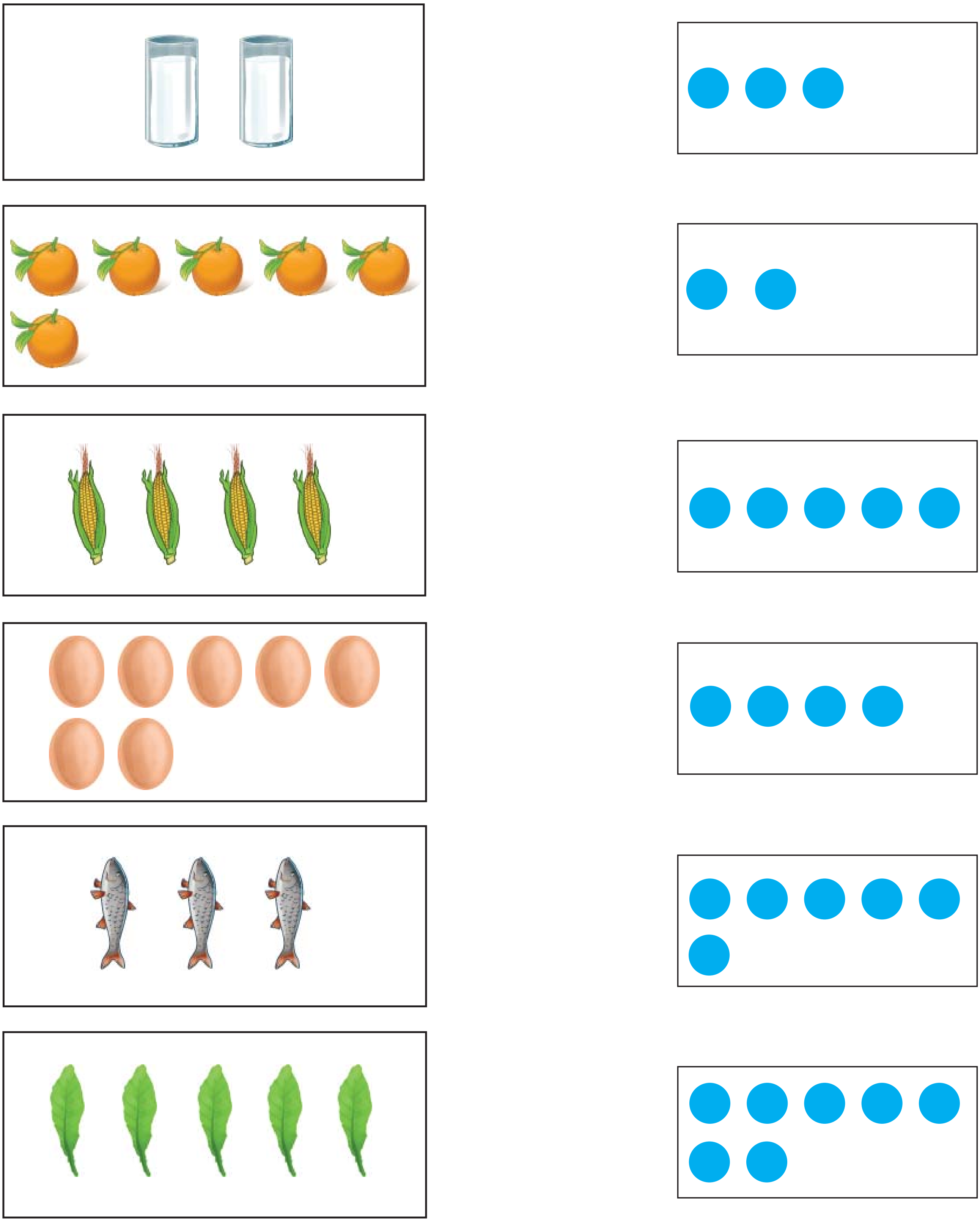

जोडा मिलाउनुहोस् :

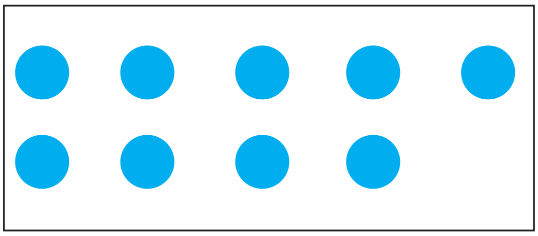

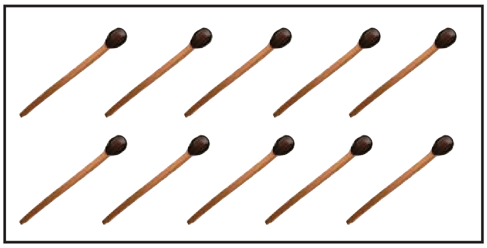

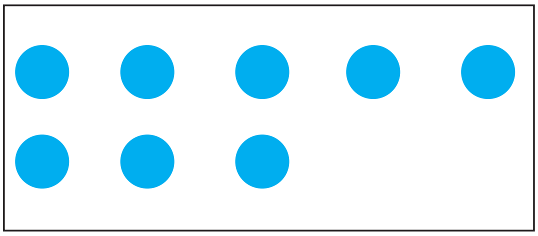

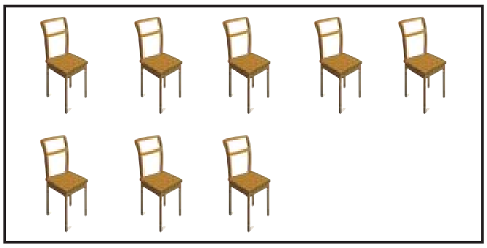

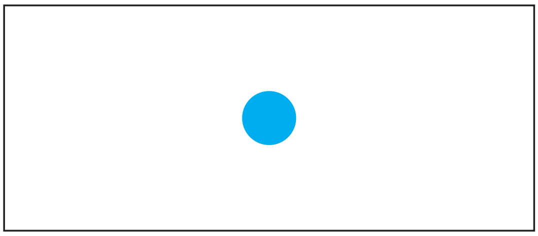

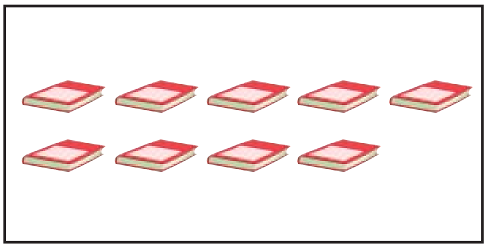

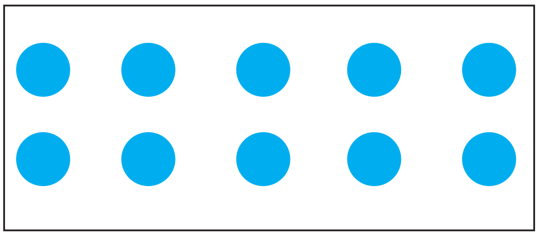

गीत गाऔँ :

एक एक एक
बायाँ खुट्टो टेक

दुई दुई दुई
आऊ मेरो बुई

तीन तीन तीन
क ख ग चिन

चार चार चार
हात खुट्टा सार

पाँच पाँच पाँच
हातका औँला पाँच

गीत गाऔँ :

छ छ छ
पाँच र एक छ

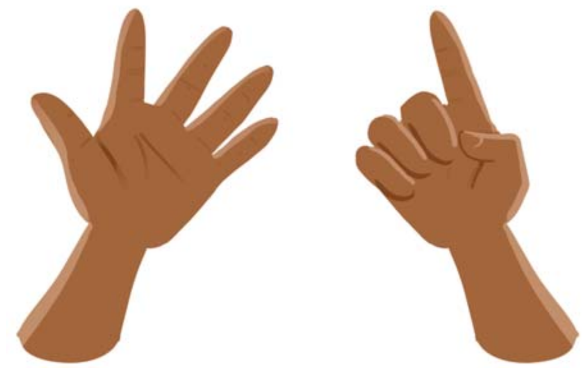

सात सात सात
हप्तामा बार सात

आइतबार सोमबार मङ्गलबार
बुधबार बिहीबार शुक्रबार
शनिबार

आठ आठ आठ
सात र एक आठ

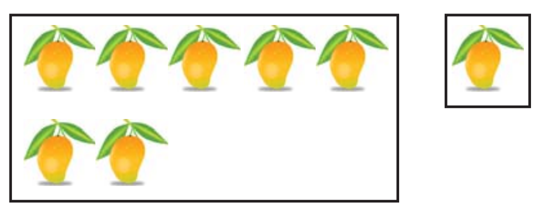

नौ नौ नौ
आठ र एक नौ

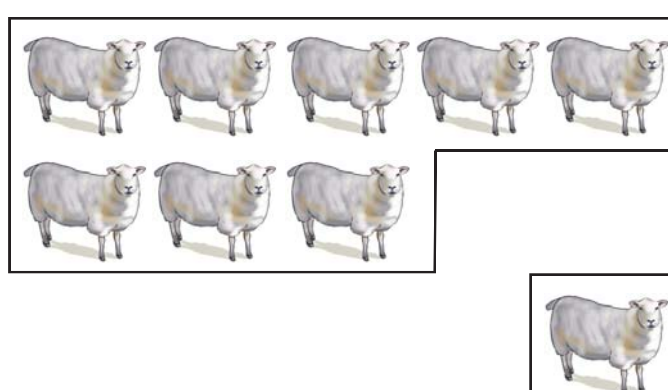

एक

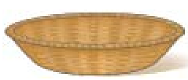

१

१

१
एक

१	१	१	१	१	१	१	१
१	१	१	१	१	१	१	१

दुई

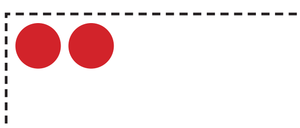

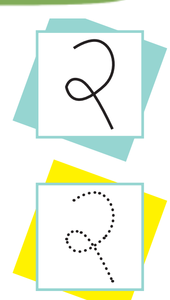

२
दुई

२	२	२	२	२	२	२	२
२	२	२	२	२	२	२	२

तीन

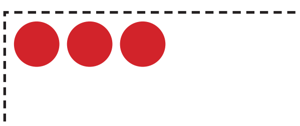

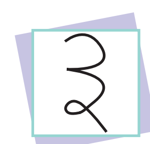

३
तीन

३	३	३	३	३	३	३	३
३	३	३	३	३	३	३	३

चार

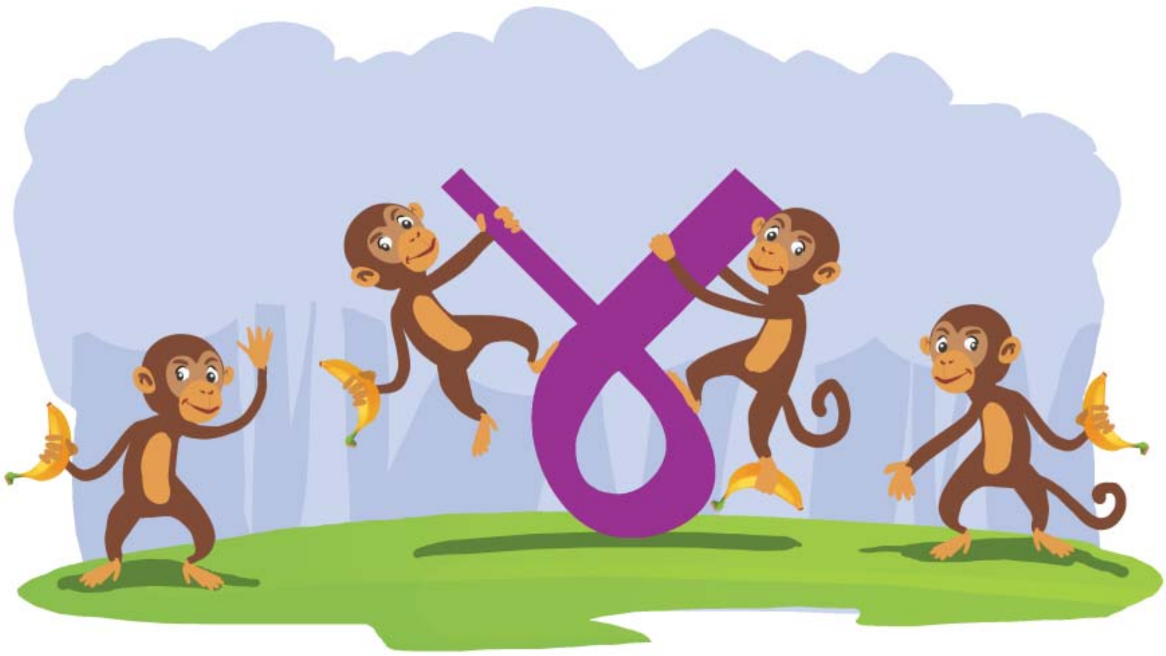

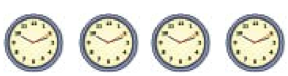

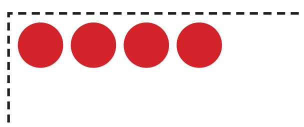

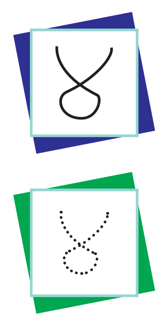

४
चार

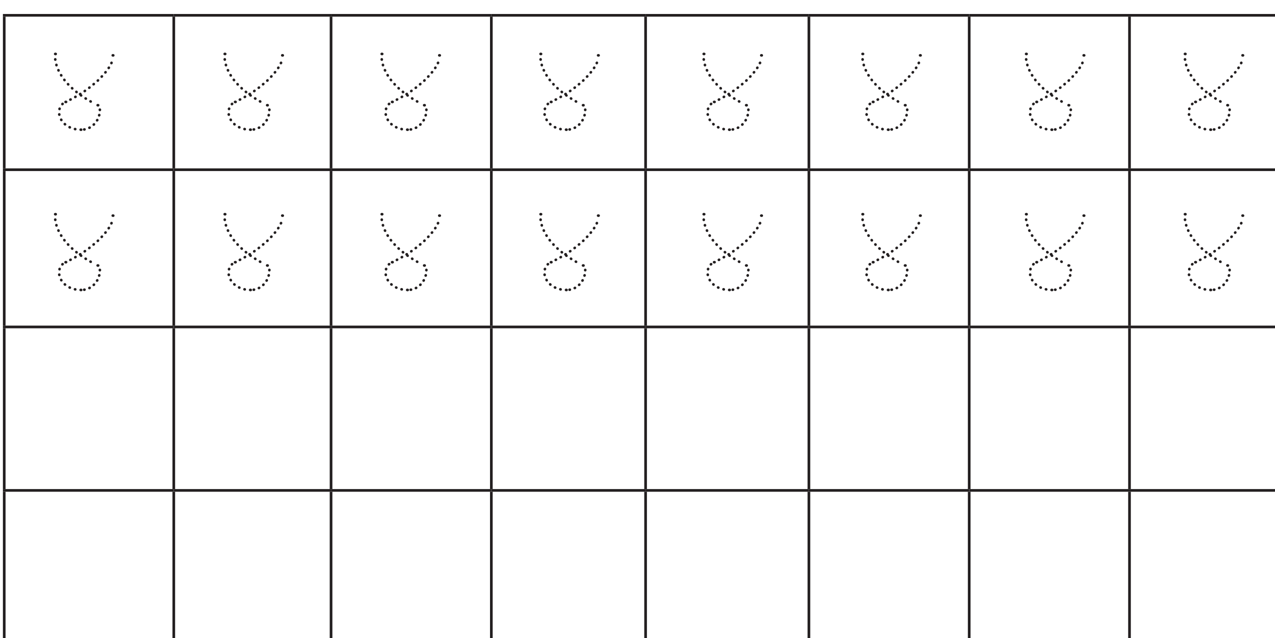

पाँच

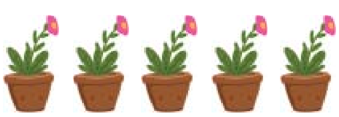

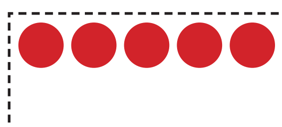

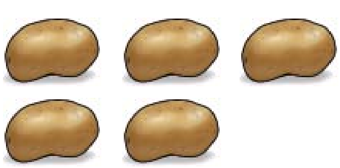

५

५

५
पाँच

५	५	५	५	५	५	५	५
५	५	५	५	५	५	५	५

जोडा मिलाउनुहोस् :

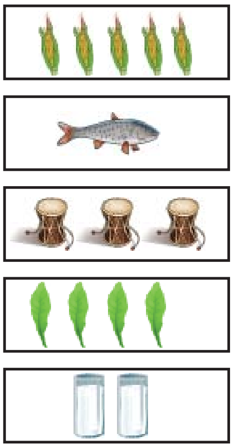

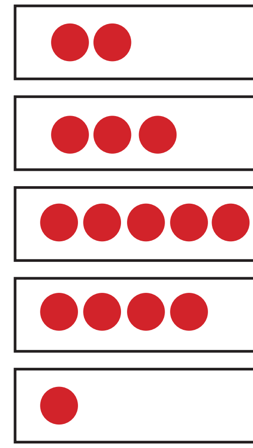

गन्नुहोस् र जोडा मिलाउनुहोस् :

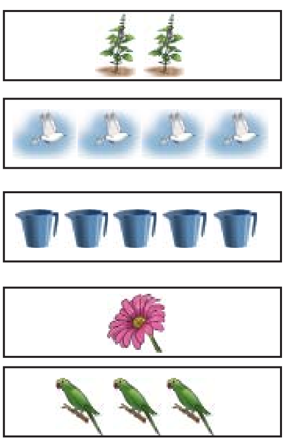

१

३

५

४

२

१	२	३	४	५
१	२	३	४	५

छ

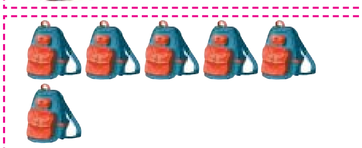

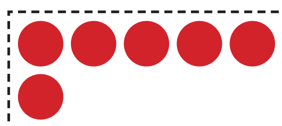

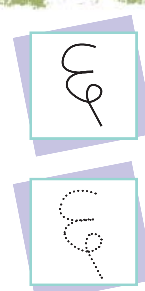

६
छ

६	६	६	६	६	६	६	६
६	६	६	६	६	६	६	६

सात

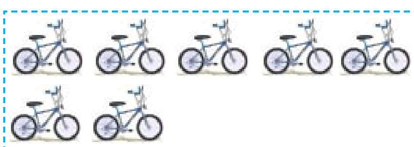

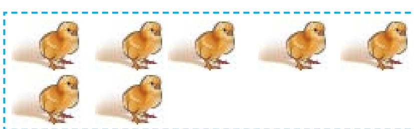

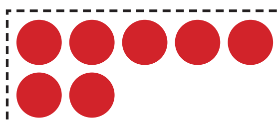

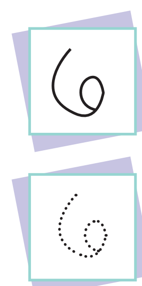

७
सात

७	७	७	७	७	७	७	७
७	७	७	७	७	७	७	७

आठ

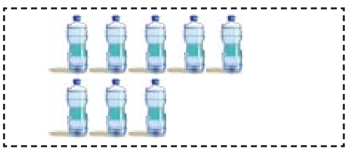

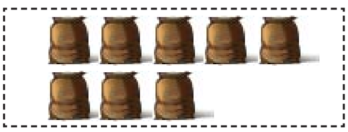

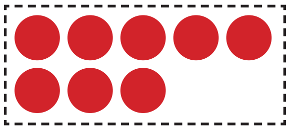

८
८

८
आठ

८	८	८	८	८	८	८	८
८	८	८	८	८	८	८	८

नौ

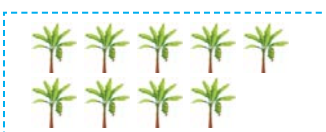

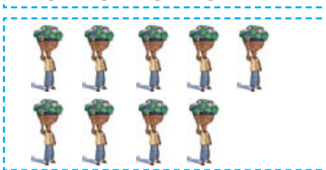

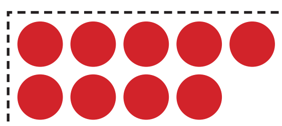

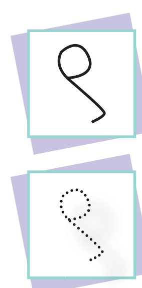

९
नौ

९	९	९	९	९	९	९	९
९	९	९	९	९	९	९	९

जोडा मिलाउनुहोस् :

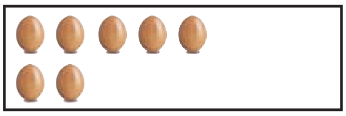

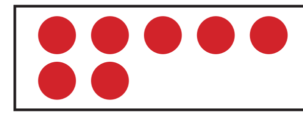

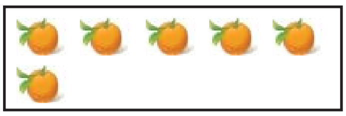

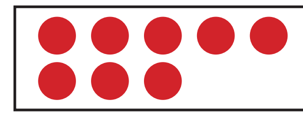

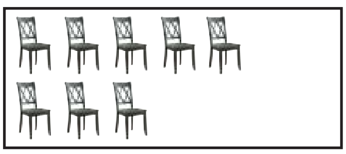

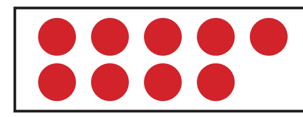

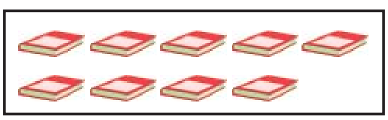

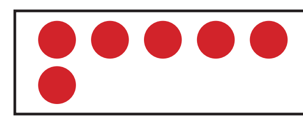

गन्नुहोस् र जोडा मिलाउनुहोस् :

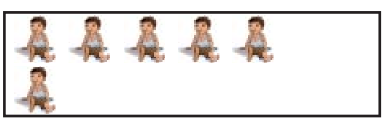

७

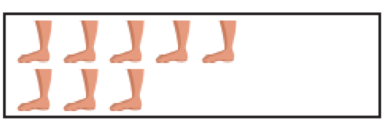

९

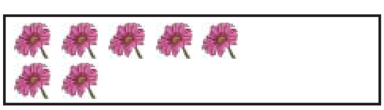

६

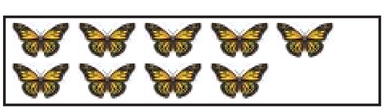

८

५	६	७	८	९

क्रमैसँग आउने सङ्ख्याङ्क राखेर खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

१		३		५
	७		९	

	२		४	
६		८		

		३		५
६			९	

५ शून्य

सँगसँगै गाऔँ :

पाँचओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

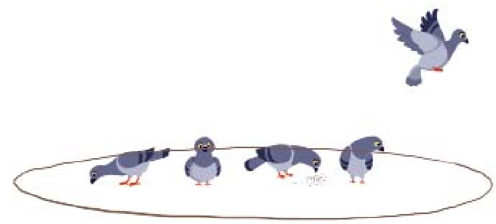

चारओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

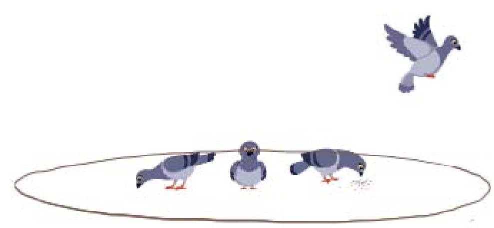

तीनओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

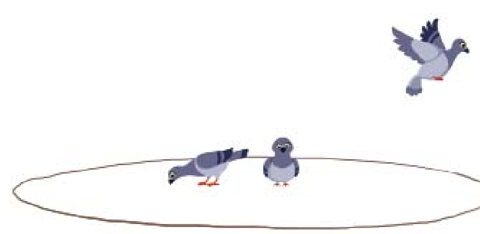

दुईओटा परेवा चारो टिप्दै छन् ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छन् ?

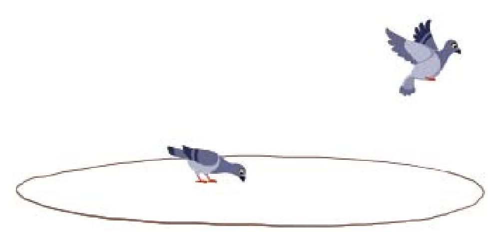

एकओटा परेवा चारो टिप्दै छ ।
उड्यो एउटा परेवा बाँकी कति छ ?

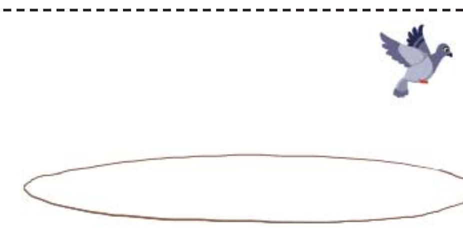

छलफल गरौँ र लेखौँ :

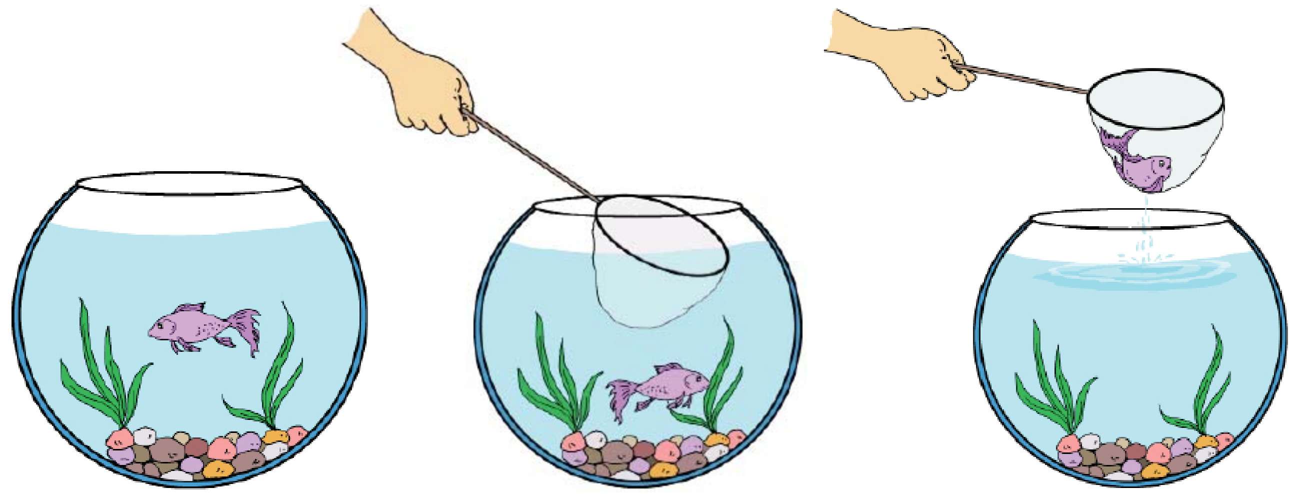

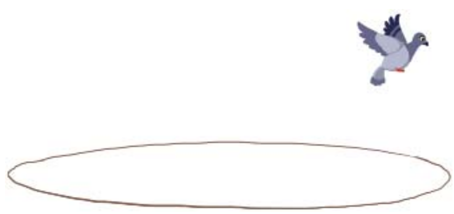

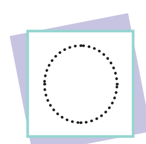

०

शून्य

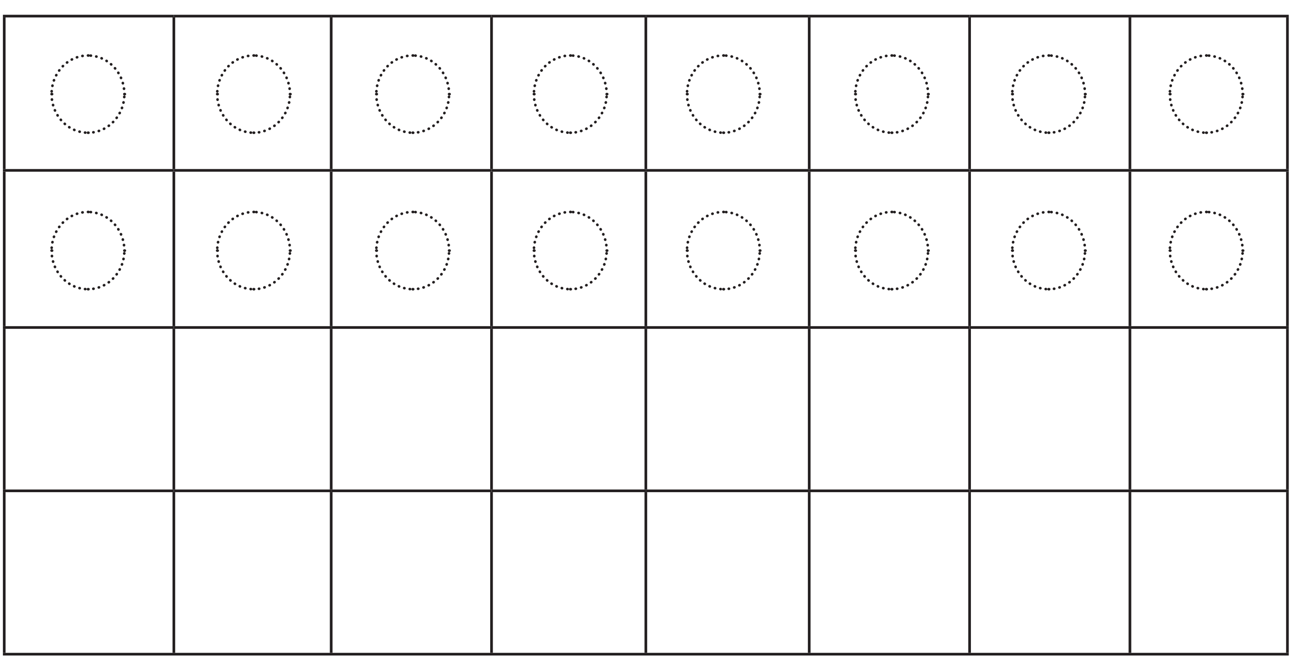

गन्ती गरी लेख्नुहोस् :

रूखमा कतिओटा चरा छन् ? ☐

पोखरीमा कतिओटा हाँसछन् ? ☐

बेन्चमा कति जना मानिसछन् ? ☐

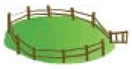 भित्र भएका भेडा र बाख्रा गन्ती गरी लेख्नुहोस् :

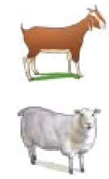

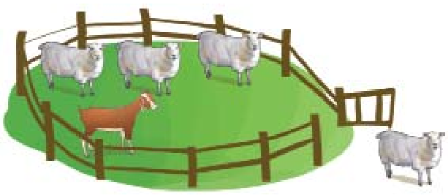

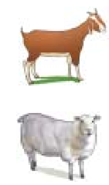

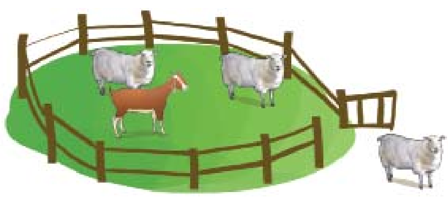

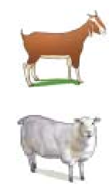

प्रत्येक ट्रेमा भएका वस्तुहरू गन्ती गरी लेख्नुहोस् :

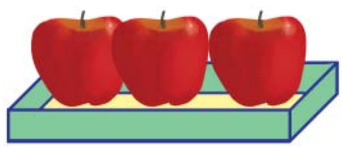

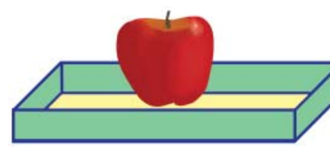

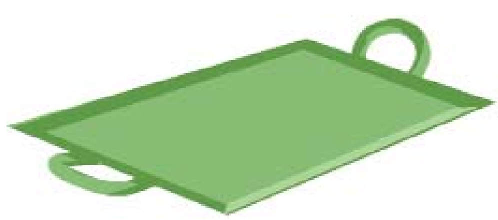

६ दश

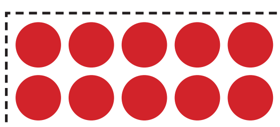

१०
दश

१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०

गन्ती गरी सङ्ख्याङ्क लेख्नुहोस् :

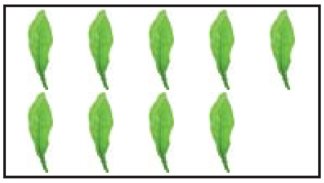

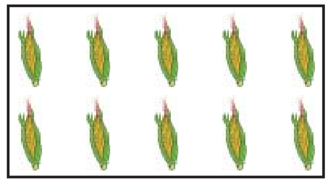

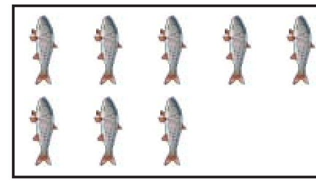

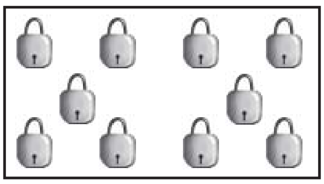

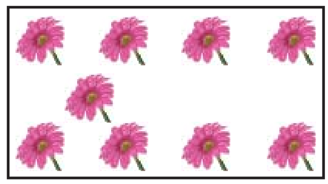

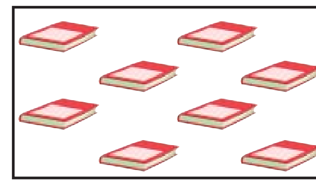

लेख्नुहोस् :

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

☐ मा ठिक सङ्ख्याङ्क लेख्नुहोस् :

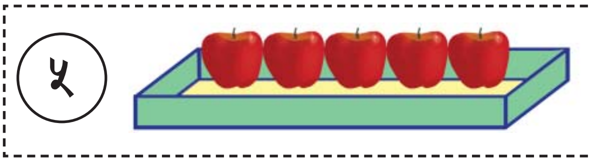

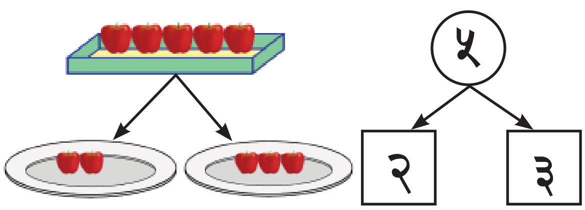

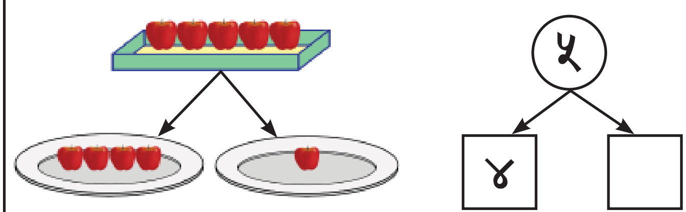

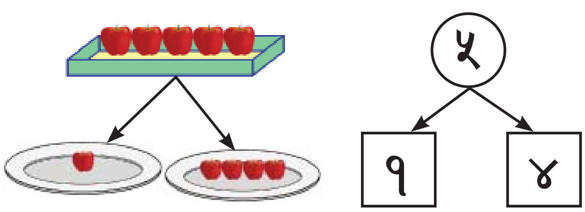

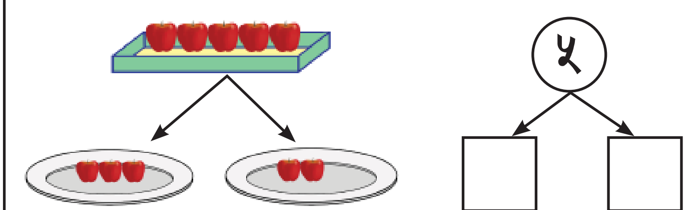

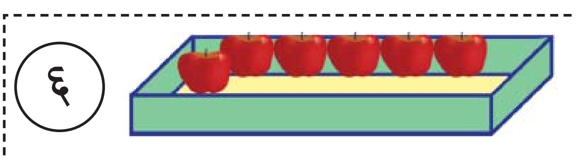

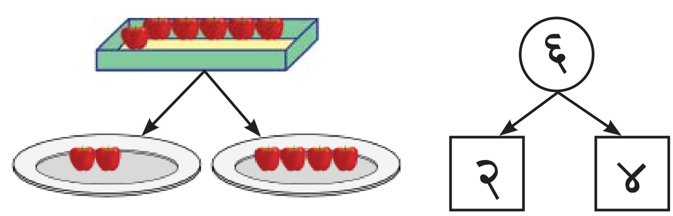

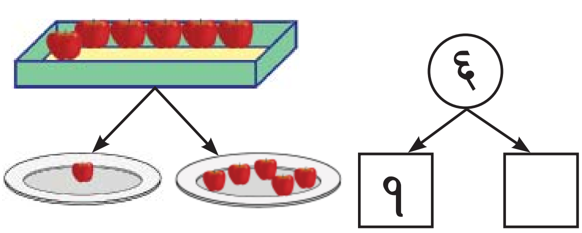

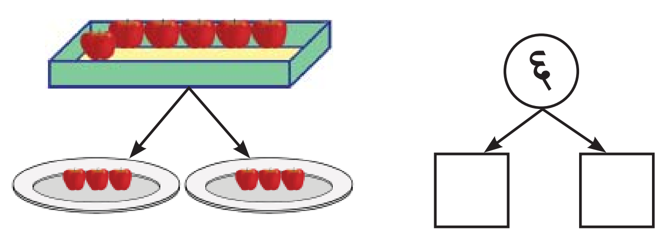

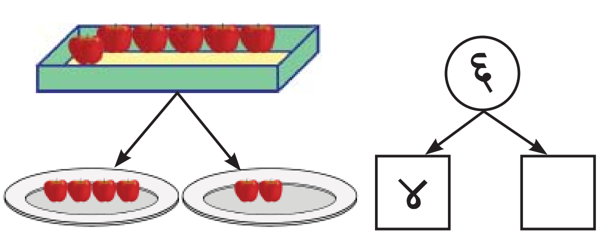

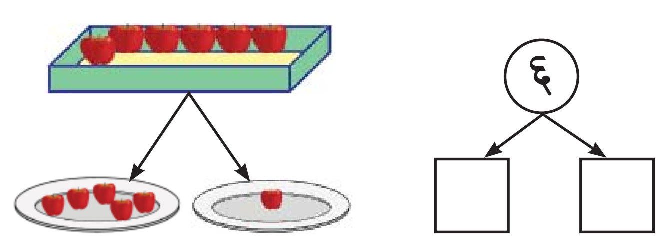

☐ मा ठिक सङ्ख्याङ्क लेख्नुहोस् :

७

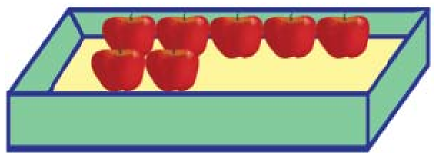

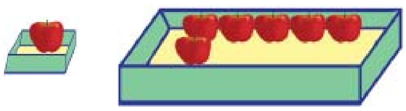

७

१ ६

१ र ६ मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

७

४ ☐

४ र ☐ मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

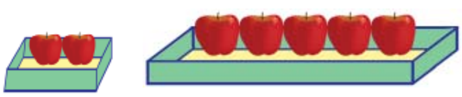

७

२ ☐

२ र ☐ मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

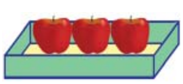

७

३ ☐

३ र ☐ मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

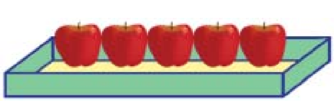

७

५ ☐

५ र ☐ मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

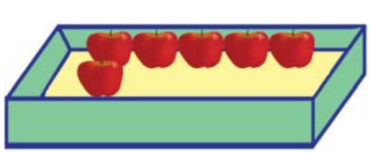

७

६ ☐

६ र ☐ मिलाउँदा ७ हुन्छ ।

☐ मा ठिक सङ्ख्याङ्क लेख्नुहोस् :

८
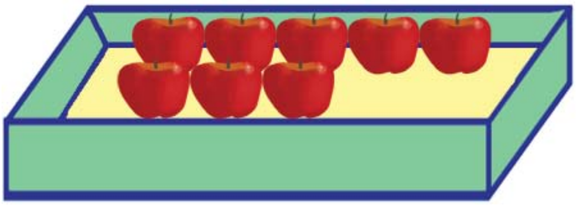

८ → ५, ☐
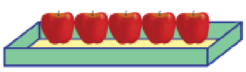

८ → ४, ☐
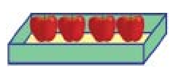

८ → १, ☐
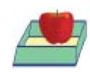

८ → २, ☐

८ → ७, ☐

३ र ☐ मिलाउँदा ८ हुन्छ ।

६ र ☐ मिलाउँदा ८ हुन्छ ।

९
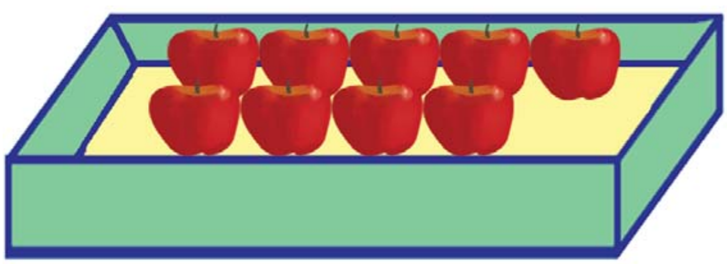

९ → ५, ☐

९ → १, ☐

९ → ६, ☐

९ → २, ☐

८ र ☐ मिलाउँदा ९ हुन्छ ।   ७ र ☐ मिलाउँदा ९ हुन्छ ।

३ र ☐ मिलाउँदा ९ हुन्छ ।   ४ र ☐ मिलाउँदा ९ हुन्छ ।

१० बनाउनुहोस् :

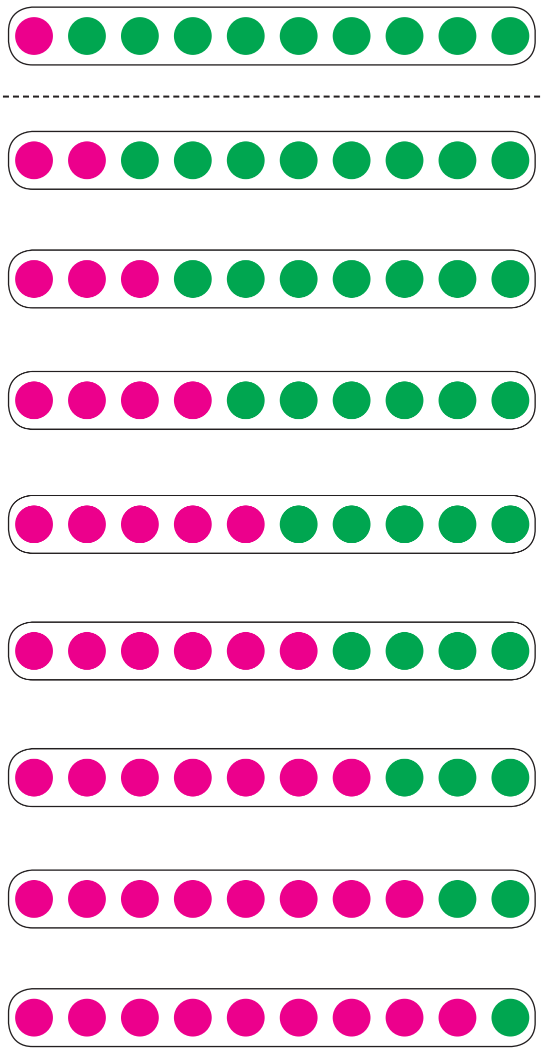

१ र ९

☐ र ☐

☐ र ☐

☐ र ☐

☐ र ☐

☐ र ☐

☐ र ☐

☐ र ☐

☐ र ☐

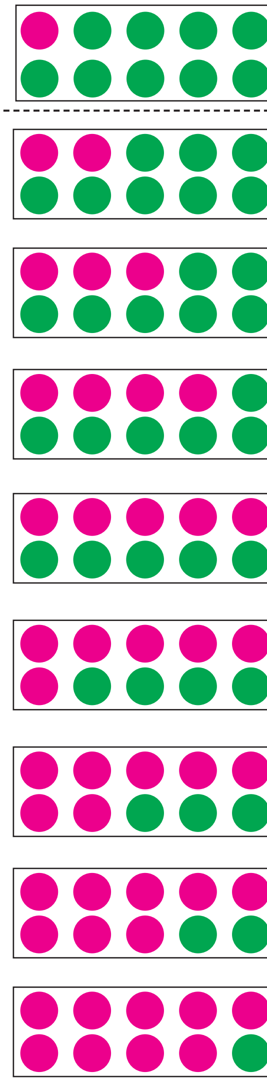

बाकसमा सही अङ्क भर्नुहोस् :

७ मा ☐ थप्दा १० हुन्छ ।

९ मा ☐ थप्दा १० हुन्छ ।

४ मा ☐ थप्दा १० हुन्छ ।

२ मा ☐ थप्दा १० हुन्छ ।

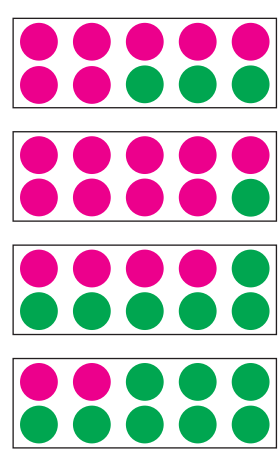

७ योगफल १० सम्म आउने जोड

१० सम्मको गन्ती

माथिको चित्रबाट गनेर सङ्ख्या लेख्नुहोस् :

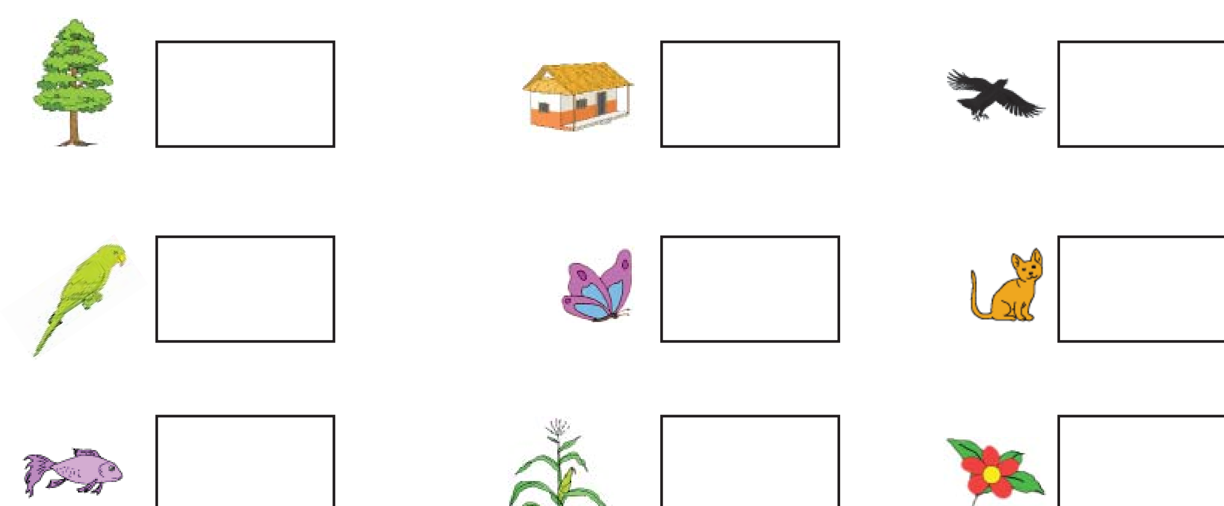

१० सम्मका सङ्ख्याहरू जोडौँ :

सीतासँग ३ ओटा केरा छन् । हरिसँग २ ओटा केरा छन् । दुवैजनाको जम्मा गर्दा कतिओटा केरा भए ?

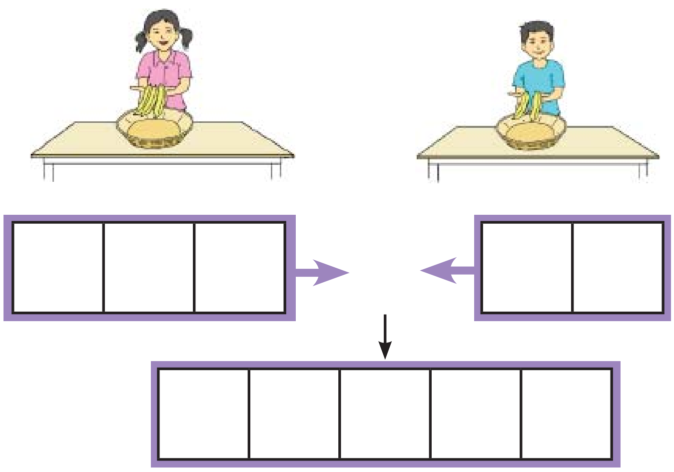

दुवै जनाले ३ ओटा केरा र २ ओटा केरा एकै ठाउँमा राखे भने जम्मा ५ ओटा केरा हुन्छ ।

गणितीय वाक्यमा लेख्दा :

३	+	२	=	५
(तीन)	+	(दुई)	=	(पाँच)

उत्तर : ५ ओटा केरा

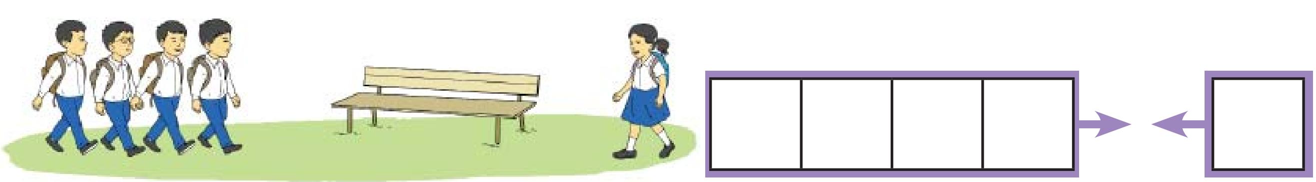

गणितीय वाक्यमा : ☐ + ☐ = ☐ उत्तर : ☐ केटाकेटीहरू

गणितीय वाक्यमा : ☐ + ☐ = ☐ उत्तर : ☐ केटाकेटीहरू

जम्मा कति भए ? गणितीय वाक्य बनाउनुहोस् :

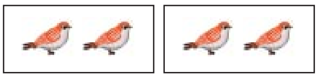

□ + □ = □

□ + □ = □

□ + □ = □

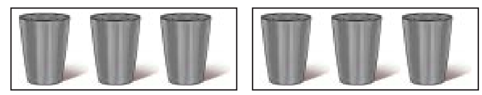

□ + □ = □

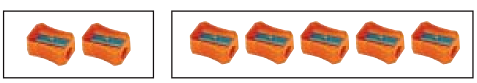

□ + □ = □

□ + □ = □

जम्मा कतिओटा स्याउ छन् ?

गणितीय वाक्यमा ______________ स्याउ हुन्छन् ।

गणितीय वाक्यमा ______________ स्याउ हुन्छन् ।

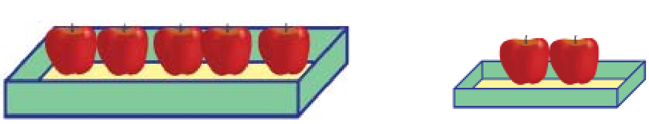

गणितीय वाक्यमा ______________ स्याउ हुन्छन् ।

वस्तुहरू प्रयोग गरी जोडौँ :

१ + १ = ☐

२ + १ = ☐

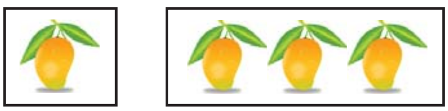

१ + ३ = ☐

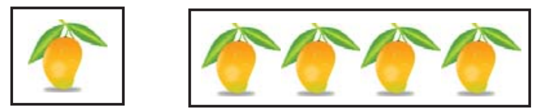

१ + ४ = ☐

३ + २ = ☐

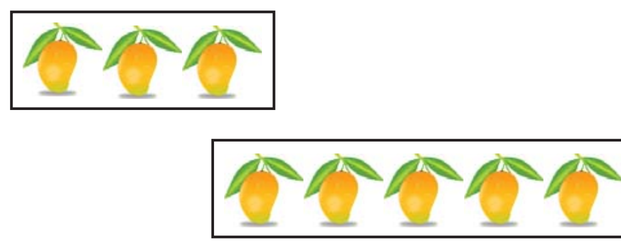

३ + ५ = ☐

२ + ३ = ☐

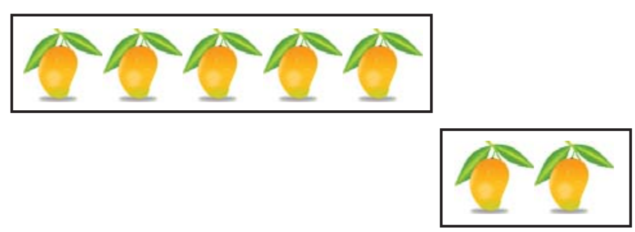

५ + २ = ☐

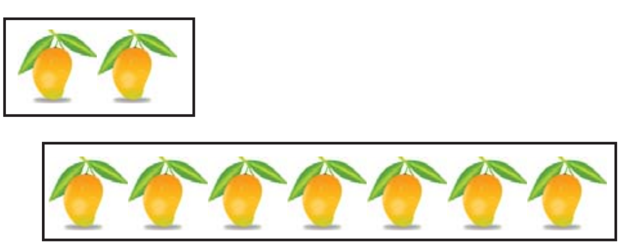

२ + ७ = ☐

३ + ४ = ☐

जोड्नुहोस् :

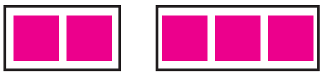

२ + ३ = ५

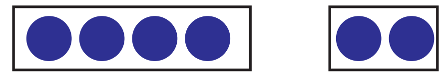

४ + २ =

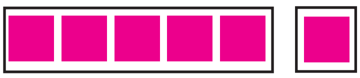

५ + १ =

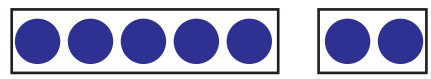

५ + २ =

५ + ४ =

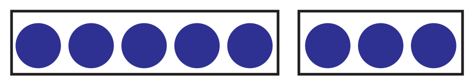

५ + ३ =

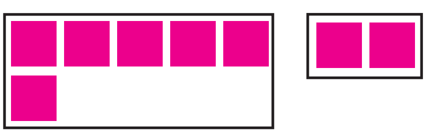

६ + २ =

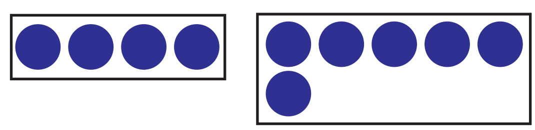

४ + ६ =

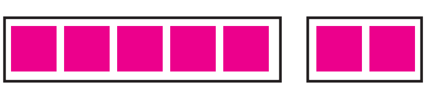

५ + २ =

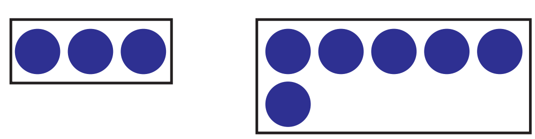

३ + ६ =

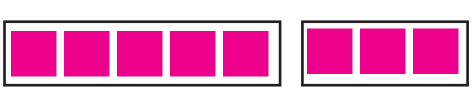

५ + ३ =

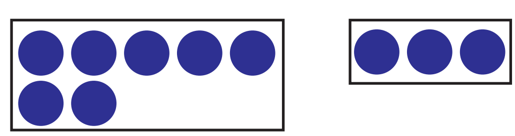

७ + ३ =

जोडौँ :

२ जना विद्यार्थीहरू खेलिरहेका थिए । १ जना अर्को थपियो । अब जम्मा कति जना विद्यार्थी भए ?

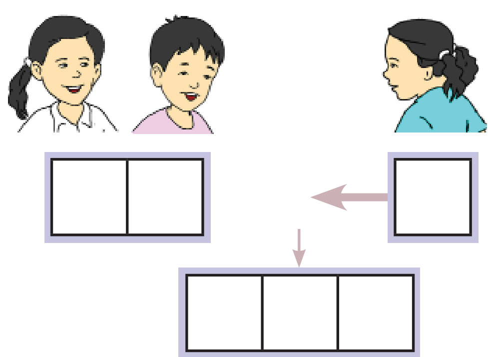

गणितीय वाक्यमा : २ + १ = ३

थपिएपछि जम्मा कति जना विद्यार्थीहरू भएछन् ?

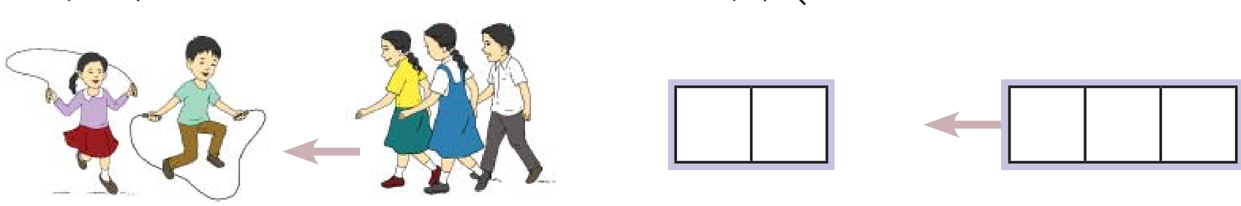

☐ + ☐ = ☐

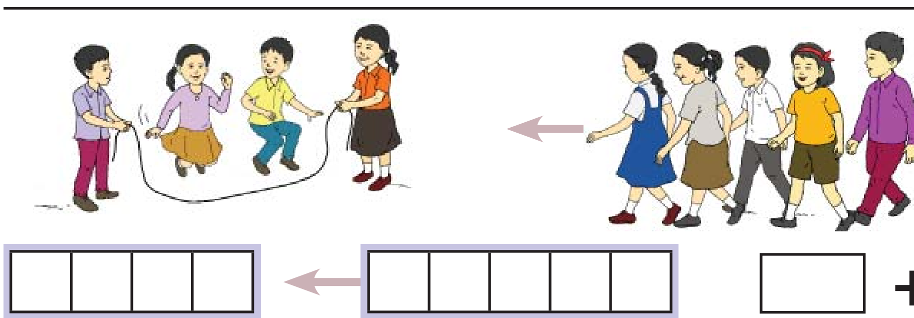

☐ + ☐ = ☐

थपिएपछि कति हुन्छ ? गणितीय वाक्यमा लेख्नुहोस् :

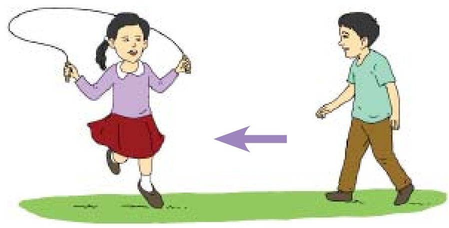

☐ + ☐ = ☐

☐ + ☐ = ☐

☐ + ☐ = ☐

☐ + ☐ = ☐

फूलदानीमा तीनओटा फूल छन् । पाँचओटा फूल थप्दा जम्मा कतिओटा फूल हुन्छन् ।

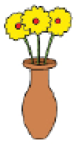

☐ + ☐ = ☐

जोड्नुहोस् :

१ + ३ = ☐

६ + २ = ☐

५ + ५ = ☐

३ + ४ = ☐

२ + ७ = ☐

९ + १ = ☐

जोड्नुहोस् :

कति माछा झिकिए ?

पहिलो पटक

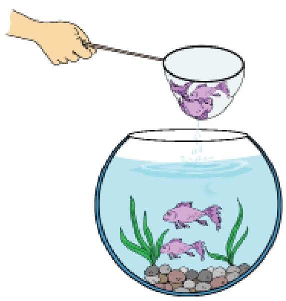

दोस्रो पटक

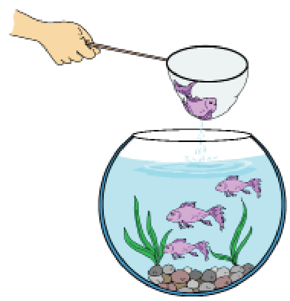

२ + १ = ☐

पहिलो पटक

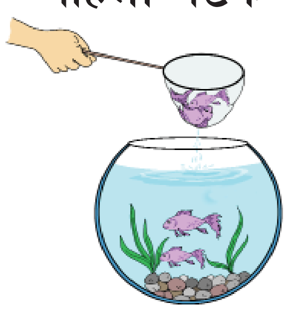

दोस्रो पटक

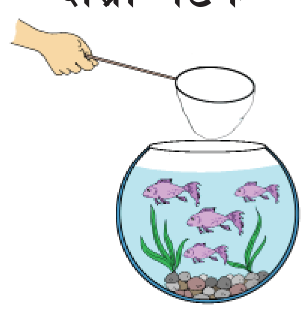

२ + ☐ = ☐

पहिलो पटक

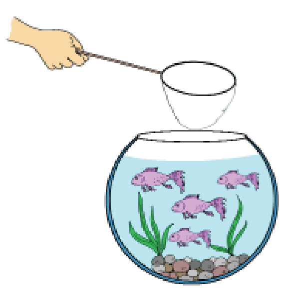

दोस्रो पटक

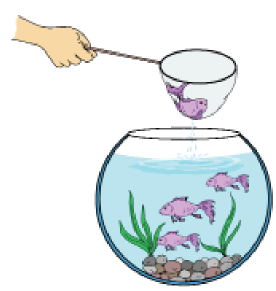

☐ + ☐ = ☐

जोड्नुहोस् :

१ + ० = ☐	६ + ० = ☐
५ + ० = ☐	० + ४ = ☐
० + ७ = ☐	० + ० = ☐

जोड्नुहोस् :

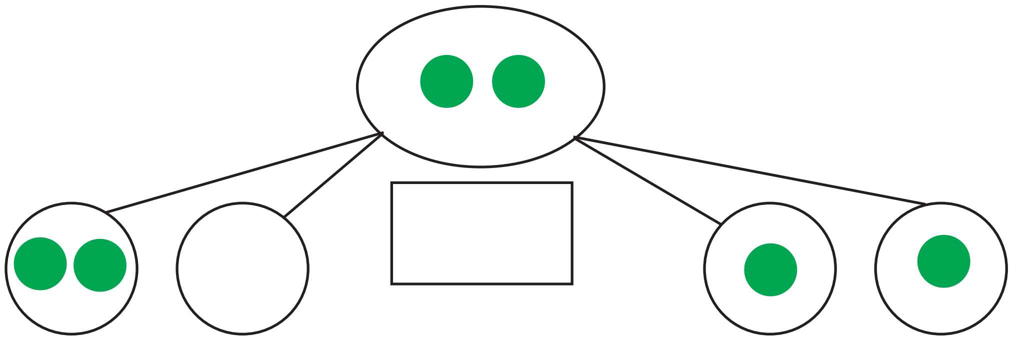

२ + ० = ☐ 　　　　 १ + १ = ☐

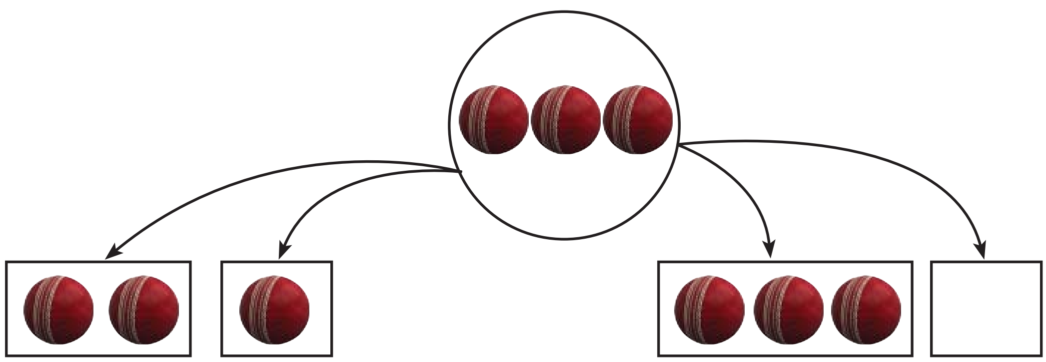

☐ + ☐ = ☐ 　　　　 ☐ + ☐ = ☐

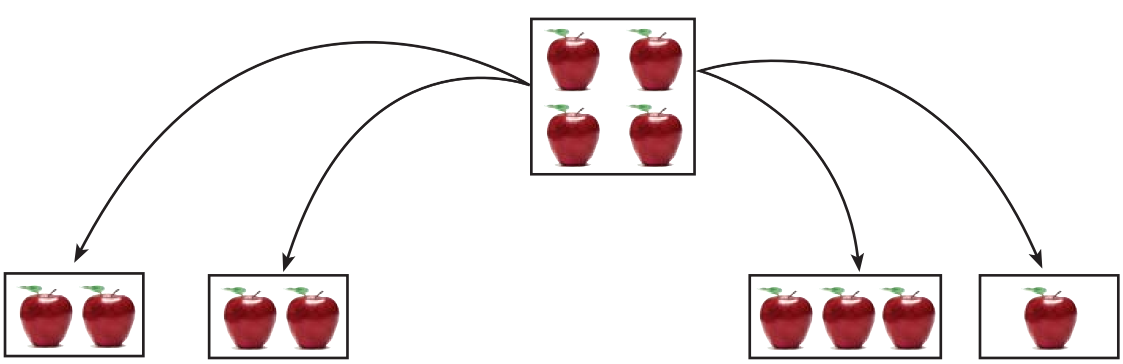

☐ + ☐ = ☐ 　　　　 ☐ + ☐ = ☐

जोडेर ५ बनाउनुहोस् :

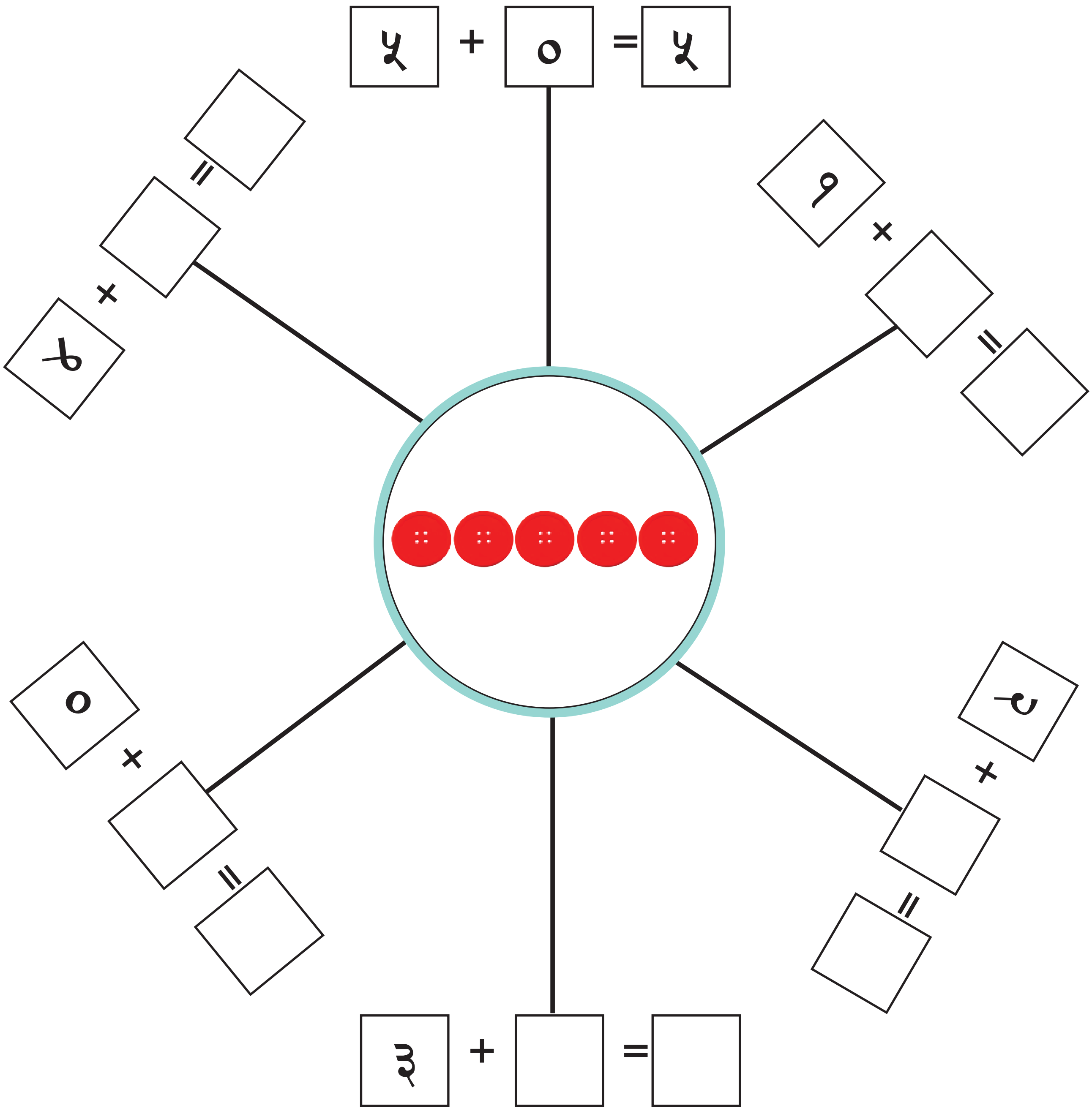

दुवै समूहका चरा जम्मा गर्दा कतिओटा हुन्छन् ?

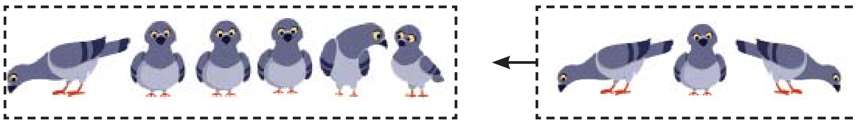

गणितीय वाक्यमा : ६ + ३ = ९   उत्तर : ९ ओटा चराहरू

हामीले यसलाई ठाडो रूपमा राखेर पनि जोड्न सक्छौँ : (ठाडो रूपमा)

६ + ३ = ९ →

```
  ६
+ ३
----
  ९
```

```
  १
+ ६
----
[  ]
```

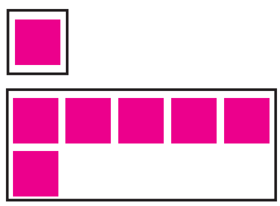

```
  ३
+ ५
----
[  ]
```

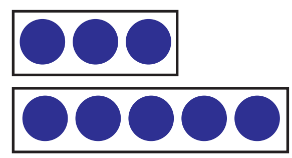

```
  ३
+ ४
----
[  ]
```

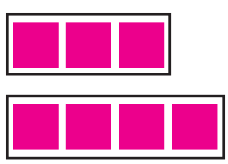

```
  ६
+ ४
----
[  ]
```

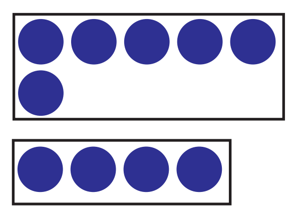

```
  २
+ ५
----
[  ]
```

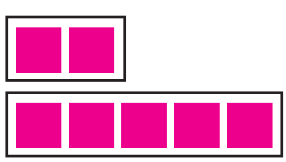

```
  ६
+ ३
----
[  ]
```

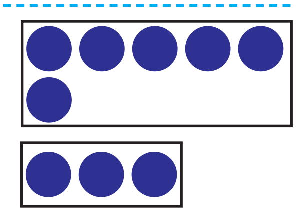

```
  ५
+ ३
----
[  ]
```

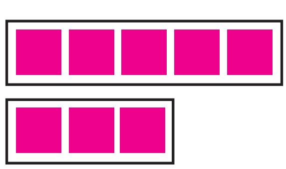

```
  ०
+ ६
----
[  ]
```

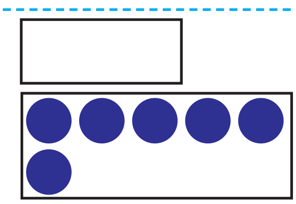

ठाडो रूपमा राखेर जोड्नुहोस् :

४	२	७	३
+ १	+ ३	+ २	+ ५
☐	☐	☐	☐

१ + ३ = ☐

	१
+	३

६ + २ = ☐

४ + ३ = ☐

३ + ४ = ☐

+	

८ + १ = ☐

७ + २ = ☐

जोडेर १ बनाऔँ :

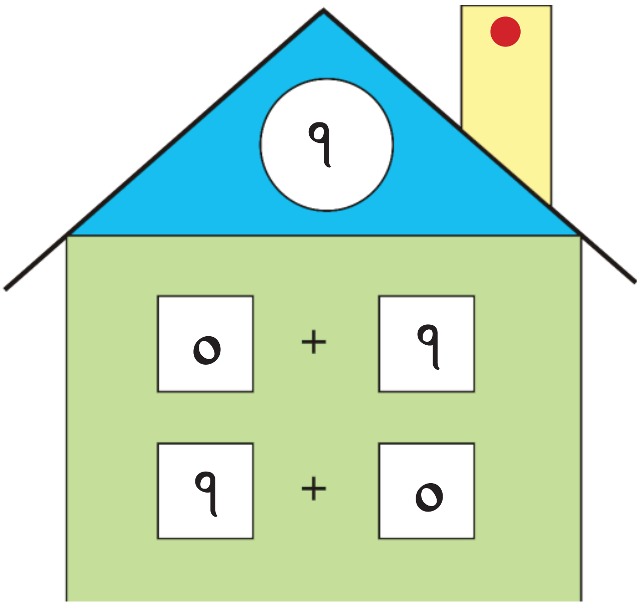

जोडेर २ बनाऔँ :

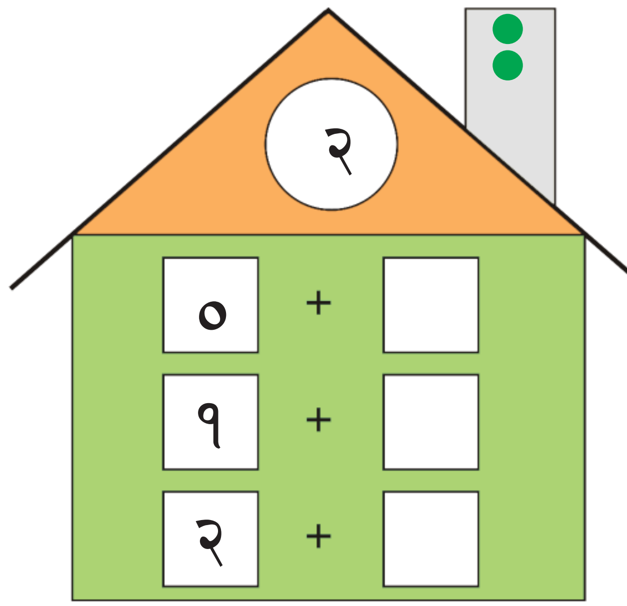

जोडेर ३ बनाऔँ :

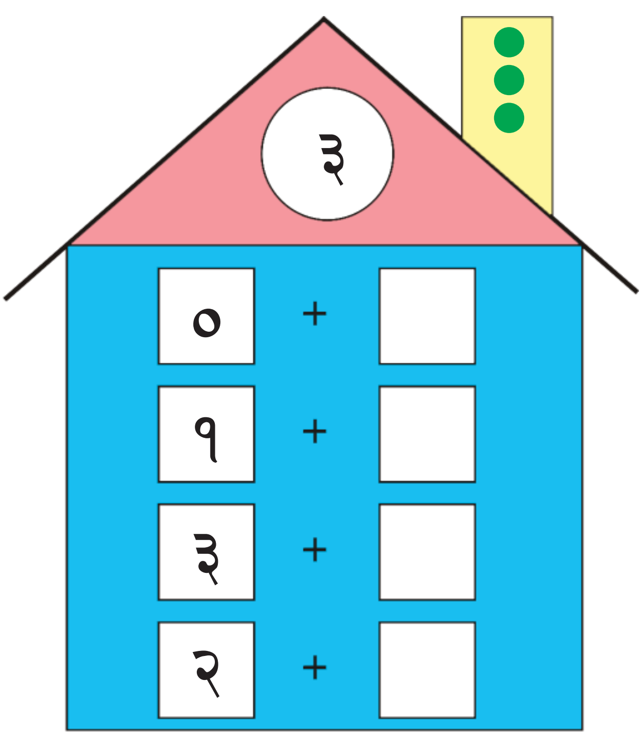

जोडेर ४ बनाऔँ :

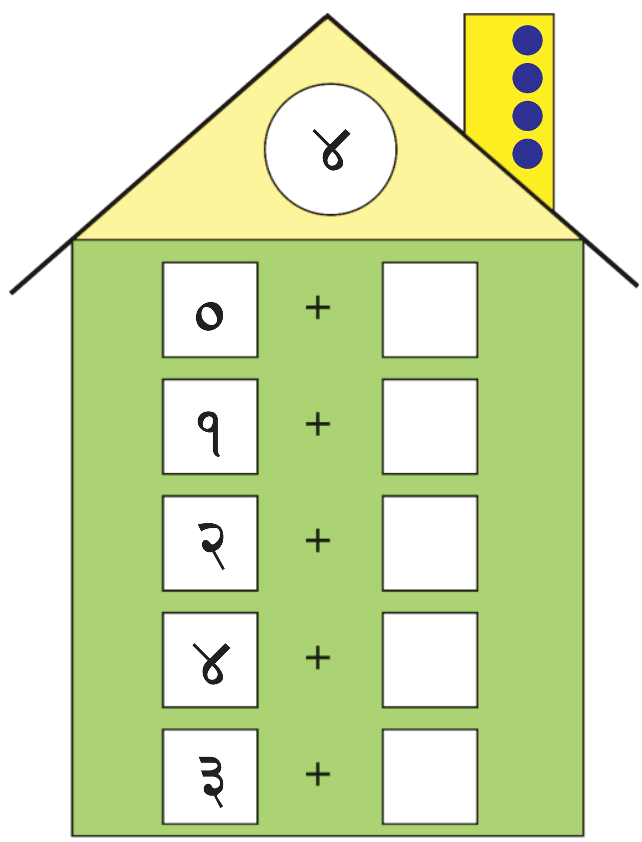

जोडेर ५ बनाऔँ :

५

०	+	
१	+	
२	+	
३	+	
४	+	
५	+	

जोडेर ६ बनाऔँ :

६

०	+	
१	+	
२	+	
३	+	
६	+	
५	+	
४	+	

जोडेर ७ बनाऔँ :

७

३	+	
१	+	
२	+	
०	+	
४	+	
७	+	
६	+	
५	+	

जोडेर ८ बनाऔँ :

८

०	+	
१	+	
२	+	
३	+	
४	+	
८	+	
७	+	
६	+	
५	+	

जोडेर ९ बनाऔँ :

९

०	+	
१	+	
२	+	
७	+	
४	+	
३	+	
६	+	
९	+	
८	+	
५	+	

जोडेर १० बनाऔँ :

१०

०	+	
१	+	
२	+	
३	+	
४	+	
५	+	
६	+	
७	+	
८	+	
९	+	
१०	+	

० देखि ५ सम्म लेखिएको घनाकार गोटी खेली जोड्नुहोस् :

०	+	४	=	४						
	+		=				+		=	
	+		=				+		=	
	+		=				+		=	
	+		=				+		=	
	+		=				+		=	
	+		=				+		=	
	+		=				+		=	
	+		=				+		=	
	+		=				+		=	

योगफल ५ आउने बाटो पत्ता लगाई चङ्गा भेट्नुहोस् :

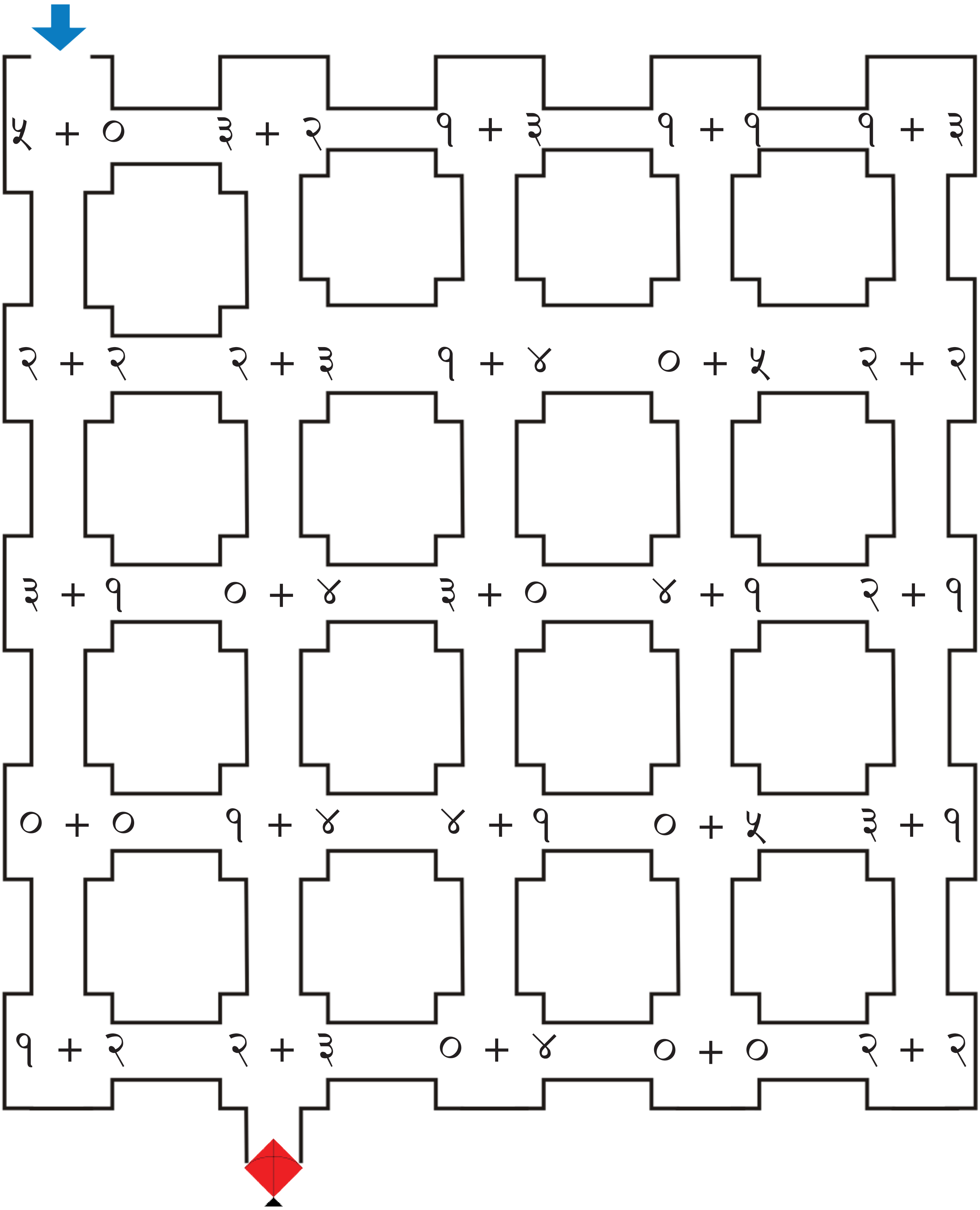

योगफल १० आउने बाटो पत्ता लगाई भकुण्डो भेट्नुहोस् :

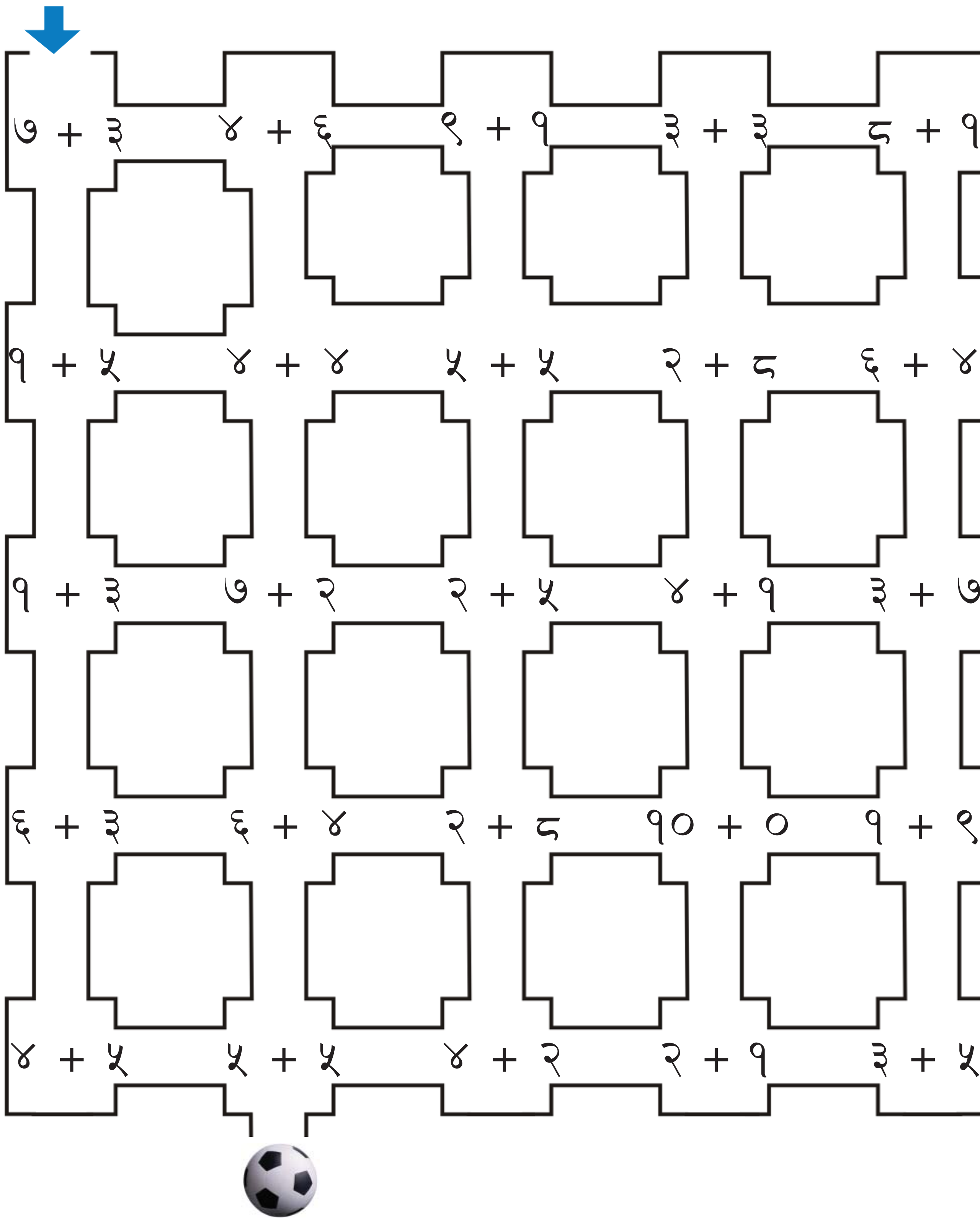

१० सम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ ८

घटाउ गरौँ :

सीतासँग ५ ओटा केरा थिए । उनले १ ओटा खाइन् । अब कतिओटा बाँकी रह्यो ?

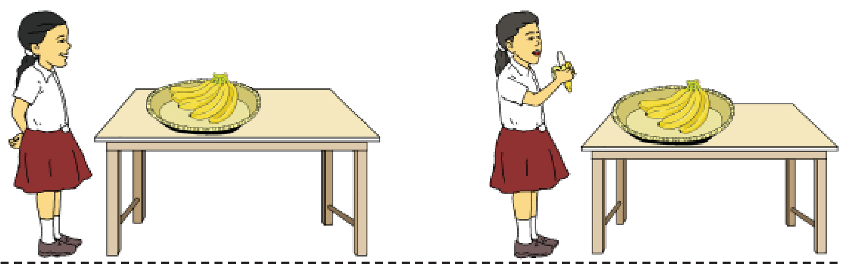

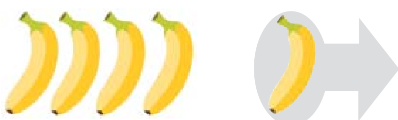

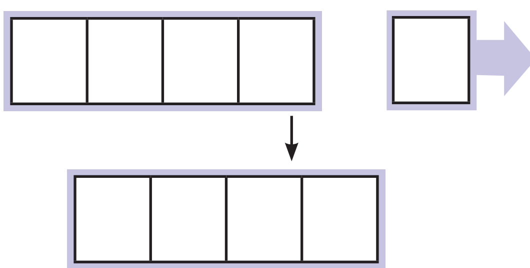

सीताले १ ओटा केरा खाइन् भने ४ ओटा केरा बाँकी रहन्छ ।

गणितीय वाक्यमा लेख्दा :

५	-	१	=	४
(पाँच)	-	(एक)	=	(चार)

उत्तर : ४ ओटा केरा

ढुङ्गामा कति भ्यागुता बाँकी रहे ?

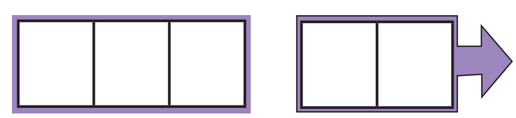

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : ☐ - ☐ = ☐ उत्तर : ☐ भ्यागुता

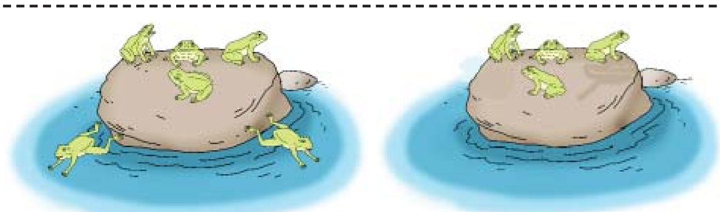

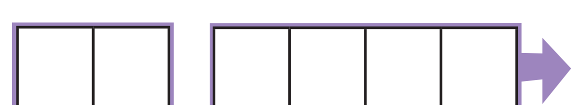

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : ☐ - ☐ = ☐ उत्तर : ☐ भ्यागुता

घटाउनुहोस् :

ट्रेमा जम्मा ७ ओटा स्याउ छन् । तीमध्ये तपाईंले ४ ओटा स्याउ भाइलाई दिनुभयो भने तपाईंसँग जम्मा कतिओटा स्याउ बाँकी रहन्छ ?

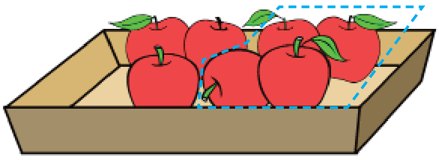

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : ☐ - ☐ = ☐

उत्तर : ☐ स्याउ

दायाँपट्टिको चित्र हेर्नुहोस् । कतिओटा परेवा बाँकी रहे ?

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : ☐ - ☐ = ☐

उत्तर : ☐ परेवा

रामले आफूसँग भएको ५ ओटा फूलका थुँगामध्ये १ ओटा फूलको थुँगा साथीलाई दिए । रामसँग अब कतिओटा फूलका थुँगा बाँकी रहन्छ ?

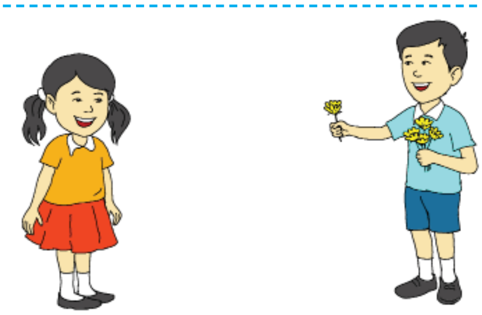

गणितीय वाक्यमा लेख्दा :

☐ - ☐ = ☐

उत्तर : ☐ फूलका थुँगा

चित्रमा ३ जना केटाहरू छन् भने जम्मा कतिजना केटीहरू छन् ?

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : ☐ - ☐ = ☐

उत्तर : ☐ केटीहरू

घटाऔँ :

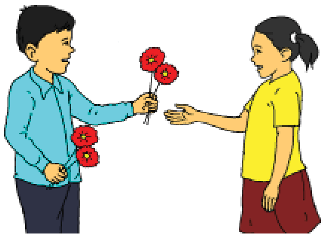 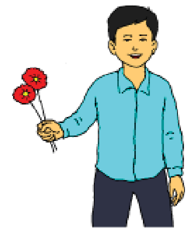

४ बाट २ दिँदा बाँकी २

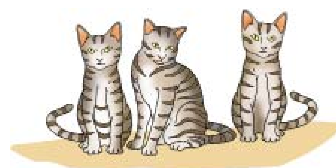

□ बाट □ जाँदा बाँकी □

□ - □ = □

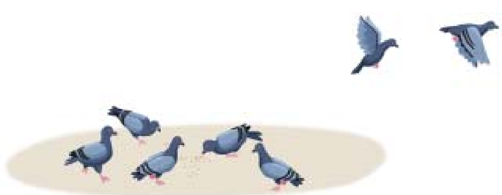

□ बाट □ उड्दा बाँकी □

□ - □ = □

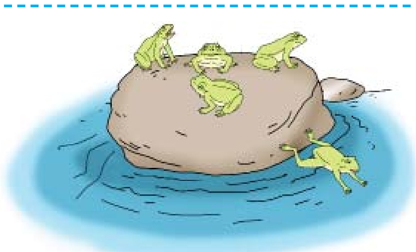 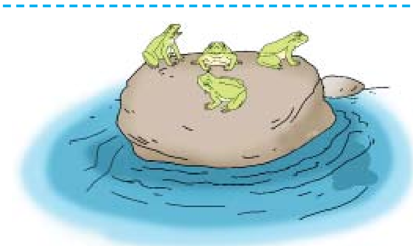

□ बाट □ जाँदा बाँकी □

□ - □ = □

घटाउनुहोस् :

२	-	१	=	१

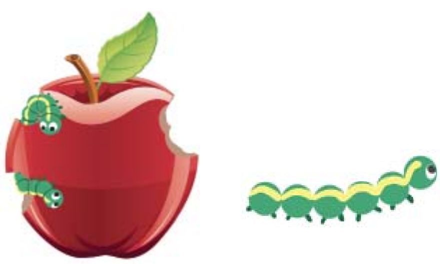

३	-	१	=	

४	-	२	=	

५	-	४	=	

घटाऔँ :

सीता, हरि र विन्दु प्रत्येकसँग ३/३ ओटा लिची थिए । सीताले १ ओटा लिची खाइन् । हरिले ३ ओटै लिची खाए र विन्दुले एउटा पनि लिची खाइनन् भने प्रत्येकसँग कतिओटा लिची बाँकी रहन्छन् ?

सीता

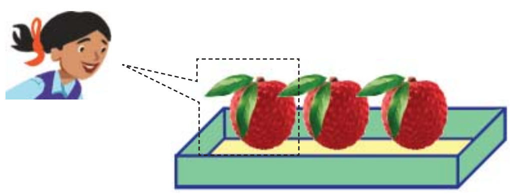

३ - १ = □

हरि

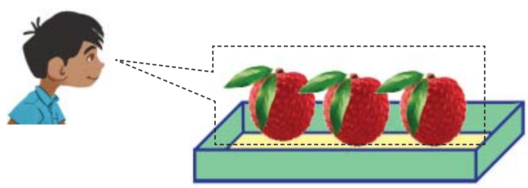

३ - □ = □

विन्दु

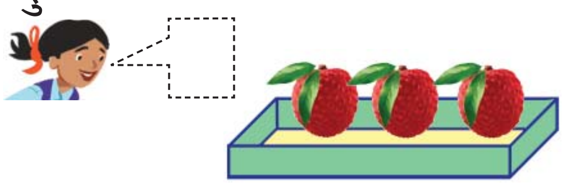

३ - □ = □

घटाउनुहोस् :

२ - २ = □   ८ - ८ = □

७ - ० = □   १ - ० = □

४ - ० = □   ५ - ५ = □

१० - ० = □   ६ - ० = □

यदि २ ओटा परेवा उडे भने कति बाँकी रहन्छन् ?

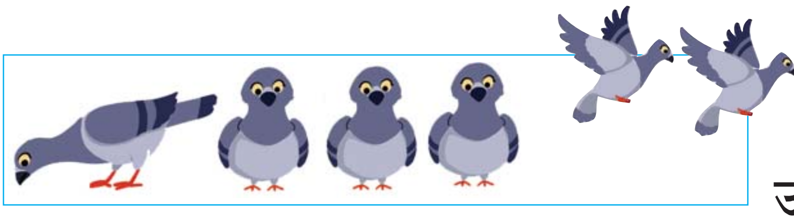

उत्तर : ४ ओटा परेवा

गणितीय वाक्यमा : ६ - २ = ४

यसलाई ठाडो रूपमा राखेर पनि घटाउन सकिन्छ ।

६ - २ = ४ →

(ठाडो रूपमा राखेर घटाउँदा)

	६
-	२
	४

घटाउनुहोस् :

४	५	७	९
- १	- ३	- २	- ५
☐	☐	☐	☐

तेर्सोमा दिएकालाई घटाएर ठाडो रूपमा लेख्नुहोस् र घटाउनुहोस् :

८ - ३ = ☐

	८
-	३

३ - २ = ☐

६ - ४ = ☐

घटाउनुहोस् :

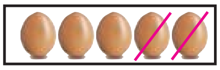

५
\- २
३

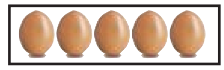

५
\- ३

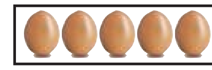

५
\- ४

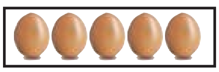

५
\- १
४

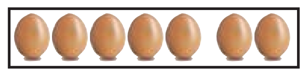

७
\- २

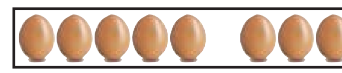

८
\- २

९
\- २

६
\- ३

७
\- ३

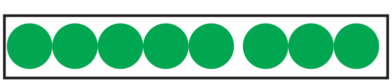

८
\- ३

९
\- ३

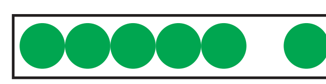

६
\- ४

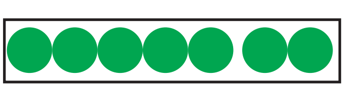

७
\- ४

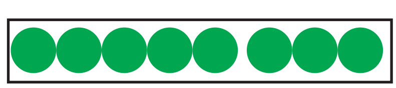

८
\- ४

९
\- ४

घटाउनुहोस् :

फूलको सङ्ख्याभन्दा पुतलीको सङ्ख्या कतिले बढी छ ?

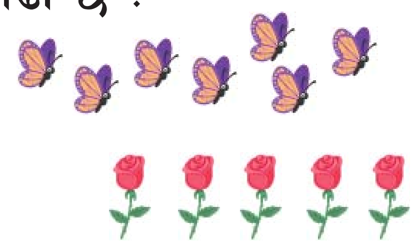

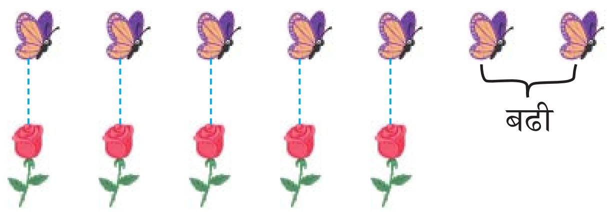

गणितीय वाक्यमा : ७ - ५ = २

उत्तर : ☐ ओटा पुतली

माछाको सङ्ख्याभन्दा बिरालाको सङ्ख्या कतिले बढी छ ?

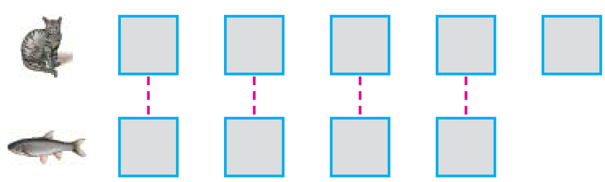

गणितीय वाक्यमा लेख्दा : ☐ - ☐ = ☐

उत्तर : ☐ ओटा बिरालो बढी

बेलुनको सङ्ख्याभन्दा केटीको सङ्ख्या कतिले बढी छ ?

गणितीय वाक्यमा : ☐

उत्तर : ☐ केटी बढी

घटाउनुहोस् :

केटाको सङ्ख्याभन्दा साइकलको सङ्ख्या कतिले कम छ ?

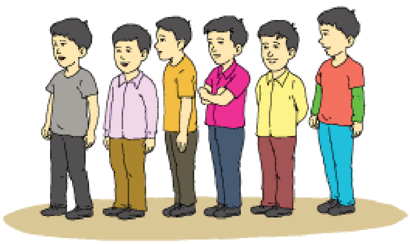

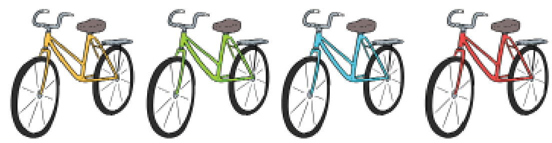

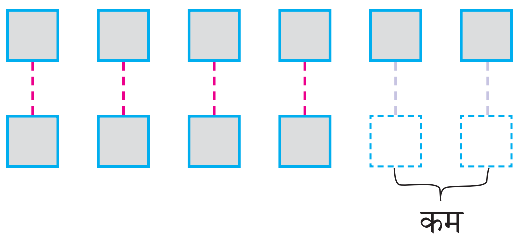

गणितीय वाक्यमा : ६ - ४ = २

उत्तर : २ ओटा साइकल कम

स्याउको सङ्ख्या केराको सङ्ख्याभन्दा कतिले कम छ ?

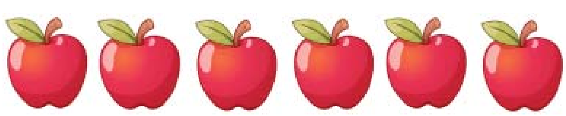

गणितीय वाक्यमा : ____________

उत्तर : ☐ स्याउ कम

कुर्सीको सङ्ख्या केटाकेटीको सङ्ख्याभन्दा कतिले कम छ ?

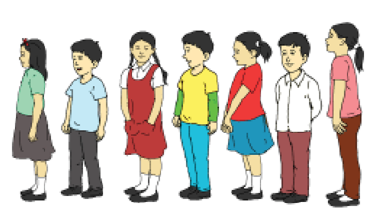

गणितीय वाक्यमा : ____________

उत्तर : ☐ कुर्सी कम

घटाउनुहोस् :

केटा र केटीको सङ्ख्यामा कति फरक छ ?

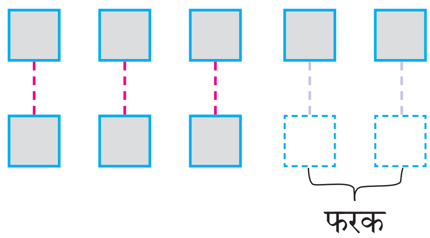

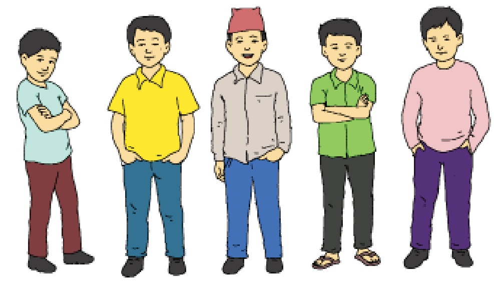

गणितीय वाक्यमा : ५ - ३ = २

उत्तर : २ जना केटा बढी

ब्याट्री/सेल र घडीको सङ्ख्यामा कति फरक छ ?

गणितीय वाक्यमा : ______

उत्तर : ☐ ब्याट्री/सेल बढी

बगैँचामा ४ ओटा कुकुर र १ ओटा बिरालो छन् । कुकुर र बिरालाको सङ्ख्यामा कतिले फरक छ ?

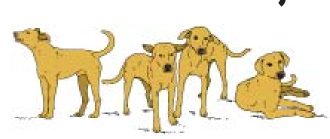

गणितीय वाक्यमा : ______

उत्तर : ☐ कुकुर बढी

यहाँ ८ ओटा कुर्सी र ३ ओटा बेन्च छन् । कुर्सी र बेन्चको सङ्ख्यामा कति फरक छ ?

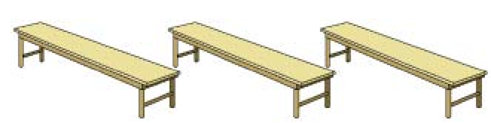

गणितीय वाक्यमा : ______

उत्तर : ☐ कुर्सी बढी

घटाउनुहोस् र जोडा मिलाउनुहोस् :

३ - १	९
४ - १	३
५ - १	२
१० - १	१
८ - १	४
४ - ३	०
७ - १	७
२ - २	६
६ - १	५
९ - १	८

९	२ - ०
८	२ - १
२	९ - ०
१	९ - २
७	८ - ०
६	५ - १
०	८ - २
४	४ - १
३	९ - ४
५	५ - ५

घटाउनुहोस् :

२	-	२	=		६	-	५	=	
३	-	१	=		६	-	३	=	
३	-	२	=		७	-	६	=	
४	-	१	=		७	-	५	=	
४	-	२	=		७	-	२	=	
४	-	३	=		८	-	२	=	
५	-	१	=		८	-	४	=	
५	-	२	=		८	-	५	=	
५	-	३	=		८	-	७	=	
५	-	४	=		९	-	५	=	
५	-	५	=		९	-	३	=	
१०	-	७	=		१०	-	७	=	

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

३ - ☐ = १

☐ - ३ = ०

☐ - २ = ३

५ - ☐ = ४

८ - ☐ = ७

९ - ७ = ☐

घटाउँदा १ आउने बाटो पत्ता लगाई इरेजर भेट्नुहोस् :

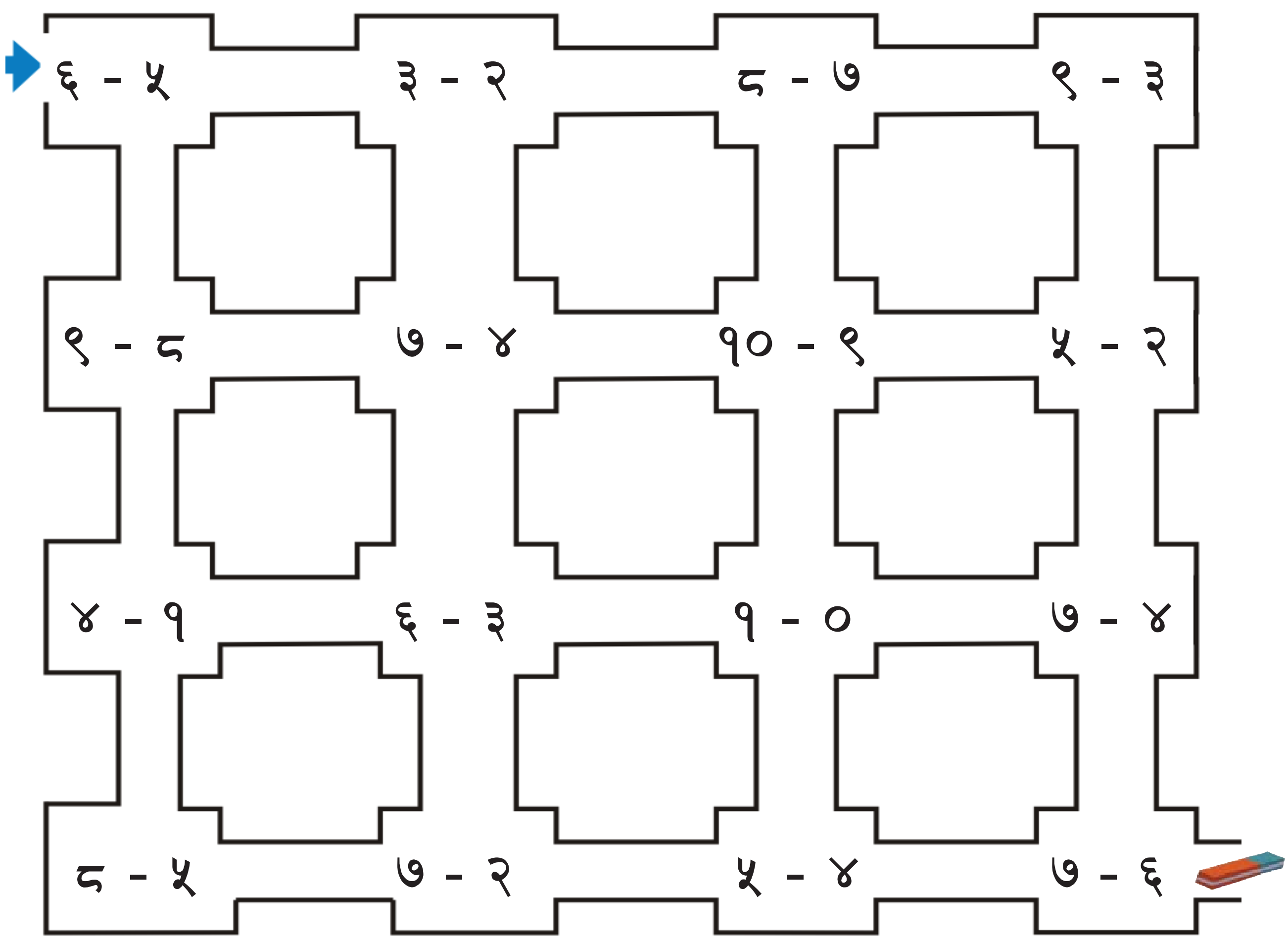

हिसाब गरौँ :

५ + ४ = ☐	४ + ३ = ☐	६ + २ = ☐	८ + १ = ☐
५ - ४ = ☐	४ - ३ = ☐	६ - २ = ☐	८ - १ = ☐

६ + २ = ☐	८ + ० = ☐	७ + ३ = ☐
६ - २ = ☐	८ - ० = ☐	७ - ० = ☐

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

३ + [१] = ४	५ + ☐ = ६	२ + ☐ = ५
३ - ☐ = २	४ - ☐ = १	७ - ☐ = ४

हिसाब गरौँ :

(क) तपाईंसँग २ ओटा पेन्सिल छन् ।
२ ओटा पेन्सिल उपहार पाउनुभयो ।
अब जम्मा कतिओटा पेन्सिल भए ?

[२] + [२] = [४]

(ख) बाले ६ रुपियाँ दिनुभयो ।
आमाले ३ रुपियाँ दिनुभयो ।
अब जम्मा कति रुपियाँ भयो ?

[ ] + [ ] = [ ]

(ग) मेरो घरमा ४ जना छौँ । मेरो साथीको
घरमा ३ जना छन् । दुवैको घरमा
गरी जम्मा कति जना हुन्छन् ?

[ ] + [ ] = [ ]

(घ) छिमेकीका ८ ओटा बाख्रा थिए ।
उनले २ ओटा बाख्रा बेचेछन् ।
अब कतिओटा बाख्रा बाँकी रहे ?

[ ] + [ ] = [ ]

(ङ) हप्ताका ७ दिनमध्ये १ दिन विद्यालय
जानुपर्दैन । हप्तामा जम्मा कति दिन
विद्यालय जानुपर्छ ?

[ ] + [ ] = [ ]

(च) मेरो घरमा ९ ओटा गाईवस्तु छन् । तिनीहरूमध्ये
२ ओटा गोरु छन् । गोरुबाहेक
अन्य कतिओटा गाईवस्तु रहेछन् ?

[ ] + [ ] = [ ]

हेरौँ, मैले कति सिकेँ ?

थोरैमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

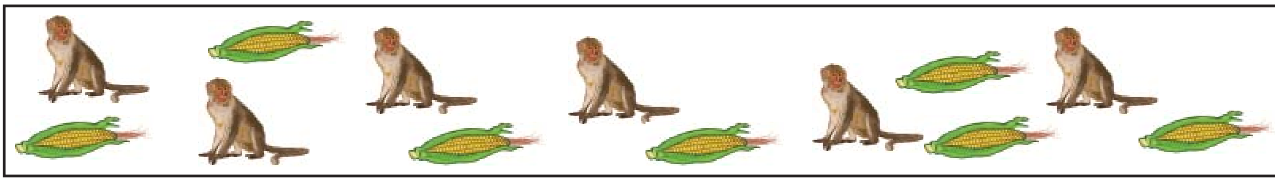

☐ 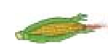 ☐

क्रमैसँग आउने सङ्ख्याङ्क राखेर खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

☐ → ☐ → ३ → ☐ → ५ →

६ → ☐ → ☐ → ९ → ☐

हिसाब गर्नुहोस् :

९	९	९	९
५ ☐	१ ☐	६ ☐	२ ☐

जोड्नुहोस् :

१ + ३ = ☐ ५ + ० = ☐ ० + ० = ☐

३ + ४ = ☐ ६ + ३ = ☐ ५ + ५ = ☐

२	५	२	०
+ ५	+ ३	+ १	+ १
☐	☐	☐	☐

योगफल ९ आउने बाटो पत्ता लगाई भकुन्डो भेट्नुहोस् :

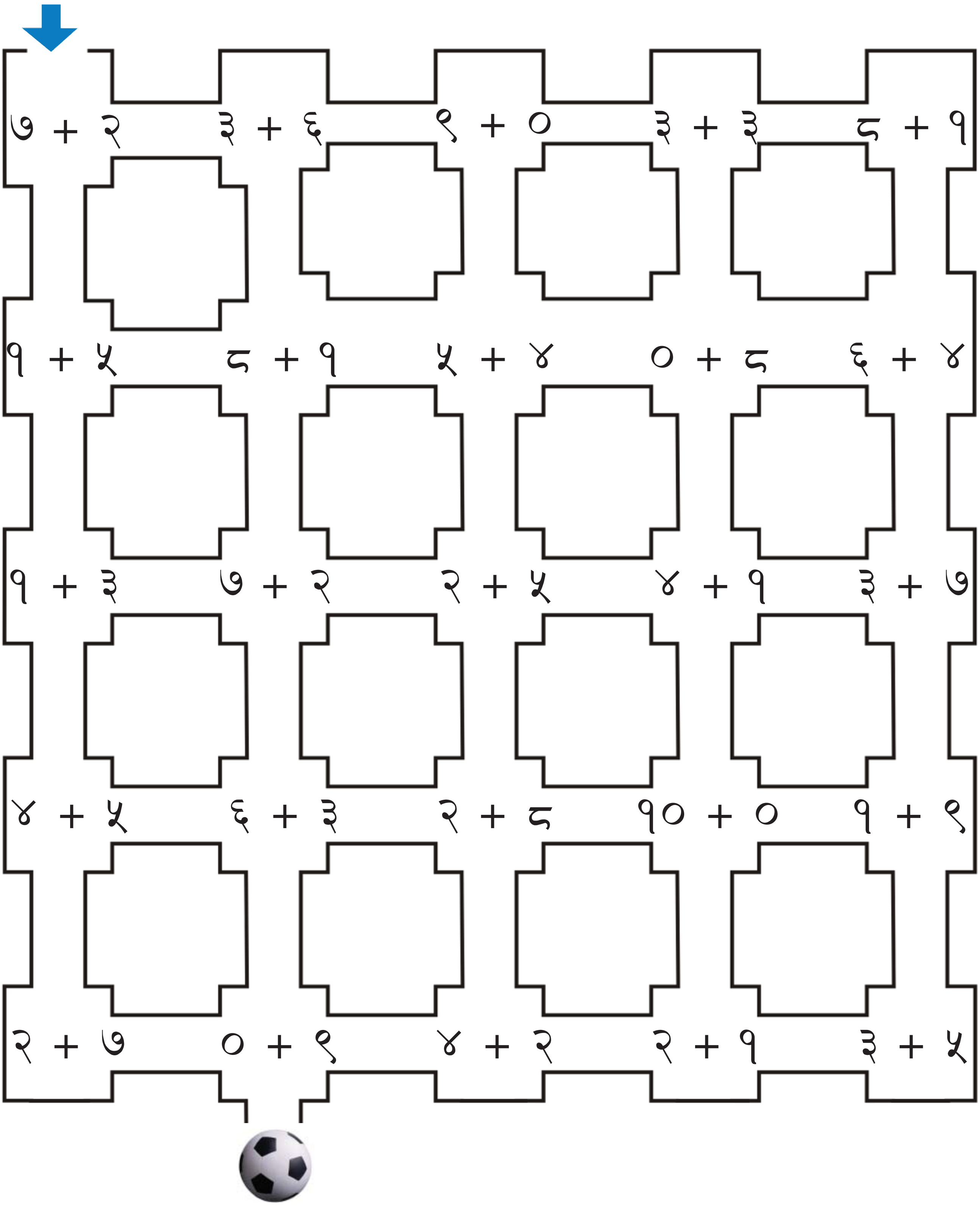

घटाउनुहोस् :

८ - ३ = ☐ ६ - ४ = ☐ ९ - ४ = ☐

८ - ८ = ☐ ७ - ३ = ☐ ५ - १ = ☐

६	८	९	५
- ३	- ५	- २	- ४
☐	☐	☐	☐

हिसाब गरौँ :

(क) हरिसँग ९ ओटा गुच्चा रहेछन् । दाजुले २ ओटा गुच्चा दिनुभयो । हरिसँग कतिओटा गुच्चा भए ?

(ख) रमिलासँग ६ ओटा स्याउ थिए । उनले ३ ओटा स्याउ आफ्नी बहिनी मिनालाई दिइन् । अब रमिलासँग कतिओटा स्याउ बाँकी भए ?

(ग) छिमेकीको घरमा ७ ओटा गाई थिए । उनले २ ओटा गाई बेचेछन् । अब कतिओटा गाई बाँकी रहे ?

घटाउनुहोस् :

३ - ☐ = १ ५ + ☐ = ६ ९ - ७ = ☐

२ + ☐ = ५ ८ + ☐ = ८ ६ - २ = ☐

११ देखि २० सम्मका सङ्ख्याहरू र सङ्ख्याङ्कहरू

११ देखि २० सम्मका गन्ती

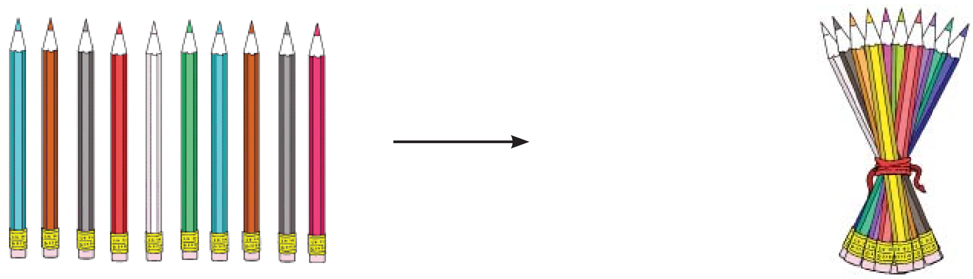

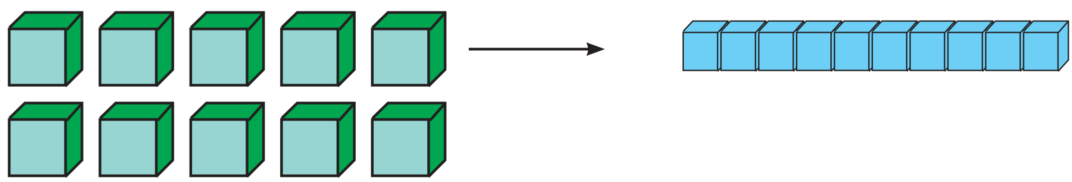

१० को समूह बनाऔँ :

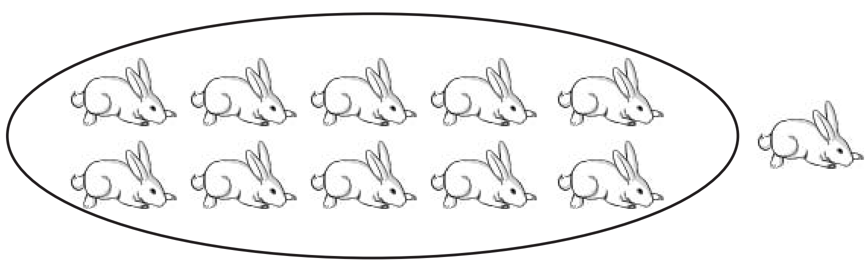

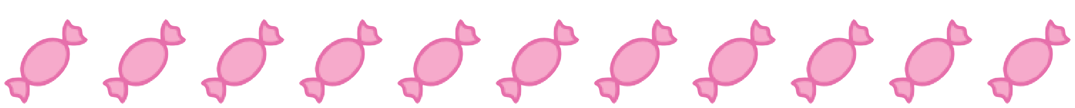

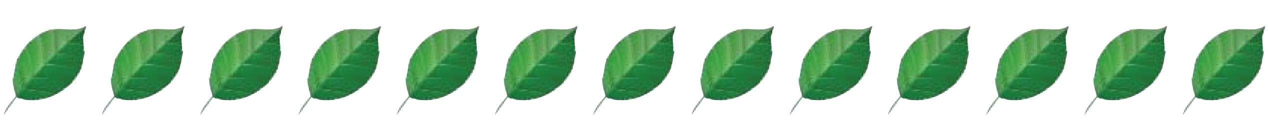

११ देखि २० सम्मका गन्ती

यहाँ कतिओटा खरायो छन् ?

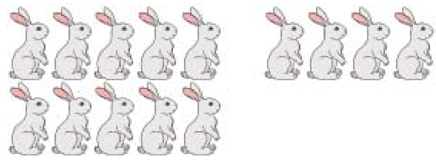

माथि १० र ४ ओटा खरायो छन् ।

१० र ४ मिलाउँदा १४ हुन्छ । यसलाई चौध भनिन्छ ।

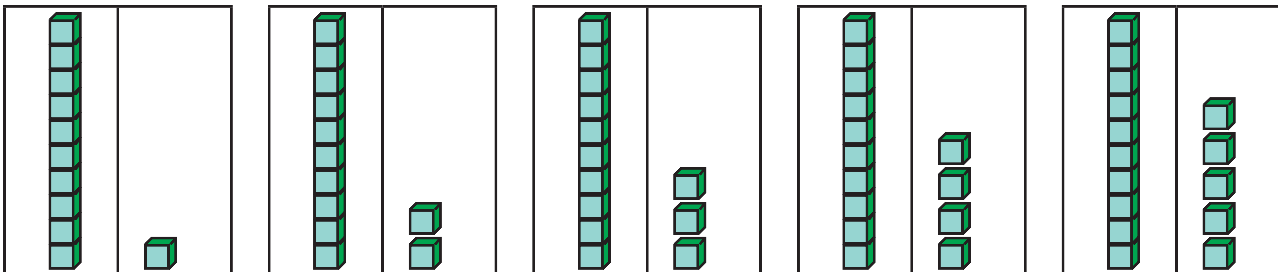

दश	एक	दश	एक	दश	एक	दश	एक	दश	एक
१	१					१	४		

११			१४	
एघार	बाह्र	तेह्र	चौध	पन्ध्र

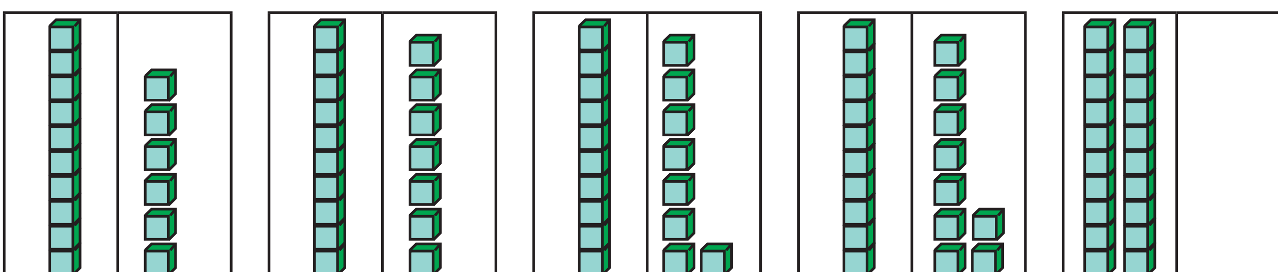

दश	एक	दश	एक	दश	एक	दश	एक	दश	एक
								२	०

सोह्र	सत्र	अठार	उन्नाइस	बिस

गन्ती गरेर लेख्नुहोस् :

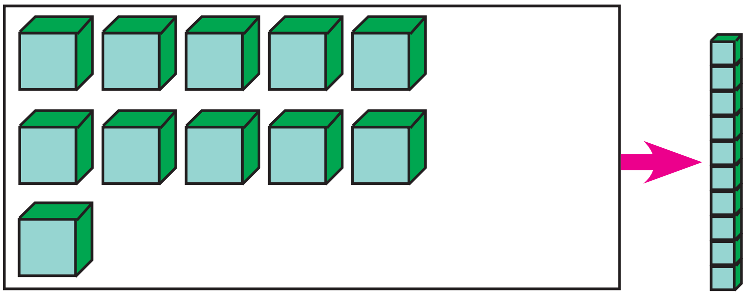

दश	एक
१	१

११

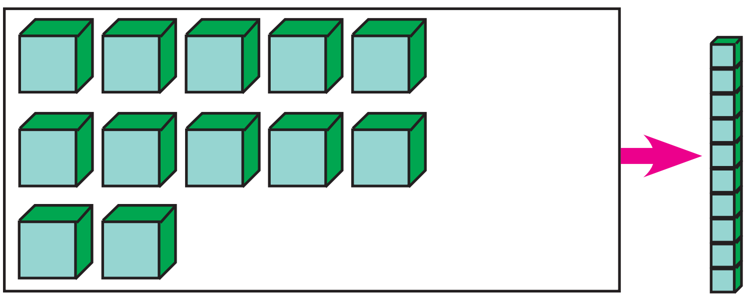

दश	एक

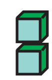

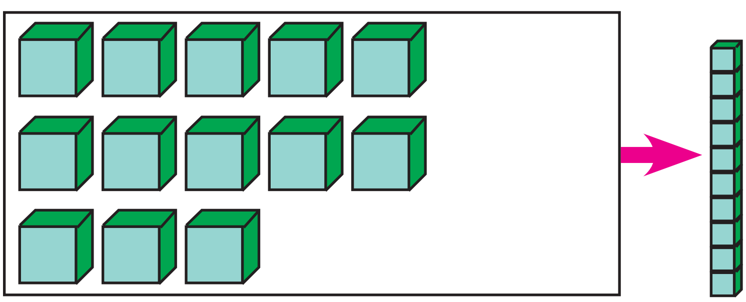

दश	एक

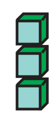

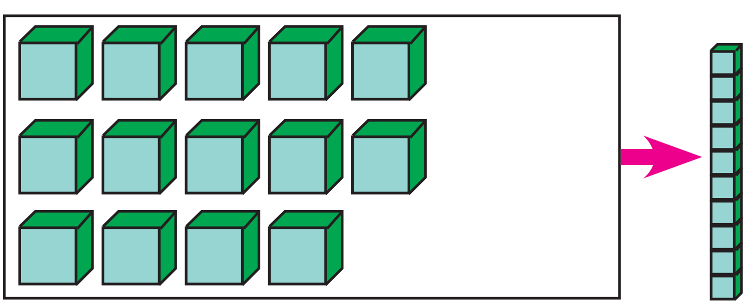

दश	एक

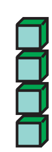

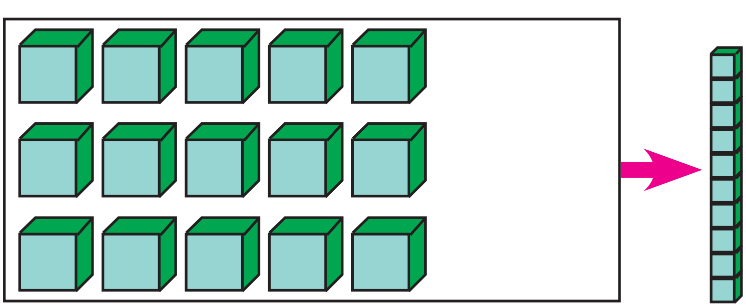

दश	एक

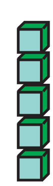

गन्ती गरेर लेख्नुहोस् :

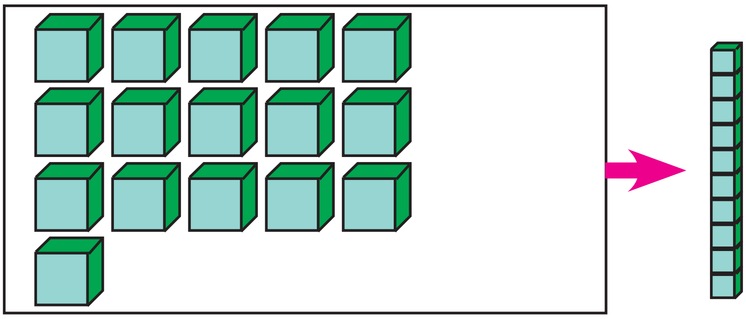

दश	एक

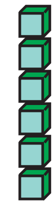

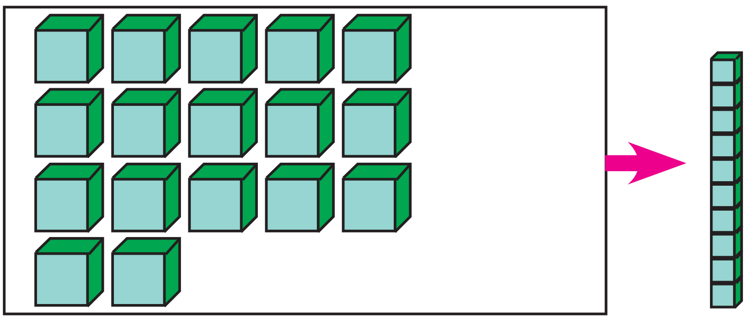

दश	एक

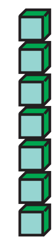

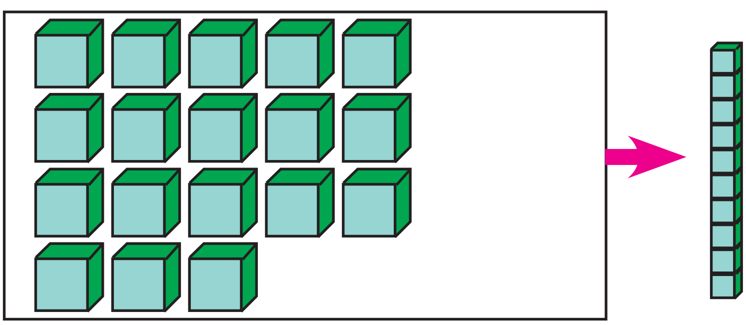

दश	एक

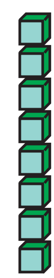

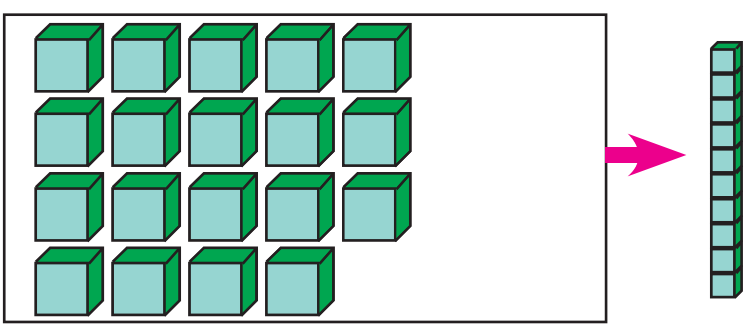

दश	एक

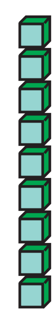

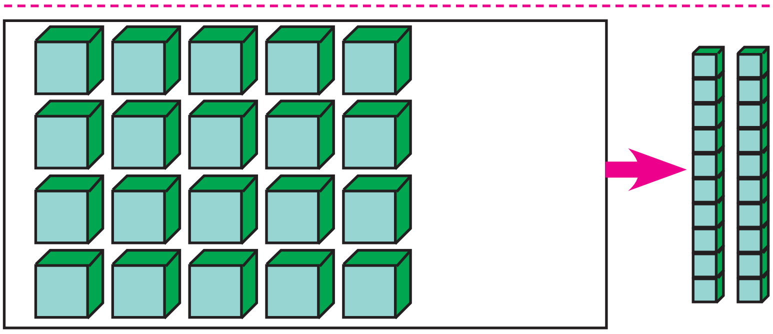

दश	एक

▶ □ मा सङ्ख्या भर्नुहोस् :

१० र ३ मिलाउँदा □ हुन्छ ।

१० र ७ मिलाउँदा □ हुन्छ ।

१० र १० मिलाउँदा □ हुन्छ ।

१० र □ मिलाउँदा १५ हुन्छ ।

▶ २० सम्मका सङ्ख्याहरू गन्ती गर्नुहोस् :

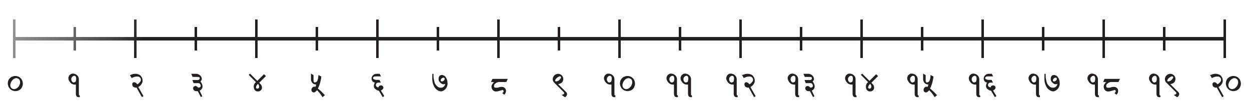

▶ तल दिइएका वस्तुहरू गन्ती गर्नुहोस् :

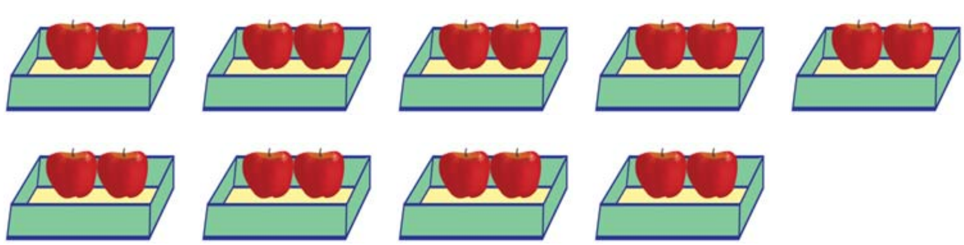

□ स्याउ

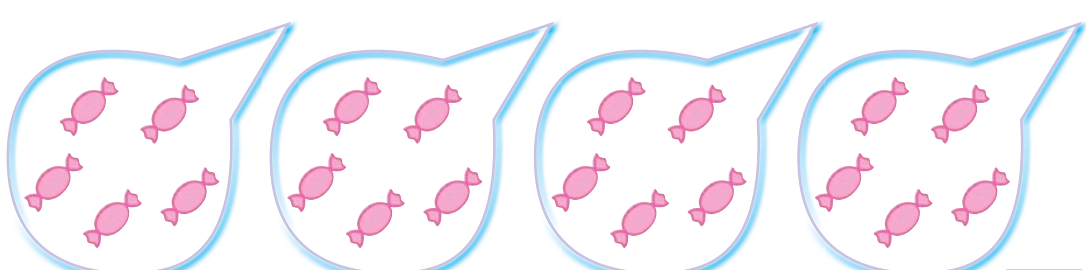

□ चकलेट

तालिका पूरा गर्नुहोस् :

१ दश र १ एक = ११ एघार

११	११					

१ दश र २ एक = १२ बाह्र

१२	१२					

१ दश र ३ एक = १३ तेह्र

१३	१३					

तालिका पूरा गर्नुहोस् :

१ दश र ४ एक = १४ **चौध**

१४						

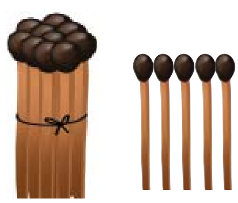

१ दश र ५ एक = १५ **पन्ध्र**

१५						

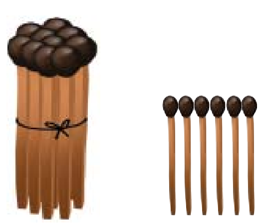

१ दश र ६ एक = १६ **सोह्र**

१६						

तालिका पूरा गर्नुहोस् :

१ दश र ७ एक = १७ सत्र

१७						

१ दश र ८ एक = १८ अठार

१८						

तालिका पूरा गर्नुहोस् :

१ दश र ९ एक = १९ उन्नाइस

१९						

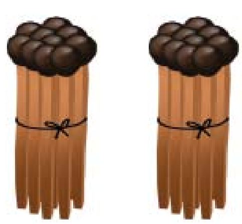

२ दश = २० बिस

२०						

ठिक अगाडि के आउँछ ?

१४	१५
	११

	१२
	१७

	१८
	२०

ठिक पछाडि के आउँछ ?

११	
१७	

१३	
१४	

१५	
१८	

सानो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

१७	१८
२०	१९

१४	१५
१८	१७

१५	१६
१२	११

ठुलो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

९	१९
११	१५

८	१२
९	१४

७	१७
१०	१८

बिचको सङ्ख्या भर्नुहोस् :

१२		१४

१५		१७

१०		१२

१८		२०

११		१३

१३		१५

अगाडि र पछाडिका सङ्ख्याहरू भर्नुहोस् :

	१२	

	१५	

	१६	

	१८	

	१९	

	१४	

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

१०		१२	१३		१५

१५	१६			१९	२०

	१६	१५	१४		१२

सबैभन्दा सानो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

१२	१३	(११)
१४	१३	१६
१४	१३	१२
१३	१७	१९
११	१७	१८
१९	२०	१३
१५	१४	१७
१०	१८	१९

सबैभन्दा ठुलो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

१२	१३	१४
१४	११	१७
१३	१५	१२
१९	१५	१४
१८	१६	१४
१६	२०	१४
१४	१६	११
१२	१५	१९

२० सम्मका सङ्ख्याहरूको जोड

१०

जोडौँ :

सीतासँग १० ओटा केरा छन् । हरिसँग ५ ओटा केरा छन् । उनीहरूसँग जम्मा कति केरा भए ?

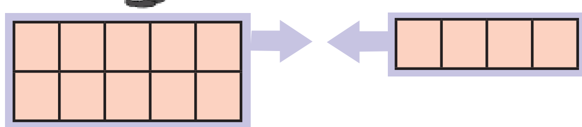

गणितीय वाक्यमा : १० + ५ = ☐   उत्तर : ☐ केरा

जोड्नुहोस् :

१० + २ = ☐   १० + ८ = ☐

१० + ७ = ☐   १० + १० = ☐

जम्मा चकलेटको सङ्ख्या कति होला ?

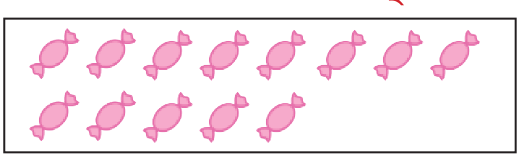

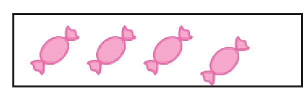

१३ ओटा चकलेट   ४ ओटा चकलेट

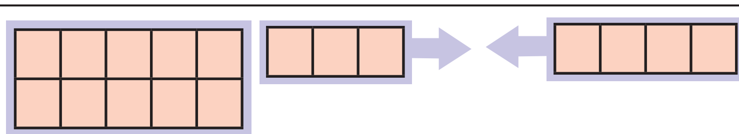

गणितीय वाक्यमा : १३ + ४ = ☐   उत्तर : ☐ चकलेट

जोड्नुहोस् :

१२ + १ = ☐   १४ + २ = ☐

११ + ७ = ☐   १५ + ४ = ☐

जोड्नुहोस् :

१२ + २ = ☐ १२ + ५ = ☐

१२ + ७ = ☐ ११ + १ = ☐

१४ + ३ = ☐ १५ + १ = ☐

६ + १२ = ☐ १ + १८ = ☐

३ + १४ = ☐ १० + ४ = ☐

१० + ८ = ☐ ५ + १० = ☐

हिसाब गर्नुहोस् :

टेबलमा ६ ओटा स्याउ छन् । आमाले ४ ओटा थप्नुभयो । बुबाले पनि ३ ओटा थप्नुभयो । अब टेबलमा जम्मा कतिओटा स्याउ भए ?

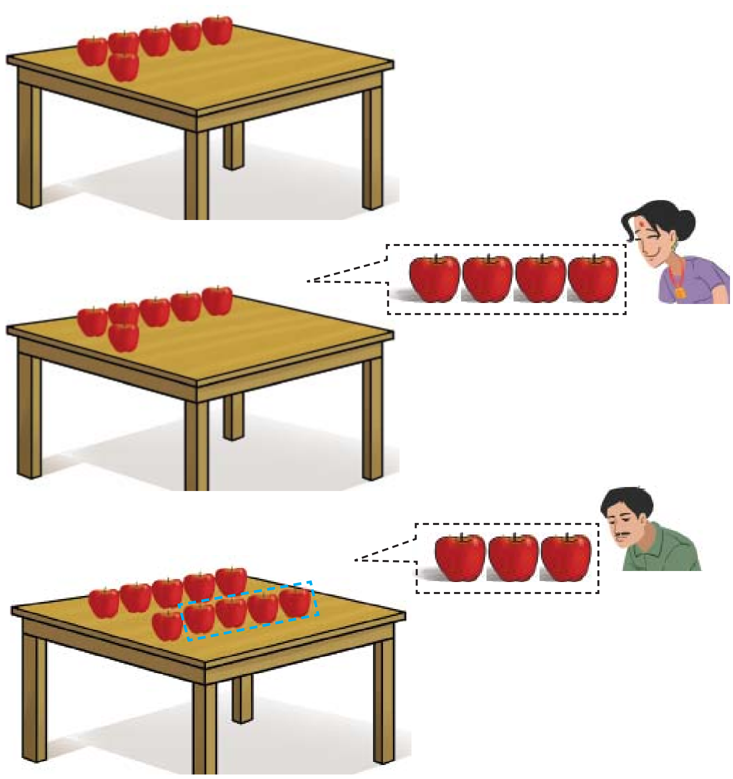

६

६ + ४

६ + ४ + ३

गणितीय वाक्यमा : ६ + ४ + ३ = १३ ओटा स्याउ

जोडौँ :

८ + २ + ४ =		७ + ३ + ५ =	
९ + १ + ६ =		५ + ५ + ३ =	
२ + ३ + ४ =		५ + २ + १ =	
४ + ३ + ३ =		८ + २ + १० =	

हिसाब गर्नुहोस् :

गोमासँग ८ ओटा केरा छन् । सन्तोषसँग ५ ओटा केरा छन् । उनीहरूसँग जम्मा कतिओटा केरा भए ?

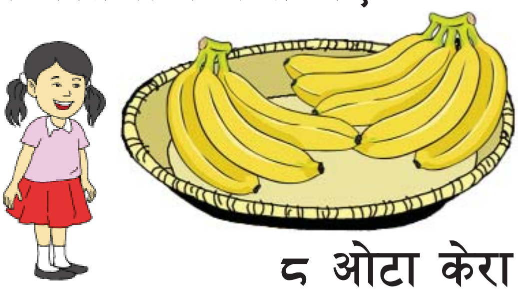

८ ओटा केरा

५ ओटा केरा

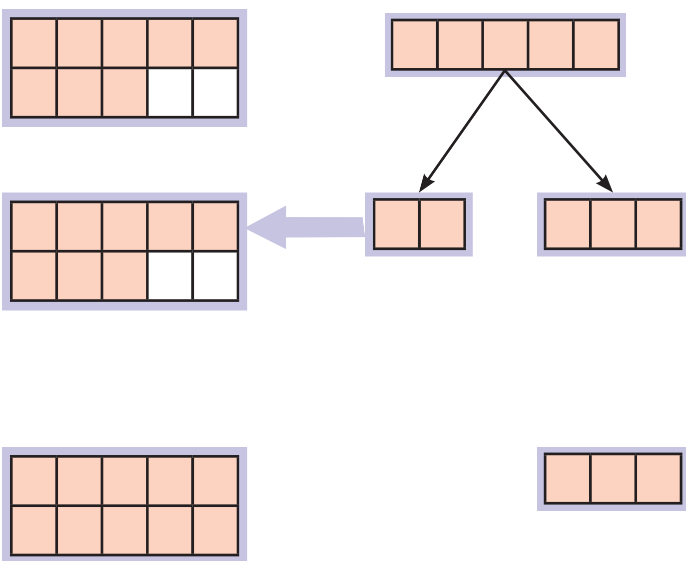

१० मा गन्ती गर्ने हो भने सजिलो हुन्छ । त्यसैले पहिला १० बनाएर बाँकी रहेकालाई १० मा जोडौँ ।

१० बनाउनका लागि ५ ओटा केराबाट २ ओटा केरा छुट्याई ८ ओटा केरामा मिलाउने

८ + २ + ३ = १० + ३

१० र ३ मिलाउँदा ☐ हुन्छ ।

गणितीय वाक्यमा : ८ + ५ = ☐   उत्तर : ☐ ओटा केरा

जम्मा कति हुन्छ ?

९ + ५ = ☐

८ + ५ कसरी जोड्ने ?

१. १० बनाउनका लागि ८ मा ☐ जोड्नुपर्छ ।

२. ५ लाई ☐ र ☐ मा छुट्याउनुहोस् ।

३. १० बनाउनका लागि ८ र ☐ जोड्नुहोस् ।

४. १० र ☐ जोड्दा ☐ हुन्छ ।

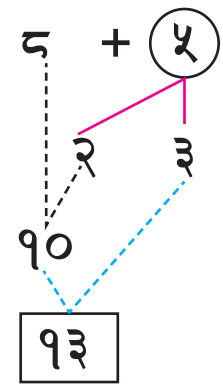

यसरी पनि हिसाब गर्न सकिन्छ :

८ + ५ = ८ + २ + ३

= १० + ३

= १३

१० बनाई जोड्नुहोस् :

८ + ४ = ☐

७ + ५ = ☐

९ + २ = ☐

६ + ५ = ☐

रङ भरी जोड गर्नुहोस् :

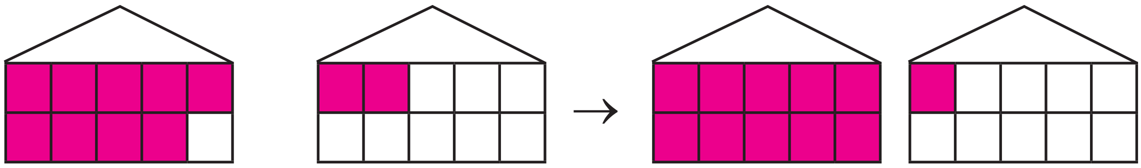

९ + २ = ११

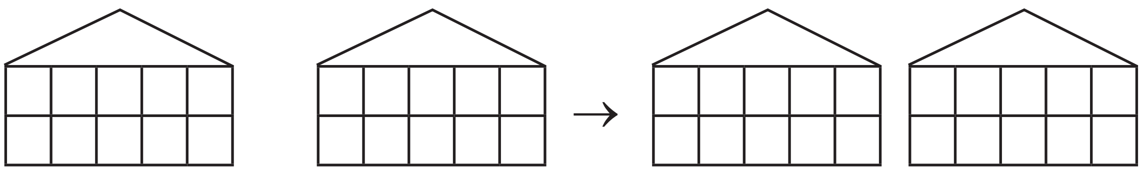

६ + ६ = ☐

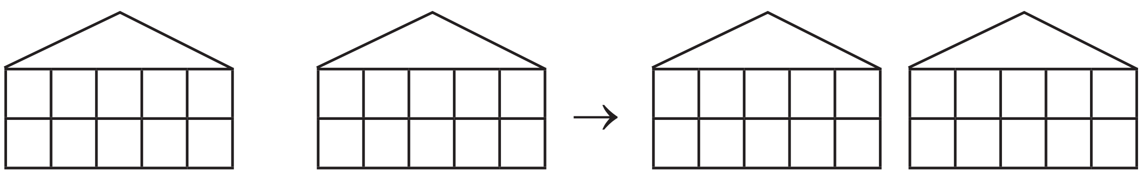

९ + ६ = ☐

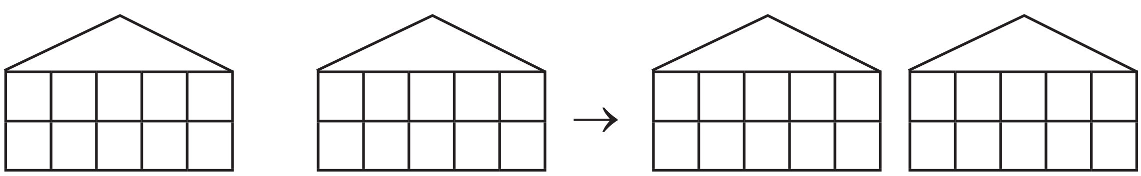

९ + ८ = ☐

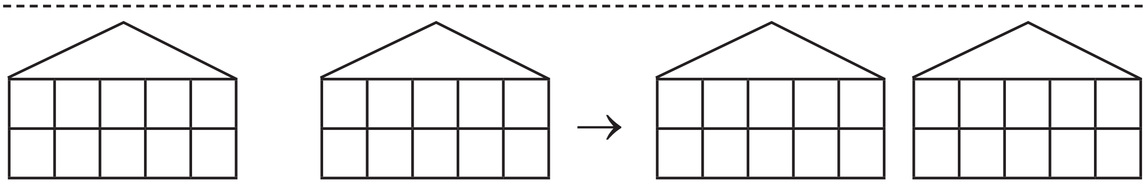

९ + ९ = ☐

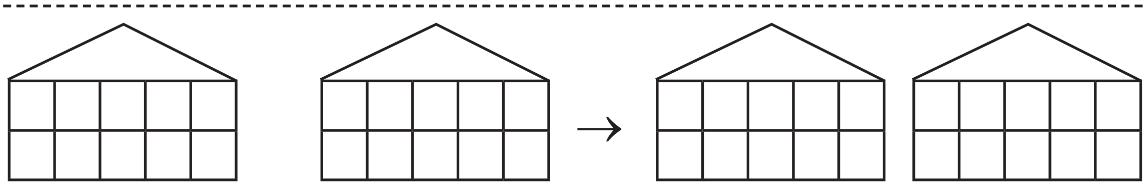

७ + ५ = ☐

हिसाब गर्नुहोस् :

सीतासँग ३ ओटा केरा छन् । हरिसँग ८ ओटा केरा छन् । उनीहरूसँग जम्मा कतिओटा केरा भए ?

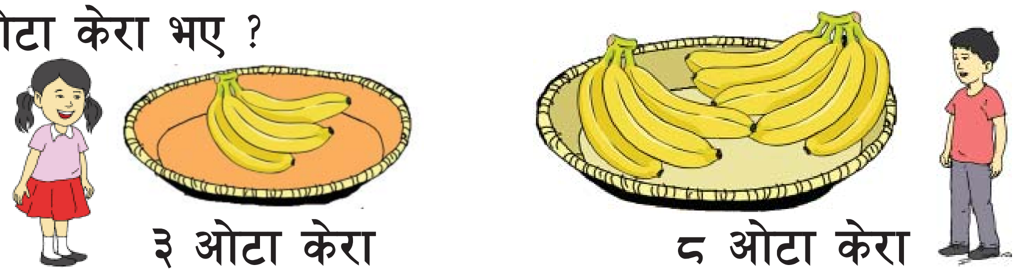

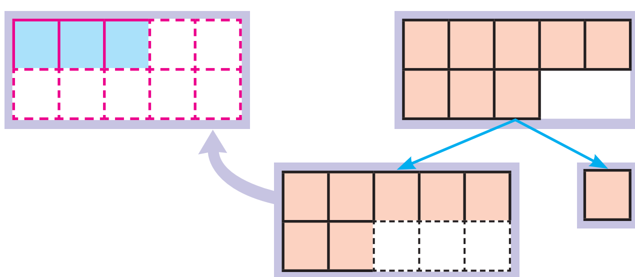

८ लाई टुक्र्याएर १० बनाएर जोडौँ :

३ + ८ = ३ + ७ + १
= १० + १
= ११

३ लाई टुक्र्याएर पनि १० बनाउन सकिन्छ ।

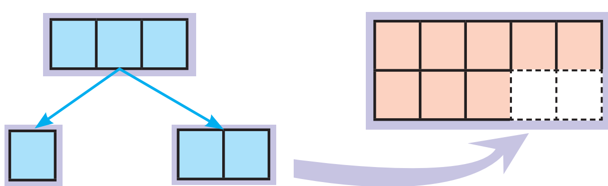

३ + ८ = १ + २ + ८
= १ + १०
= ११

गणितीय वाक्यमा : ९ + ३ = ☐

जम्मा कति हुन्छ ?

२ + ९ = ☐　　　　४ + ८ = ☐

६ + ८ = ☐　　　　८ + ९ = ☐

हिसाब गर्नुहोस् :

जम्मा कतिओटा चराहरू छन् ?

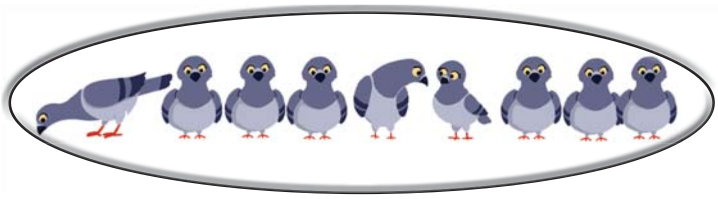

९ ओटा चरा

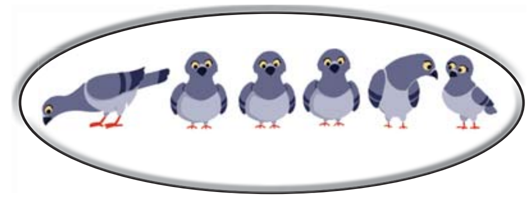

६ ओटा चरा

गणितीय वाक्यमा : ९ + ६ = १५ उत्तर : १५ ओटा चरा

ठाडो रूपमा राखेर जोड्ने अभ्यास गरौँ :

९ + ६ = १५ →

$$\begin{array}{r} ९ \\ +\ ६ \\ \hline १५ \end{array}$$

८ + ३ = ११

	८
+	३
१	१

७ + ५ = ☐

६ + ८ = ☐

जोड्नुहोस् :

$$\begin{array}{r} ९ \\ +\ ३ \\ \hline \square \end{array} \qquad \begin{array}{r} ५ \\ +\ ८ \\ \hline \square \end{array} \qquad \begin{array}{r} ७ \\ +\ ७ \\ \hline \square \end{array} \qquad \begin{array}{r} ९ \\ +\ ६ \\ \hline \square \end{array} \qquad \begin{array}{r} ८ \\ +\ ४ \\ \hline \square \end{array}$$

जोड्नुहोस् :

९	८	९	८	७
+ २	+ ३	+ ३	+ ४	+ ५
☐	☐	☐	☐	☐

७	९	८	८	९
+ ७	+ ५	+ ५	+ ६	+ ४
☐	☐	☐	☐	☐

८	८	९	९	९
+ ८	+ ७	+ ६	+ ७	+ ९
☐	☐	☐	☐	☐

१२	१३	१४	१६	१५
+ ४	+ ३	+ ४	+ ४	+ ४
☐	☐	☐	☐	☐

जोड्नुहोस् :

☐ मा कुन सङ्ख्या राख्दा १२ हुन्छ ?

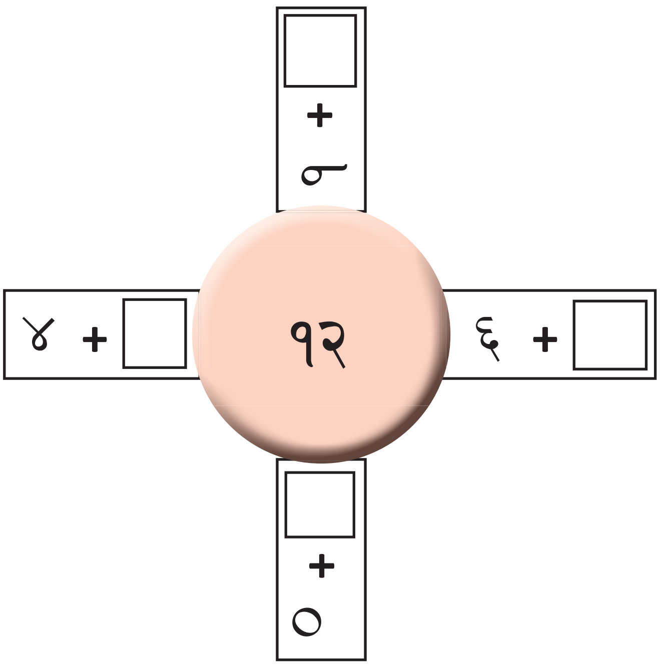

◯ मा कुन सङ्ख्या राख्दा १५ हुन्छ ?

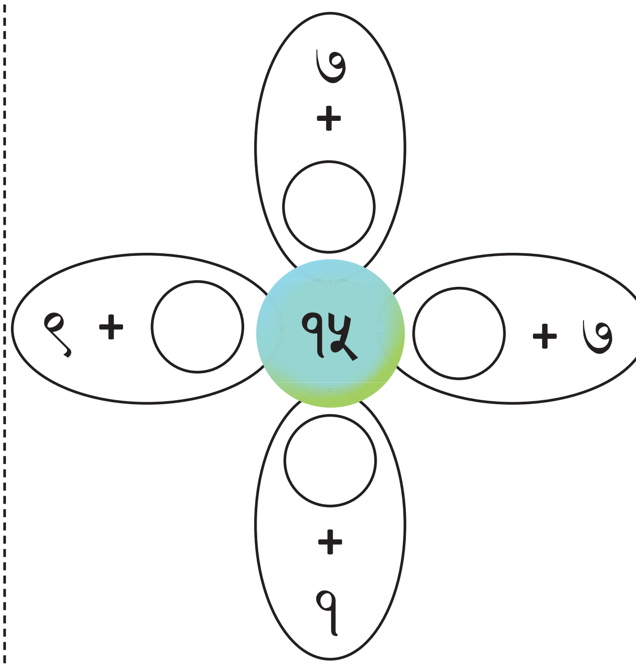

☐ मा कुन सङ्ख्या राख्दा १७ हुन्छ ?

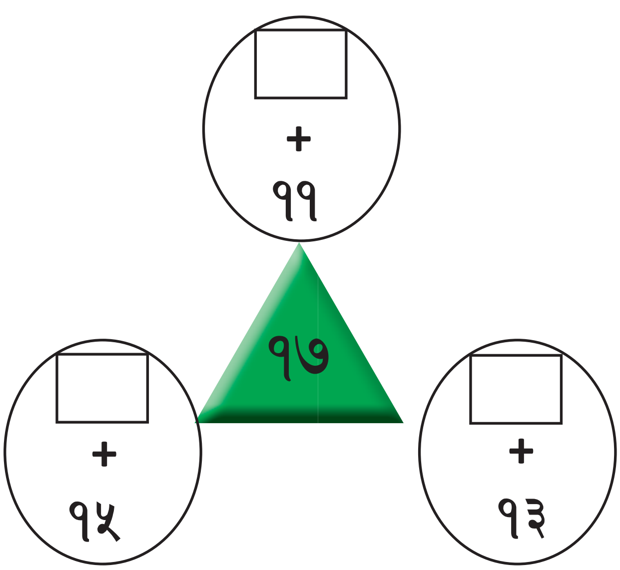

☐ मा कुन सङ्ख्या राख्दा २० हुन्छ ?

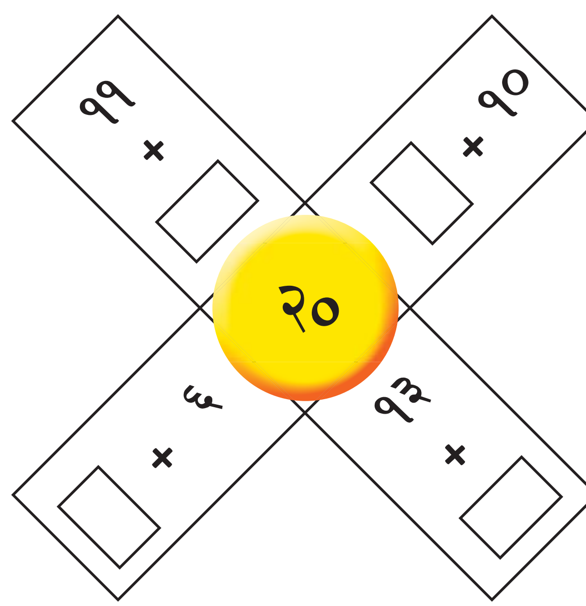

घटाऔँ :

सीतासँग १२ ओटा केरा थिए । उनले २ ओटा खाइन् । अब कतिओटा केरा बाँकी रहे ?

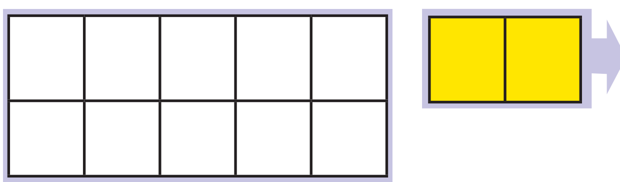

गणितीय वाक्यमा : १२ - २ = ☐ उत्तर : ☐ केरा

घटाउनुहोस् :

१३ - ३ = ☐ १६ - ६ = ☐

१८ - ८ = ☐ १५ - ५ = ☐

१५ ओटा चकलेटको थुप्रोबाट ३ ओटा बेच्दा कतिओटा चकलेट बाँकी रहे ?

१५ ओटा चकलेट

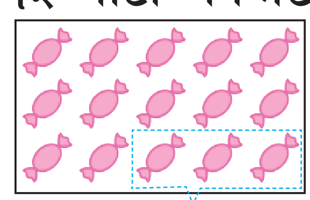

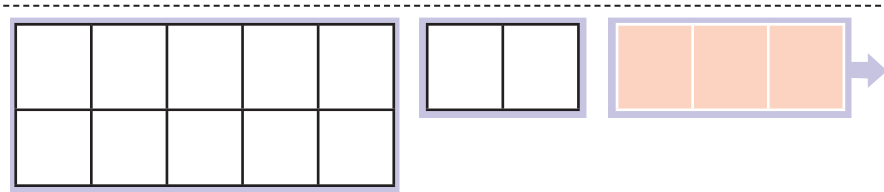

गणितीय भाषामा : १५ - ३ = ☐ उत्तर : ☐ चकलेट

घटाउनुहोस् :

१३ - २ = ☐ १६ - १ = ☐

१९ - ३ = ☐ १७ - ४ = ☐

जोड र घटाउ

टेबलमा जम्मा ७ ओटा स्याउ छन् । आमाले २ ओटा स्याउ झिक्नुभयो । त्यसपछि बाबाले ३ ओटा स्याउ झिक्नुभयो भने टेबलमा कतिओटा स्याउ बाँकी रहे ?

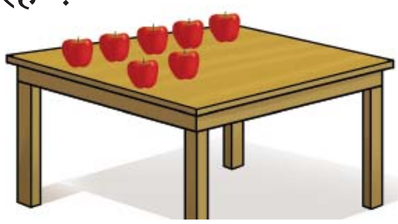

७

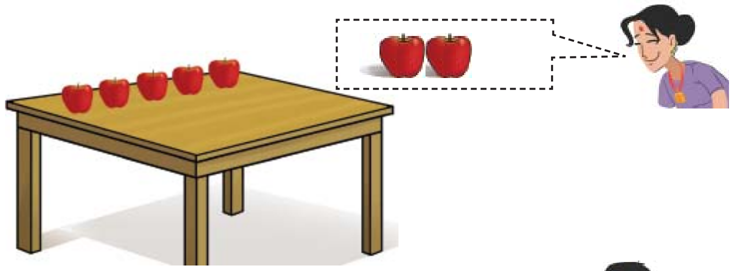

७ - २

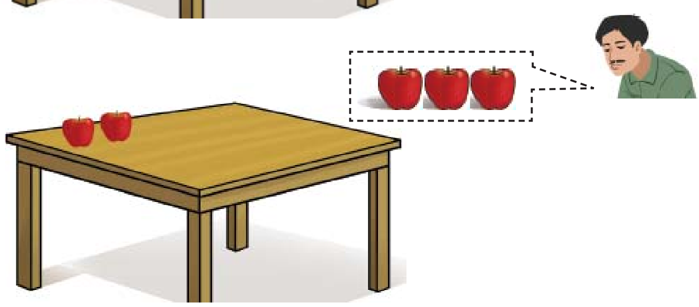

७ - २ - ३

गणितीय वाक्यमा- ७ - २ - ३ = २ उत्तर : २ ओटा स्याउ

कति बाँकी हुन्छ ?

५ - २ - १ = ☐	८ - २ - २ = ☐
९ - ४ - ३ = ☐	८ - ५ - १ = ☐
६ - ४ - १ = ☐	४ - १ - १ = ☐
७ - १ - ४ = ☐	१० - २ - ३ = ☐

घटाउनुहोस् :

पसलमा जम्मा १२ ओटा सिसाकलम छन् । ९ ओटा सिसाकलम पसलेले बेचेछ । कतिओटा सिसाकलम बाँकी रहे ?

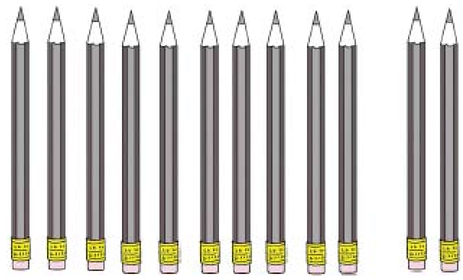

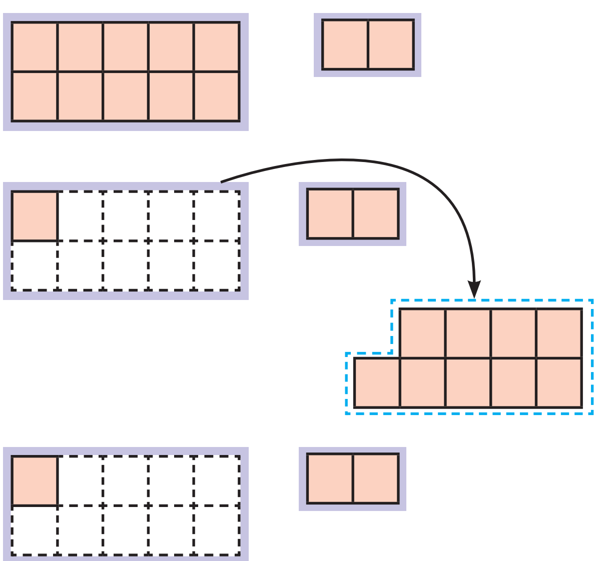

१० बाट घटाउँदा सजिलो हुन्छ ।

१२ भनेको १० र २ हो ।

१० बाट ९ घटाऔँ ।

अब १ र २ बाँकी रहन्छ ।
१ + २ भनेको ☐ हो ।

गणितीय वाक्यमा : १२ - ९ = ☐ उत्तर : ☐ ओटा सिसाकलम

१० बनाई घटाउनुहोस् :

१३ - ८ = ☐

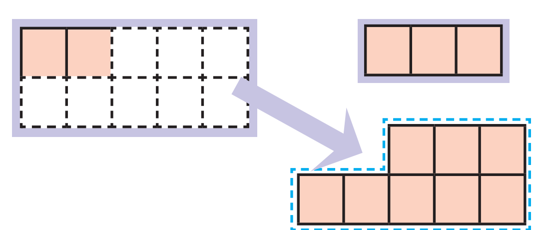

११ - ७ = ☐

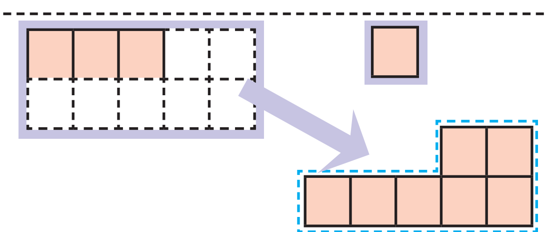

१२ – ९ कति हुन्छ ?

१. १० बाट ९ घटाउनका लागि पहिले १२ लाई ☐ र ☐ मा छुट्याउनुहोस् ।

२. १० बाट ☐ घटाउ गर्नुहोस् ।

३. ☐ र ☐ मिलाउनुहोस् ।

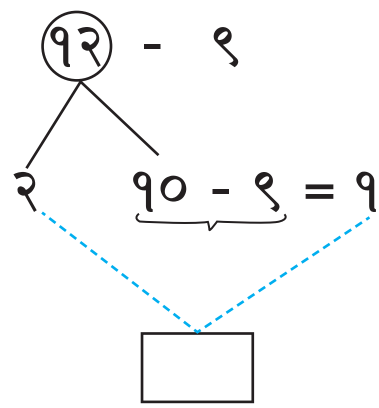

यसरी पनि हिसाब गर्न सकिन्छ :

१२ - ९ = २ + १० - ९
= २ + १
= ३

१० बनाई घटाउनुहोस् :

१२ - ७ = ☐

१३ - ९ = ☐

१६ - ९ = ☐

१५ - ७ = ☐

घटाउनुहोस् :

हसिनासँग जम्मा १२ ओटा स्याउ छन् । तीमध्ये उनले ३ ओटा स्याउ भाइलाई दिइन् । उनीसँग जम्मा कतिओटा स्याउ बाँकी रहे ?

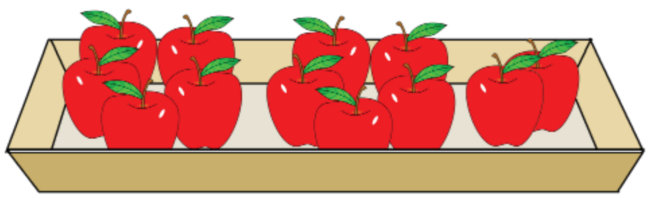

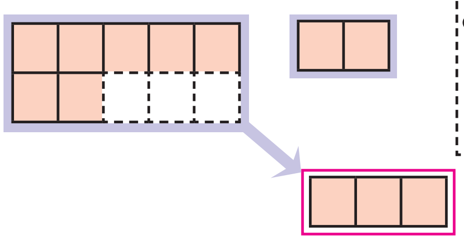

१० बाट ३ घटाउँदा ७ बाँकी रहन्छ ।
७ र २ मिलाउँदा ☐ हुन्छ ।

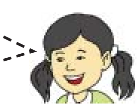

यसरी हिसाब गर्न सकिन्छ :

१२ - ३ = २ + १० - ३ (१० - ३ मुनि कोष्ठक)
= २ + ७
= ९

गणितीय वाक्यमा : १२ - ३ = ☐ उत्तर : ☐ ओटा स्याउ

१० बनाई घटाउनुहोस् :

१६ - ७ = ☐

१२ - ४ = ☐

घटाऔँ :

छानामा १२ ओटा परेवा थिए । ३ ओटा परेवा उडे । छानामा कतिओटा परेवा बाँकी रहे ?

गणितीय वाक्यमा : १२ - ३ = ९

उत्तर: ९ ओटा परेवा

(तेर्सो रूपमा)

१२ - ३ = ९ →

(ठाडो रूपमा)

	१२
-	३
	९

घटाएर ठाडो रूपमा राख्नुहोस् :

११ - ५ = ६

	१	१
-		५
		६

१४ - ६ = ☐

-		

१३ - ८ = ☐

-		

घटाउनुहोस् :

१२	१५	१७	१३	१४
- ४	- ६	- ८	- ९	- ७
☐	☐	☐	☐	☐

घटाउनुहोस् :

११
\- १
१०

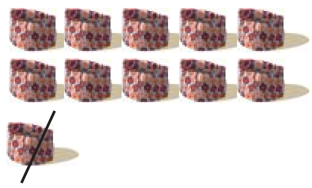

१२
\- ४
☐

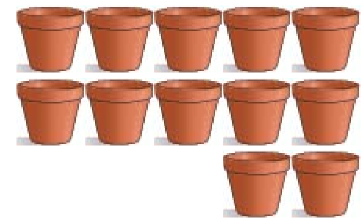

१३
\- ५
☐

१५
\- ५
☐

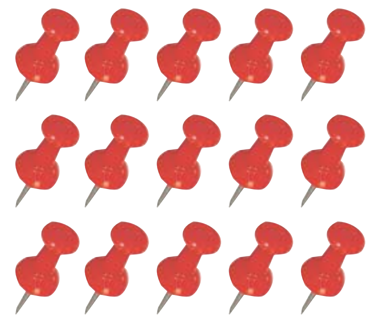

१७
\- ६
☐

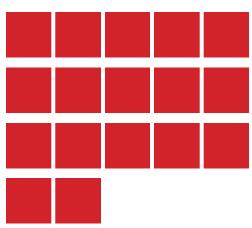

१८
\- ७
☐

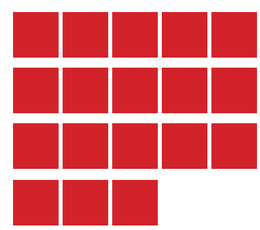

१९
\- ७
☐

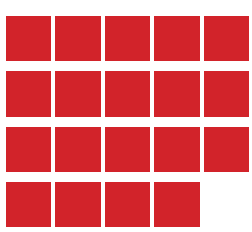

१४
\- ७
☐

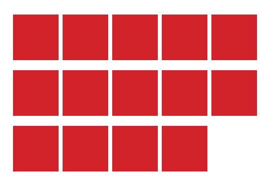

१. चारओटा रोटी थिए । एउटा रोटी कुकुरलाई दिइयो । अब कतिओटा रोटी बाँकी रहे ? ☐

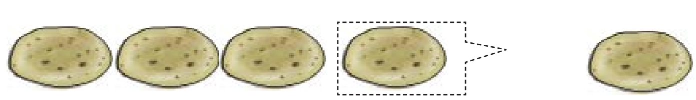

४ - १ = ☐

जोड गर्नुहोस् :

११ + १ =	
१२ + २ =	
१३ + ३ =	
१४ + ४ =	
१५ + ५ =	
१६ + ४ =	

९ + ७ =	
८ + ८ =	
९ + ९ =	
१४ + ४ =	
१२ + ८ =	
१० + १० =	

घटाउ गर्नुहोस् :

१० - ५ =	
१२ - ६ =	
१४ - ८ =	
१६ - ८ =	
१८ - ४ =	
१९ - ७ =	

१० - ६ =	
१२ - २ =	
१४ - ३ =	
१६ - ९ =	
१८ - ८ =	
१९ - ९ =	

१. आमाले १५ ओटा रोटी पकाउनुभयो । ५ ओटा रोटी छोरीलाई दिनुभयो । अब आमासँग कतिओटा रोटी बाँकी रहे ?

जोडौँ र घटाऔँ :

टेबलमा जम्मा ६ ओटा स्याउ छन् । बाबाले २ ओटा स्याउ लिनुभयो। पछि आमाले ३ ओटा स्याउ किनेर टेबलमा राख्नुभयो । अब टेबलमा कतिओटा स्याउ भए ?

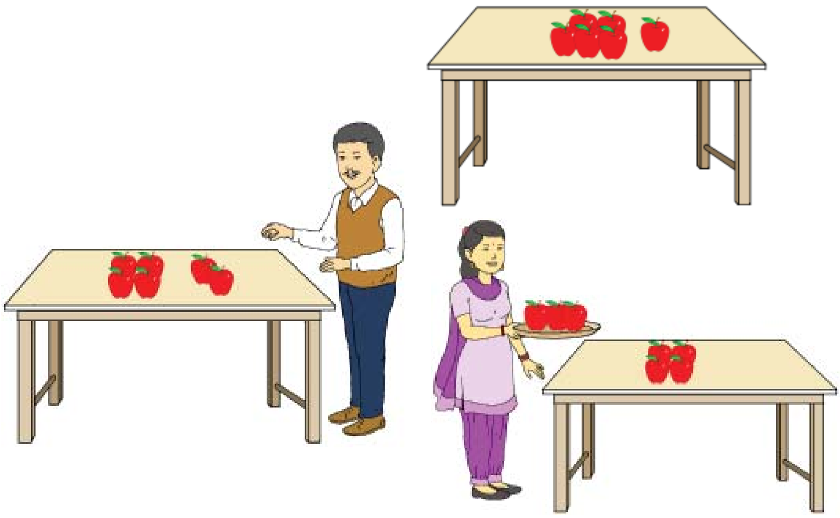

६

६ - २

६ - २ + ३

गणितीय वाक्यमा : ६ - २ + ३ = ७ उत्तर : ७ ओटा स्याउ

जम्मा ५ ओटा स्याउ छन् । आमाले ४ ओटा स्याउ किन्नुभयो । पछि बाबाले ३ ओटा स्याउ लिनुभयो । अब जम्मा कतिओटा स्याउ भए ?

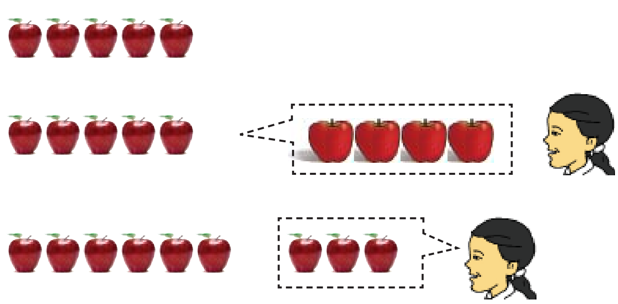

५

५ + ४

५ + ४ - ३

गणितीय वाक्यमा : ५ + ४ - ३ = ६ उत्तर : ६ ओटा स्याउ

हिसाब गर्नुहोस् :

६ - १ + ४ = ☐ ५ + १ - ४ = ☐

८ - ३ + ५ = ☐ ३ + ७ - ४ = ☐

१२ जोर र बिजोर छुट्याऔँ

छलफल गरौँ :

बिजोर	जोर
१	२ 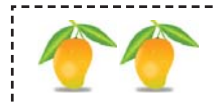
३ 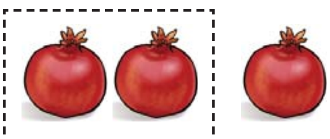	४ 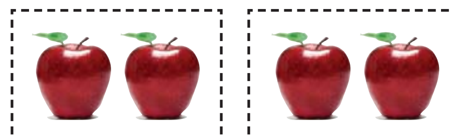

दिइएको जस्तै गरी २/२ ओटा वस्तुको समूह बनाई जोर र बिजोर छुट्याउनुहोस् :

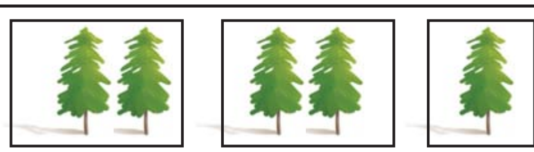

५ बिजोर

जोर

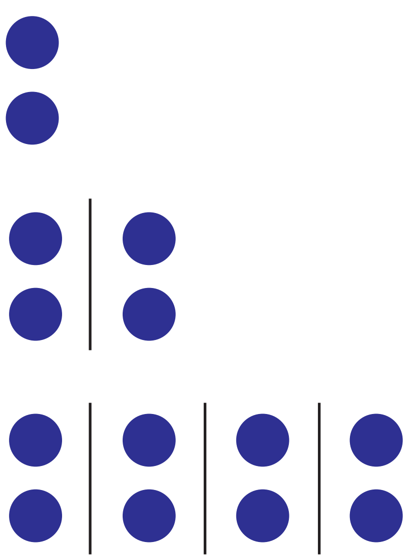

बिजोर

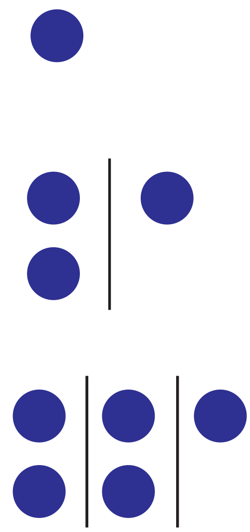

ठाडो धर्का तानेर जोर र बिजोर छुट्याउनुहोस् :

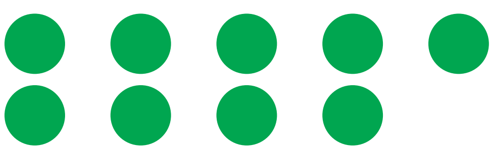

______

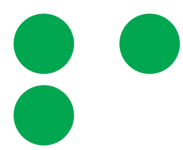

______

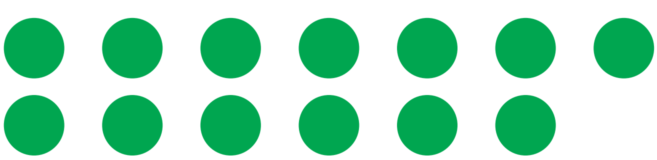

______

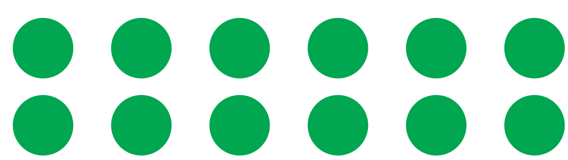

______

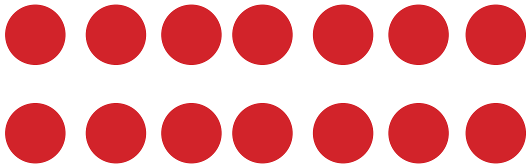

______

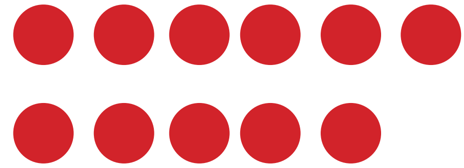

______

जोर र बिजोर

३ 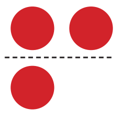

तेर्सो धर्का तान्दा तल र माथि बराबर भएन ।

२ 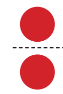

तेर्सो धर्का तान्दा तल र माथि बराबर भयो ।

५ 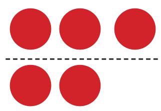

तेर्सो धर्का तान्दा तल र माथि बराबर भएन ।

४ 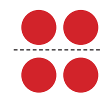

तेर्सो धर्का तान्दा तल र माथि बराबर भयो ।

तेर्सो धर्का तानेर जोर र बिजोर छुट्याउनुहोस् :

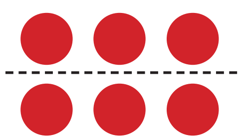

६ जोर

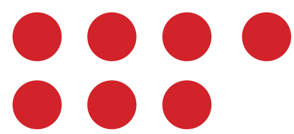

[ ] ____________

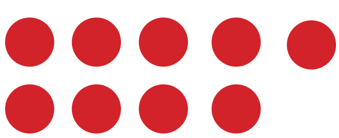

[ ] ____________

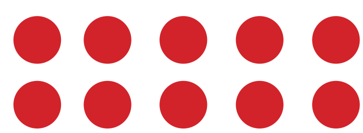

[ ] ____________

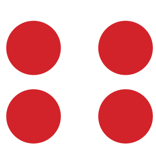

[ ] ____________

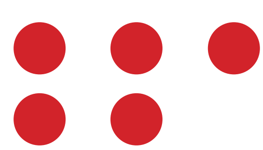

[ ] ____________

जोर र बिजोर सङ्ख्या छुट्याएर लेख्नुहोस् :

१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०

११, १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८, १९, २०

जोर	बिजोर

१३ २० सम्मका सङ्ख्याहरू अक्षरमा

पढ्नुहोस् र अक्षरमा लेख्नुहोस् :

१	एक	एक	एक	एक
२	दुई			
३	तीन			
४	चार			
५	पाँच			
६	छ			
७	सात			
८	आठ			
९	नौ			
१०	दश			
११	एघार			
१२	बाह्र			
१३	तेह्र			
१४	चौध			
१५	पन्ध्र			
१६	सोह्र			
१७	सत्र			
१८	अठार			
१९	उन्नाइस			
२०	बीस			

तल दिइएका सङ्ख्याङ्कहरूलाई अक्षरमा लेख्नुहोस् :

२		१५	
५		११	
८		१३	
७		२०	
९		१७	

अक्षरमा लेखिएको सङ्ख्यालाई सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

तीन		बाह्र	
चार		चौध	
एक		उन्नाइस	
दश		अठार	
छ		सोह्र	

१४ क्रमात्मक सङ्ख्याहरू

छलफल गरौँ :

छलफल गरौँ :

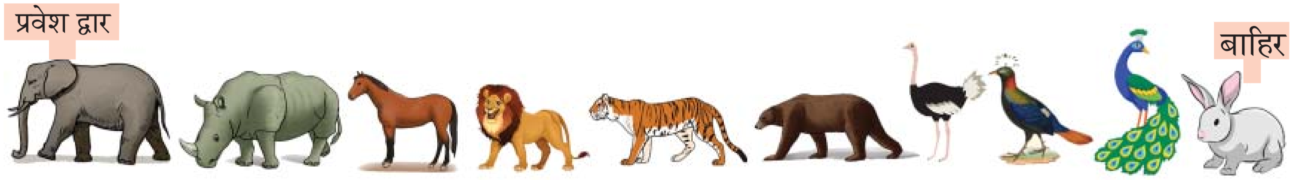

प्रवेशद्वारबाट पहिलो ४ स्थानमा रहेका जनावरहरू

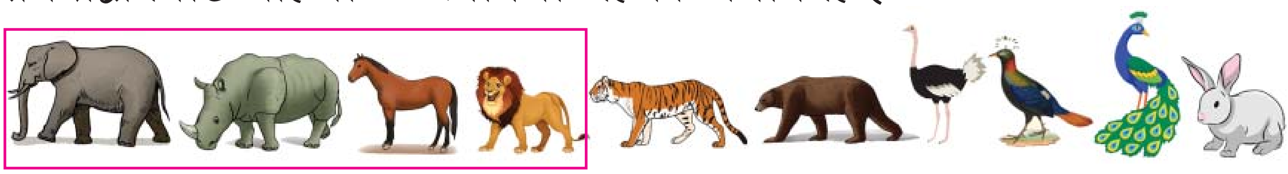

प्रवेशद्वारबाट चौथो स्थानमा रहेको जनावर

☐ लगाउनुहोस् :

प्रवेशद्वारबाट पहिलो ३ स्थानमा रहेका जनावर

प्रवेशद्वारबाट दोस्रो स्थानमा रहेको जनावर

बाहिर निस्कने द्वारबाट चौथो स्थानमा रहेको जनावर

बाहिर निस्कने द्वारबाट तेस्रो स्थानमा रहेको जनावर

हेरौँ, मैले कति सिकेँ ?

सिसाकलमको सङ्ख्या गन्ती गरी लेख्नुहोस् :

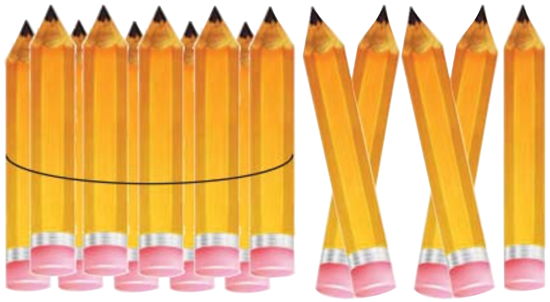

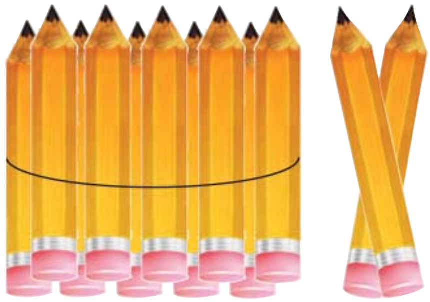

☐ मा मिल्ने सङ्ख्या भर्नुहोस् :

१० र २ मिलाउँदा ☐ हुन्छ ।

१० र ☐ मिलाउँदा १७ हुन्छ ।

ठिक अगाडि के आउँछ ?

	१३

	१६

	१०

ठुलो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

१३	१४

१६	१२

११	१५

सबैभन्दा सानो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

१२	१३	१४

१४	११	१७

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

	११			१४	

जोड्नुहोस् :

१० + ४ = ☐   १२ + ७ = ☐   १३ + ५ = ☐

जोड्नुहोस् :

९ + १ + ५ = ☐   २ + ३ + ५ = ☐

१० बनाई जोड्नुहोस् :

८ + ६ = ☐   ९ + ५ = ☐   ७ + ४ = ☐

९	८	९	६
+ ३	+ ७	+ ७	+ ५
☐	☐	☐	☐

◯ मा कुन सङ्ख्या राख्दा १० हुन्छ ?

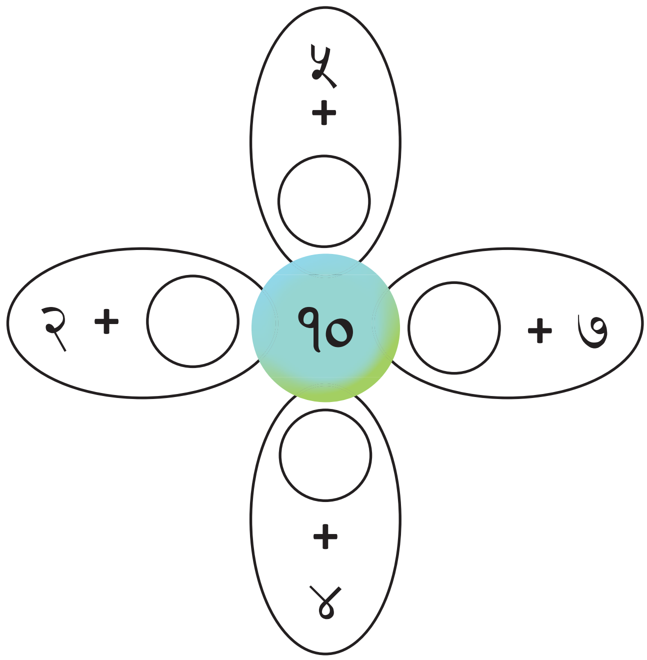

घटाउनुहोस् :

१२ - २ = ☐ १५ - ५ = ☐ १६ - ४ = ☐

८ - ४ - १ = ☐ १० - ४ - २ = ☐

१२ - ३ = ☐ १४ - ६ = ☐ ११ - ८ = ☐

१४	१५	१६	१८
- ३	- ७	- ८	- ५
☐	☐	☐	☐

हिसाब गर्नुहोस् :

५ - १ + २ = ☐ ८ + १ - २ = ☐

जोर र बिजोर छुट्याउनुहोस् र लेख्नुहोस् :

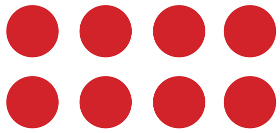

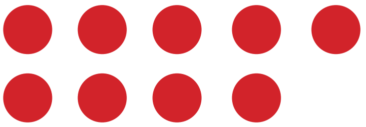

☐ ____________ ☐ ____________

तल दिइएका सङ्ख्याङ्कहरूलाई अक्षरमा लेख्नुहोस् :

५		१४	
१२		१९	

अक्षरलाई सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

सत्र		पन्ध्र	
एघार		तेह्र	

प्रवेशद्वारबाट पाँचौं स्थानमा रहेको जनावरमा ☐ लगाउनुहोस् :

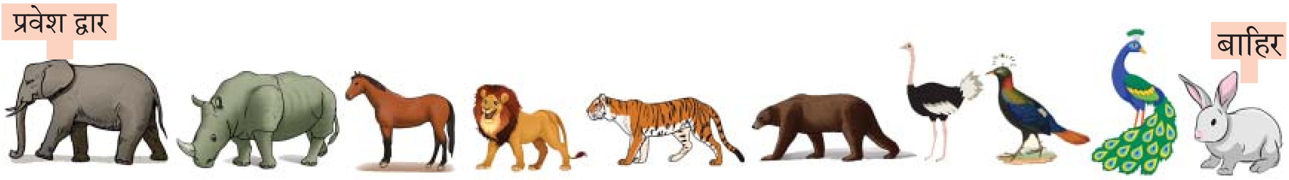

बाहिर निस्कने चौथो स्थानमा रहेको जनावरमा ☐ लगाउनुहोस् :

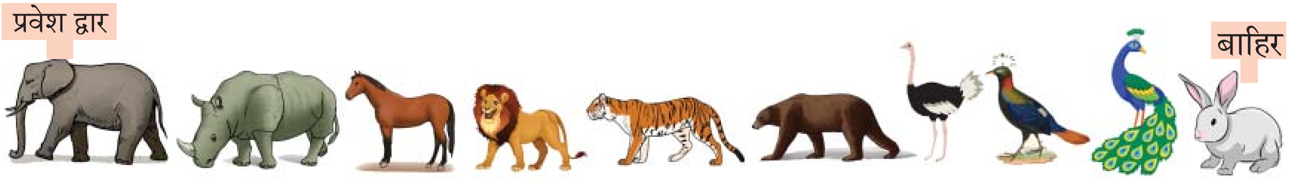

१५ २१ देखि १०० सम्मका सङ्ख्याहरू

दश / दश गनौँ :

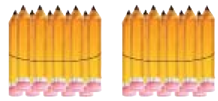

२ दश = २०

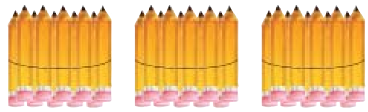

३ दश = ३०

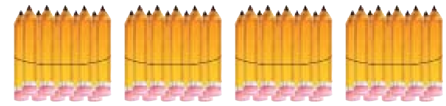

४ दश = ४०

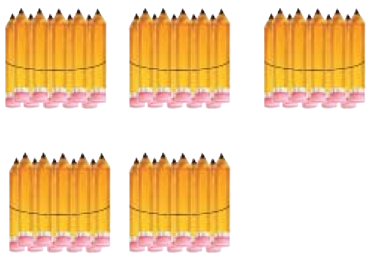

५ दश = ५०

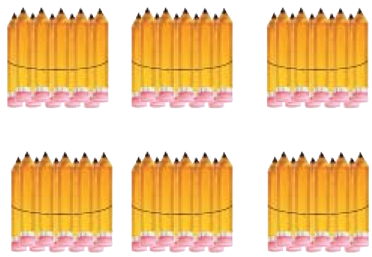

६ दश = ६०

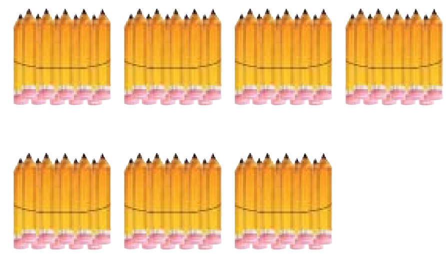

७ दश = ७०

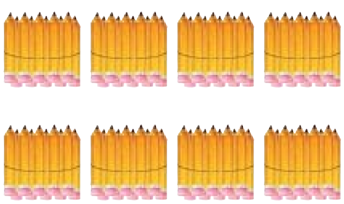

८ दश = ८०

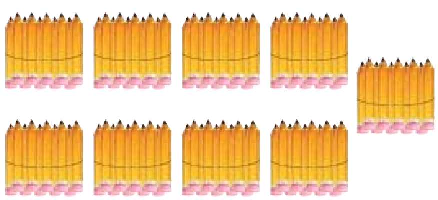

९ दश = ९०

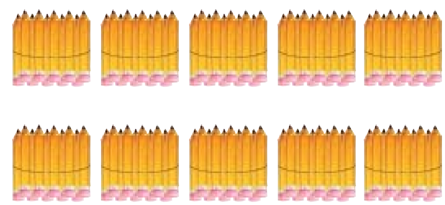

१० दश = १००

जोडा मिलाउनुहोस् :

१ दश	६०
२ दश	४०
३ दश	७०
४ दश	१०
५ दश	३०
६ दश	२०
७ दश	५०

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

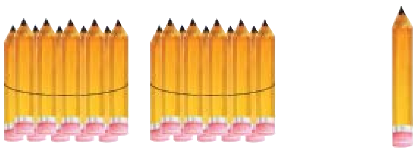

२ दश र १	२१

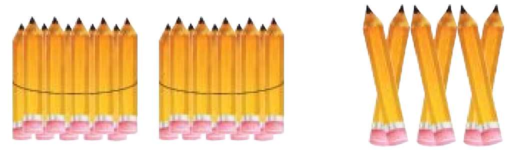

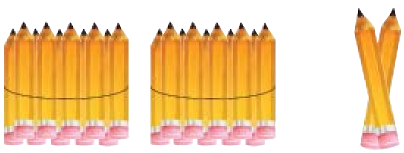

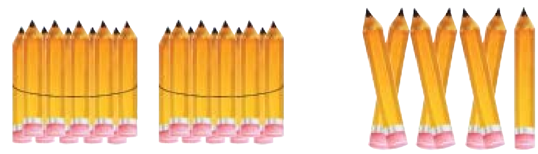

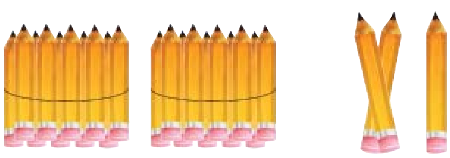

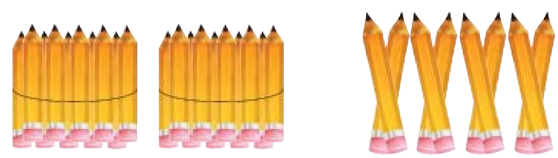

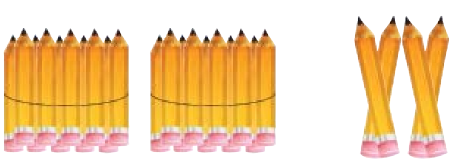

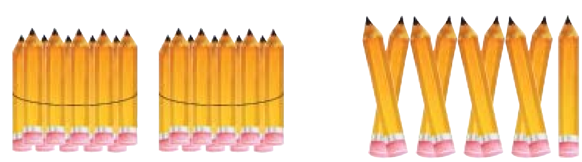

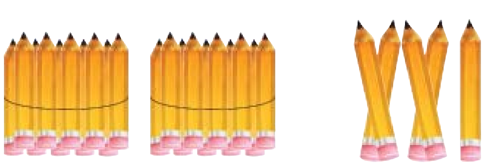

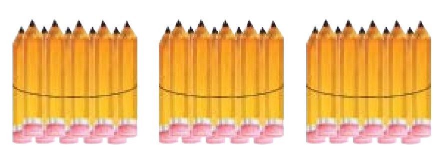

३ दश	३०

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

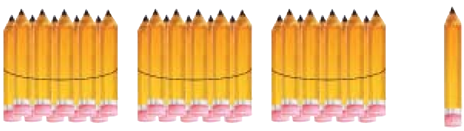

३ दश र १	३१

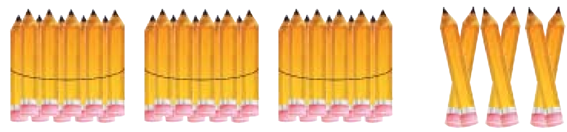

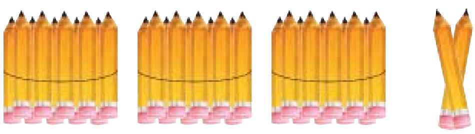

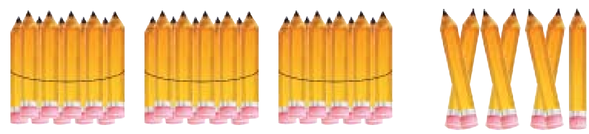

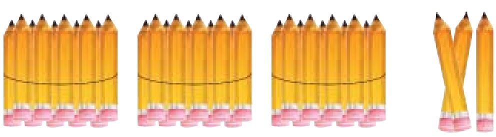

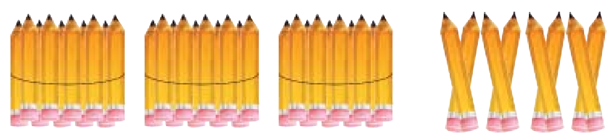

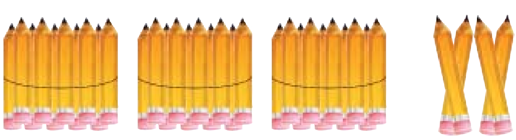

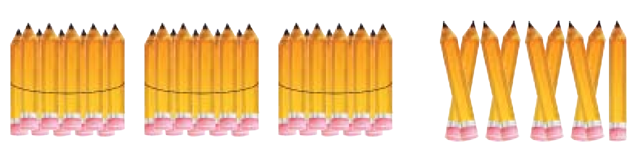

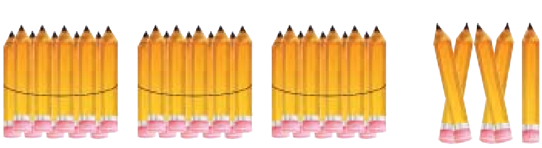

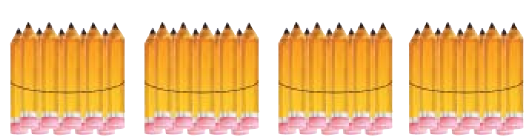

४ दश	४०

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

४ दश र १	४१	४ दश र २	
४ दश र ३		४ दश र ४	
४ दश र ५		४ दश र ६	
४ दश र ७		४ दश र ८	
४ दश र ९		५ दश	५०

ठिक अगाडि के आउँछ ?

	२५		३२		४८

ठिक पछाडि के आउँछ ?

२२		३९		४५	

सानो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

२१	२२	३०	२९	४५	४६

ठुलो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

२३	२४	३५	३२	४७	४९

बिचको सङ्ख्या भर्नुहोस् :

२१		२३
३०		३२
४१		४३

२५		२७
२८		३०
४४		४६

अगाडि र पछाडिका सङ्ख्याहरू भर्नुहोस् :

	२४	
	३३	
	४९	

	२८	
	४३	
	३६	

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

२१					
	३२				
	४०				

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

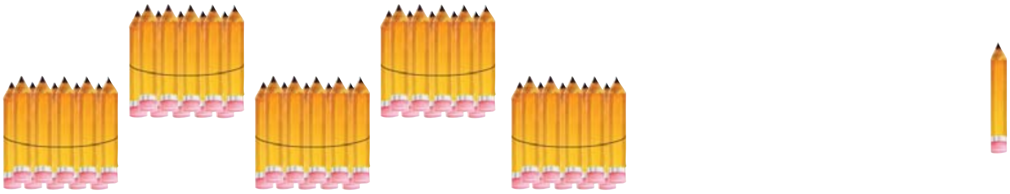

५ दश र १	५१

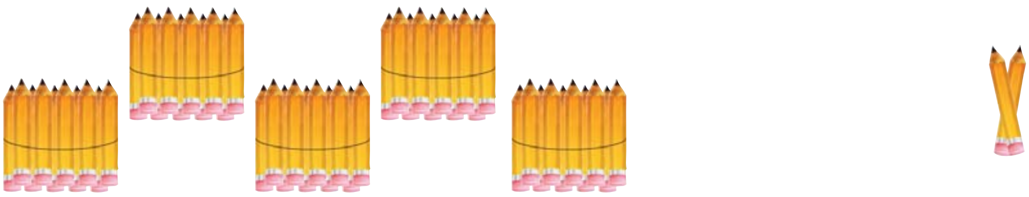

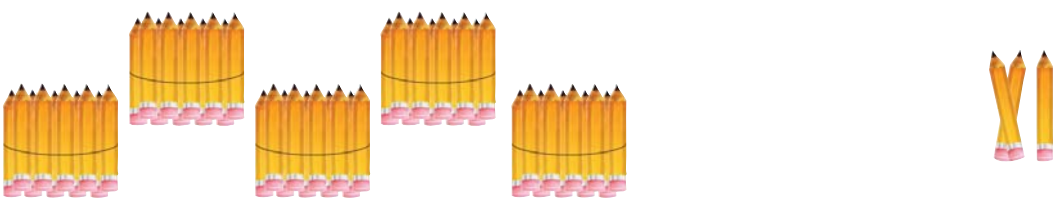

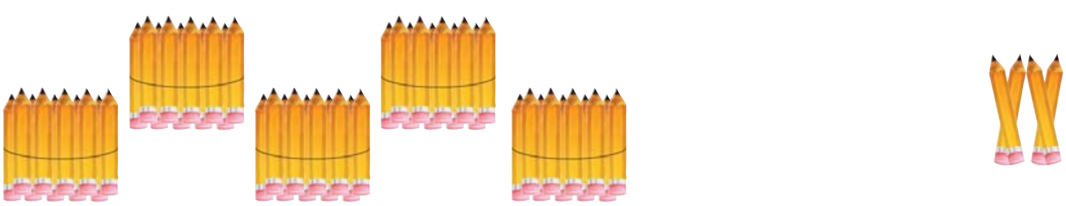

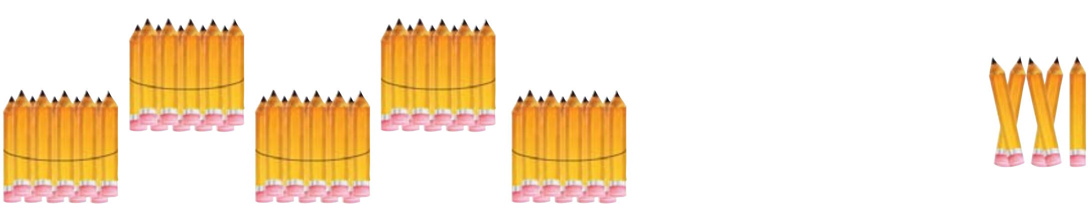

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

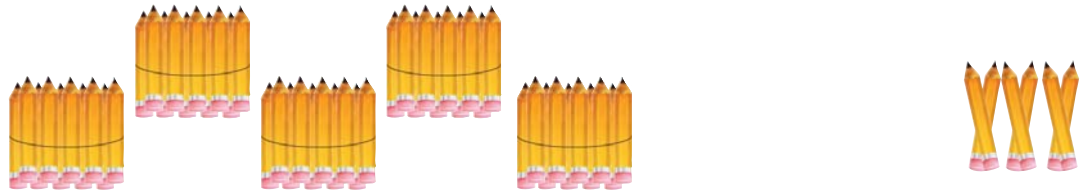

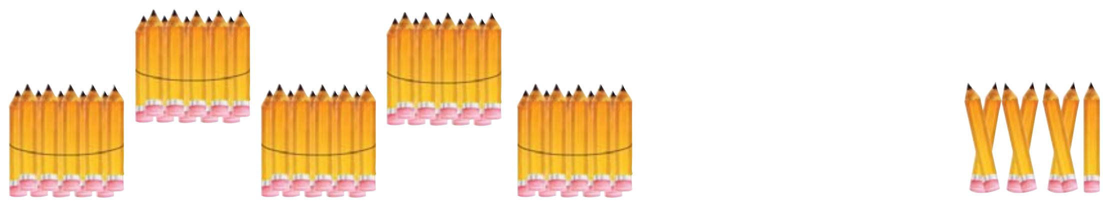

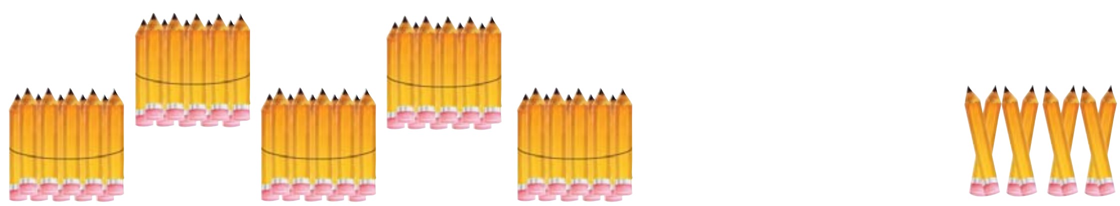

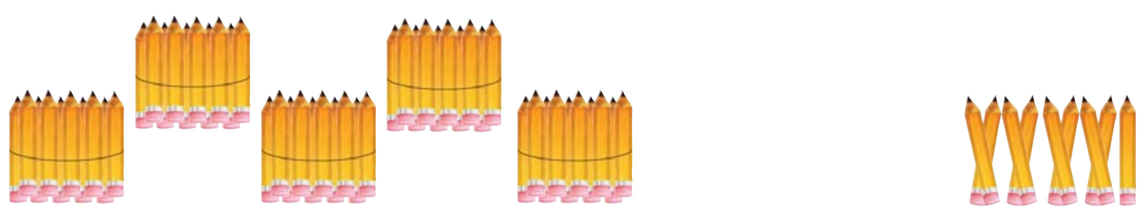

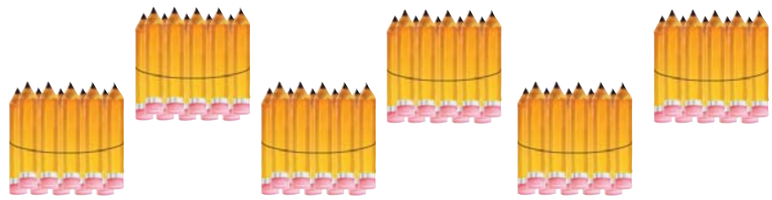

६ दश	६०

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

६ दश र १	६१		६ दश र २	
६ दश र ३			६ दश र ४	
६ दश र ५			६ दश र ६	
६ दश र ७			६ दश र ८	
६ दश र ९			७ दश	७०

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

७ दश र १	७१		७ दश र २	
७ दश र ३			७ दश र ४	
७ दश र ५			७ दश र ६	
७ दश र ७			७ दश र ८	
७ दश र ९			८ दश	८०

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

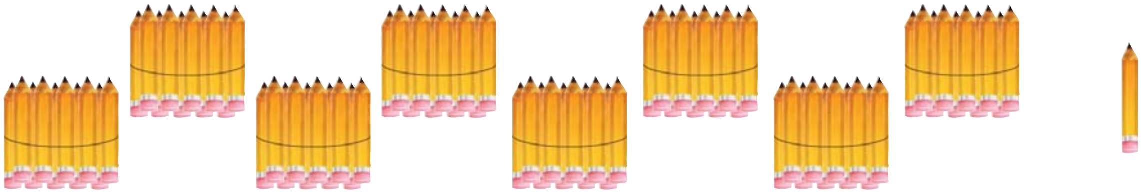

८ दश र १	८१

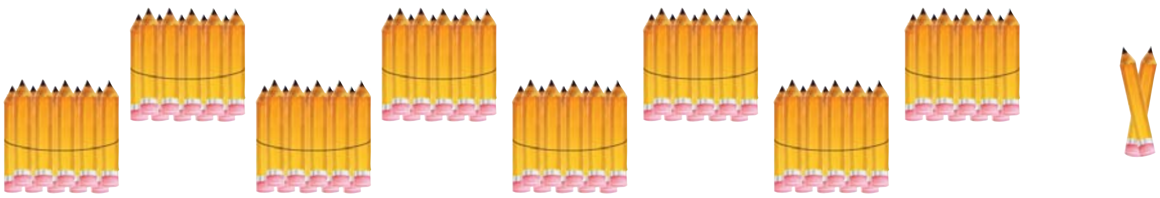

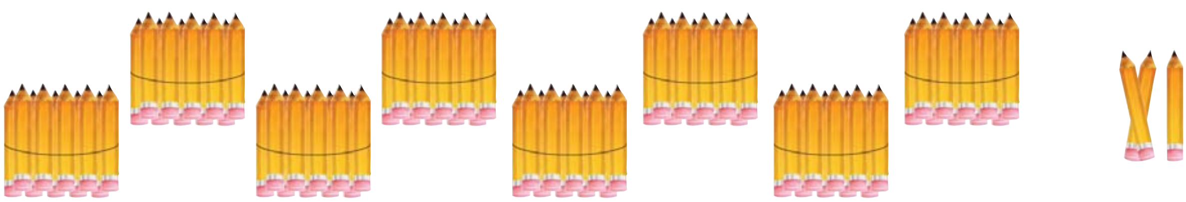

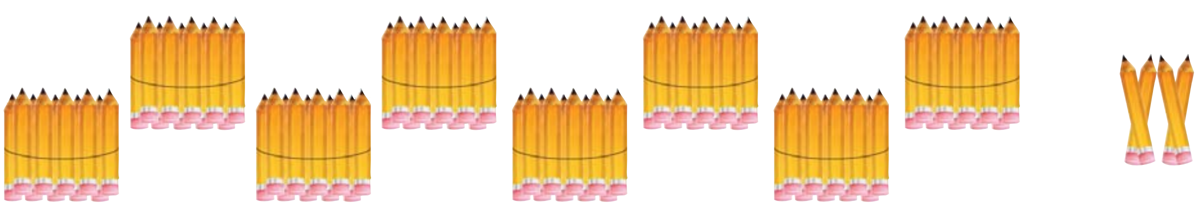

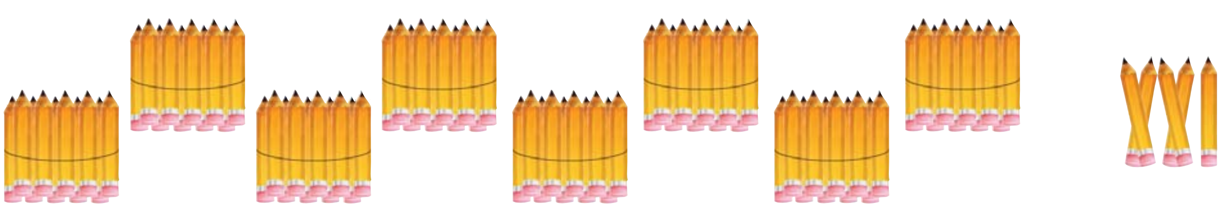

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

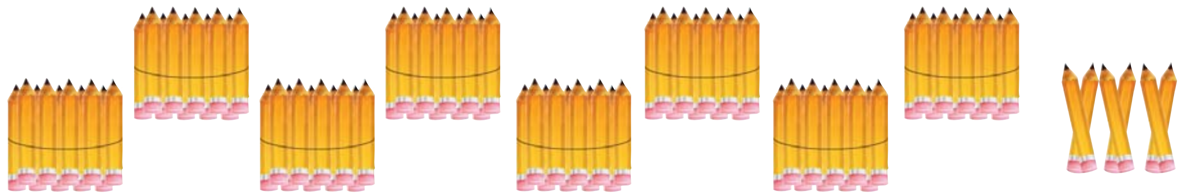

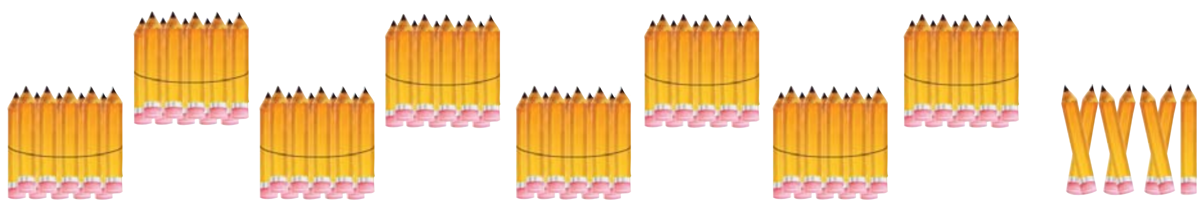

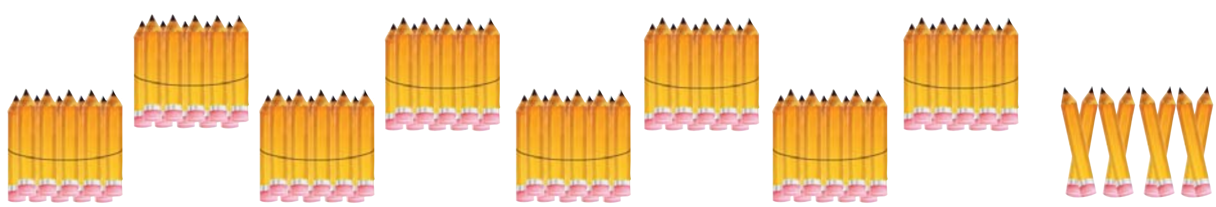

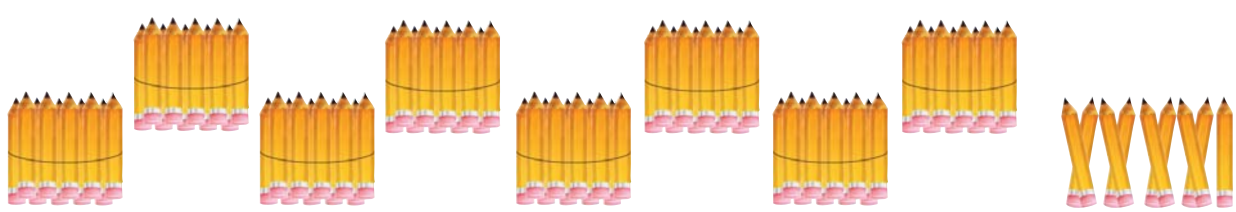

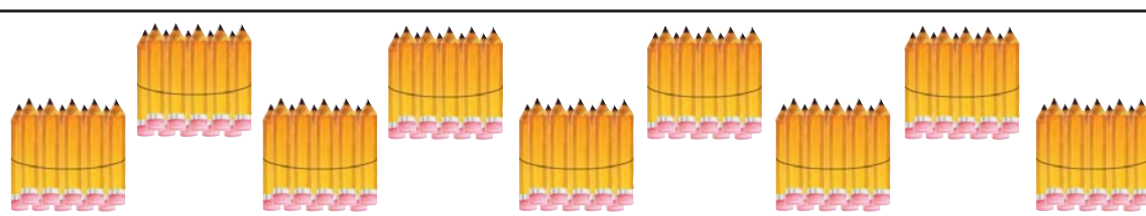

९ दश	९०

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

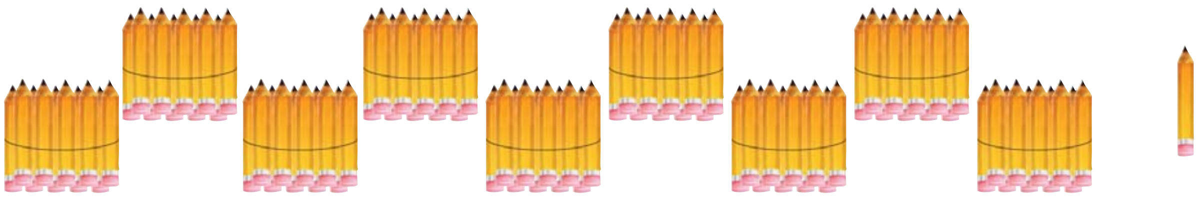

९ दश र १	९१

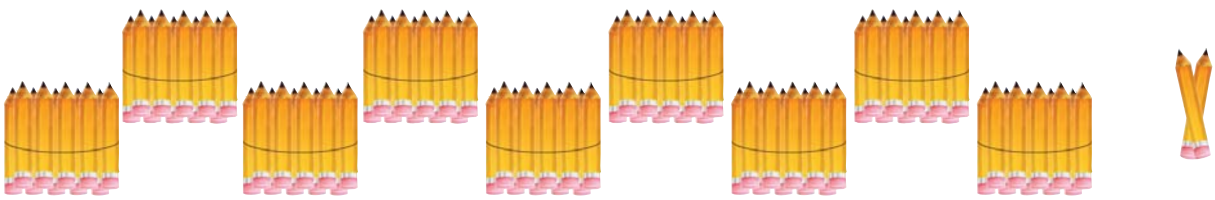

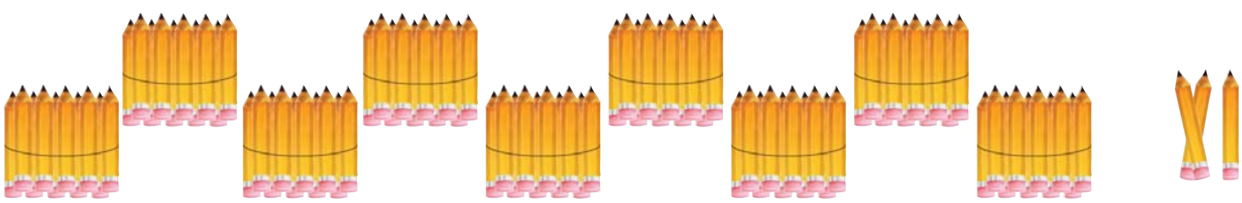

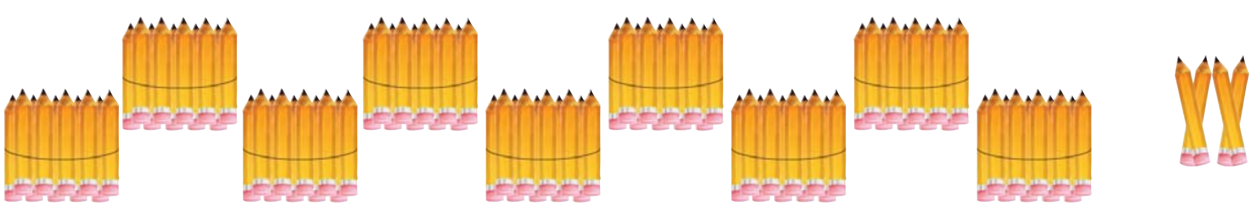

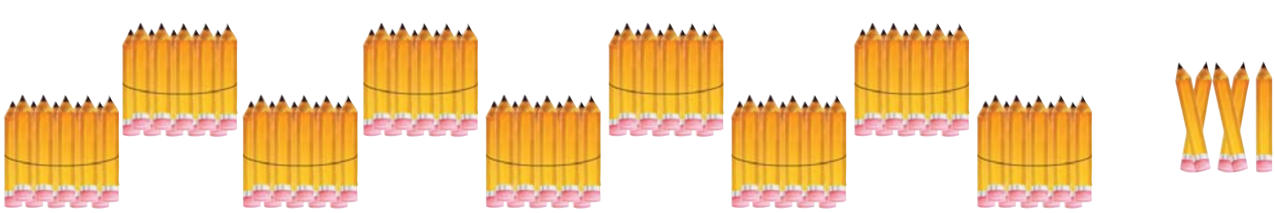

उदाहरण हेरी खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

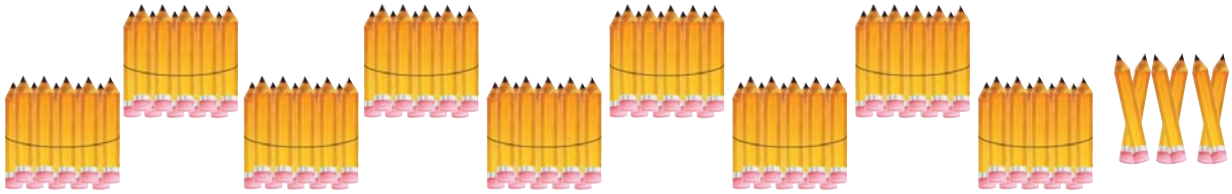

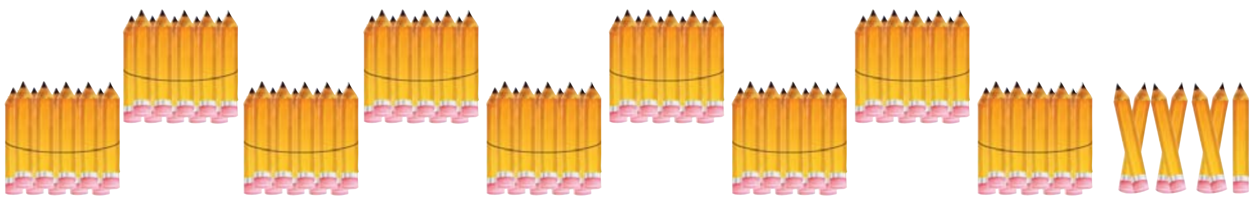

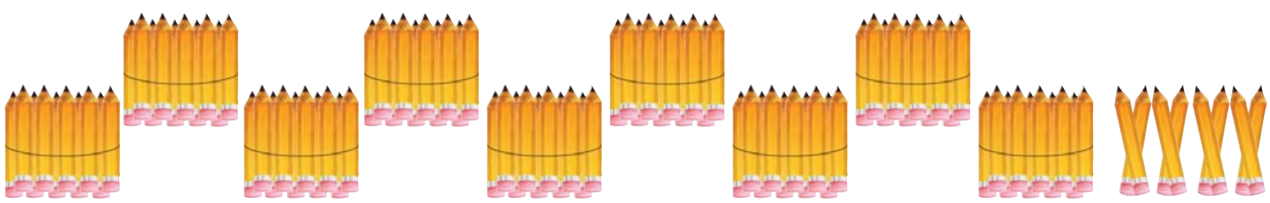

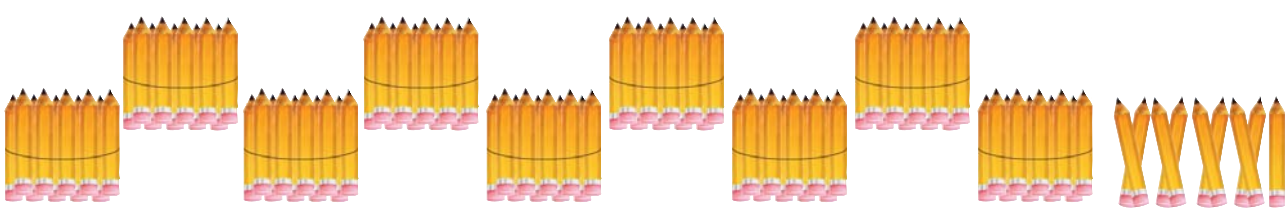

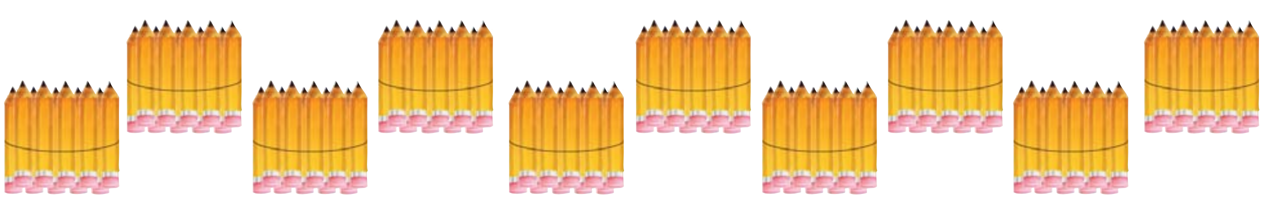

१० दश	१००

ठिक अगाडि के आउँछ ?

	५०		७१		८८

ठिक पछाडि के आउँछ ?

५३		६४		९२	

सानो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

५१	५२	६३	६२	७६	७८

ठुलो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

५८	६०	८३	७९	९८	९९

बिचको सङ्ख्या भर्नुहोस् :

५८		६०	७५		७७
६६		६८	८८		९०

अगाडि र पछाडिका सङ्ख्याहरू भर्नुहोस् :

	७३			९४	

सबैभन्दा सानो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

५१	५२	(५०)
५४	५६	५२
९७	९१	९५

५९	६०	६१
६३	६५	६२
८८	८७	८३

सबैभन्दा ठुलो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

५२	५४	५१
६८	७०	७२
८४	८६	८७

६३	६४	६५
६९	७१	७०
९५	९८	९४

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

७१					
	८२				
	९०				

१६ योगफल १०० सम्म आउने जोड

दुई अङ्कका सङ्ख्याहरूको जोड गरौं :

हरिसँग २ ओटा किताबहरू छन् । दुवै किताबका जम्मा पृष्ठ सङ्ख्याहरू जोड्दा कति हुन्छ ?

५० पृष्ठहरू

३० पृष्ठहरू

दश	एक
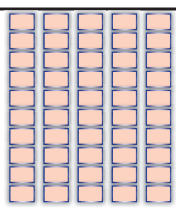	
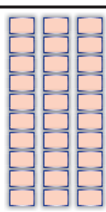	

५ ओटा दश र ३ ओटा दश जोड्यो भने ८ ओटा दश हुन्छन् ।
यसलाई यसरी जोड्न सकिन्छ :

५ दश	→	५०
+ ३ दश		+ ३०
८ दश		☐

गणितीय वाक्यमा : ५० + ३० = ☐ उत्तर : ☐ पृष्ठहरू

जोड्नुहोस् :

३० + १० = ☐	४० + ३० = ☐
२० + २० = ☐	१० + ५० = ☐
३० + ६० = ☐	३० + ३० = ☐
५० + ५० = ☐	७० + ३० = ☐

हिसाब गर्नुहोस् :

सीतासँग ३२ ओटा सिसाकलम छन् । उनको बुबाले थप ५ ओटा सिसाकलम दिनुभएछ । उनीसँग अब कतिओटा सिसाकलम भए ?

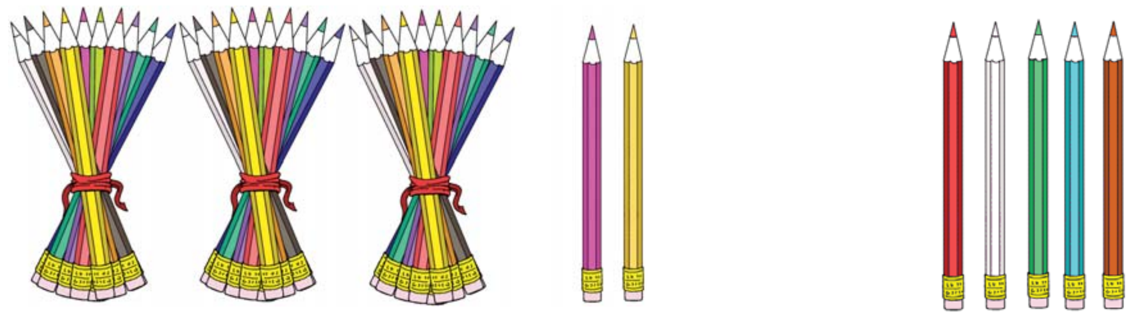

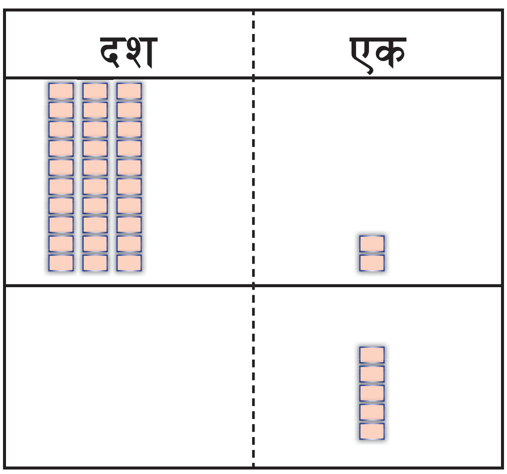

यहाँ २ एक र ५ एक छन् । जम्मा ७ ओटा एक भए ।

हामीसँग ३ दश पनि छन् ।

यसलाई यसरी जोड्न सकिन्छ :

३ दश र २	३२
+ ० दश र ५	+ ५
३ दश र ७	☐

गणितीय वाक्यमा : ३२ + ५ = ☐ उत्तर : ☐ सिसाकलम

जोड्नुहोस् :

६७ + २ = ☐		८३ + ४ = ☐	
५४ + ४ = ☐		७१ + ८ = ☐	
९२ + ७ = ☐		३४ + ३ = ☐	

हिसाब गर्नुहोस् :

३ + २४ कति हुन्छ ?

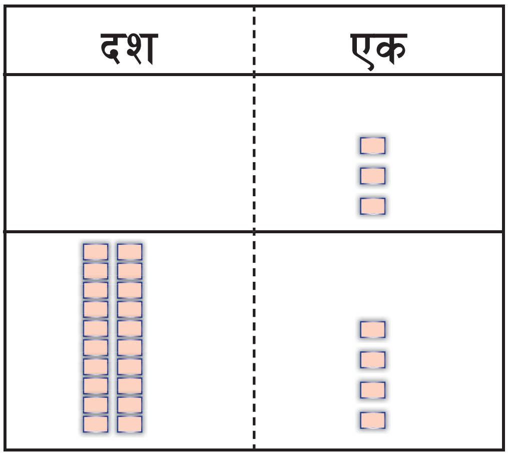

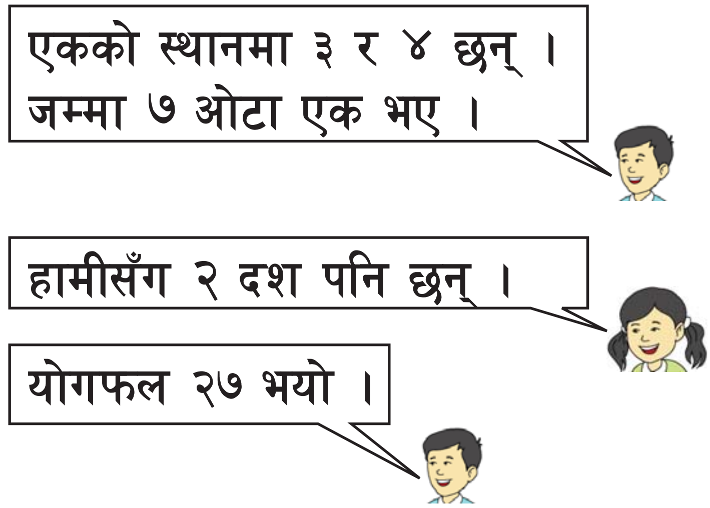

यसलाई यसरी जोड्न सकिन्छ :

	दश	र	एक
	० दश	र	३
+	२ दश	र	४
	२ दश	र	७

→

$$\begin{array}{r} ३ \\ +\ २४ \\ \hline \square \end{array}$$

गणितीय वाक्यमा : ३ + २४ = ☐ उत्तर : ☐

जोड्नुहोस् :

१ + ५२ = ☐	६ + २२ = ☐
५ + ३४ = ☐	२ + ६५ = ☐
३ + ३३ = ☐	४ + ४४ = ☐
२ + ७६ = ☐	७ + २१ = ☐

जोड्नुहोस् :

हरिसँग ४३ ओटा चकलेट छन् । सीतासँग २५ ओटा चकलेट छन् । दुवै जनासँग जम्मा कतिओटा चकलेट छन् ?

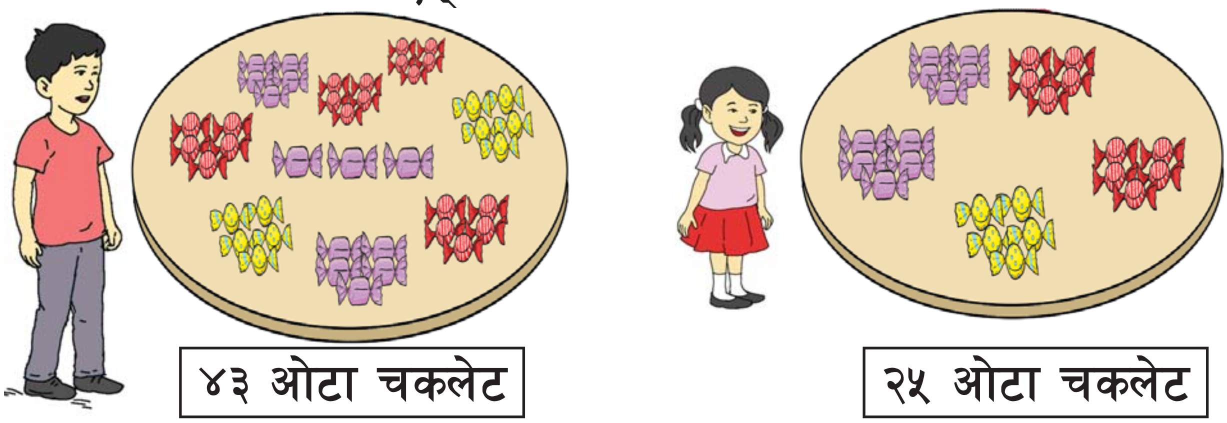

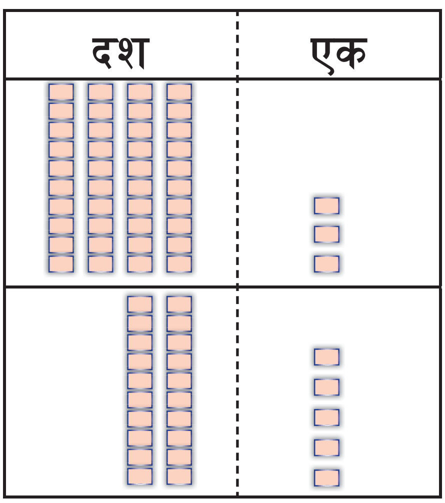

३ ओटा एक र ५ ओटा एक एकै ठाउँमा जम्मा गर्दा ८ ओटा एक हुन्छन् ।

यहाँ ४ ओटा दश र २ ओटा दश एकै ठाउँमा जम्मा गर्दा ६ ओटा दश हुन्छन् ।

यसलाई यसरी जोड्न सकिन्छ :

४ दश र ३	४३
+ २ दश र ५	+ २५
६ दश र ८	☐

गणितीय वाक्यमा : ४३ + २५ = ☐ उत्तर : ☐ चकलेट

जम्मा कति हुन्छ ?

४५ + ११ = ☐	२३ + १२ = ☐
३२ + ५१ = ☐	३० + ३५ = ☐
७६ + २० = ☐	१३ + ८५ = ☐

जोड्नुहोस् :

एउटा क्रेटमा २३ अण्डा छन् । अर्को क्रेटमा १२ ओटा अण्डा छन् । २ ओटा क्रेटका अण्डा जोड्दा जम्मा कतिओटा अण्डा हुन्छन् ?

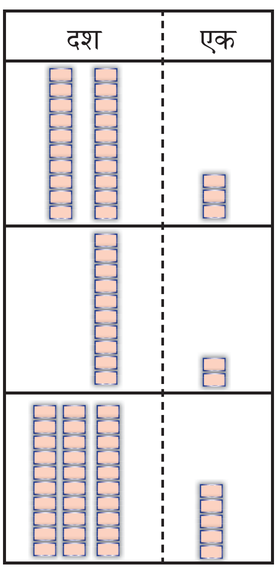

२३ ओटा अण्डा

१२ ओटा अण्डा

२३ + १२

	दश	एक
	२	३
+	१	२
	३	५

जम्मा ३५ अण्डा भए ।

जोड्नुहोस् :

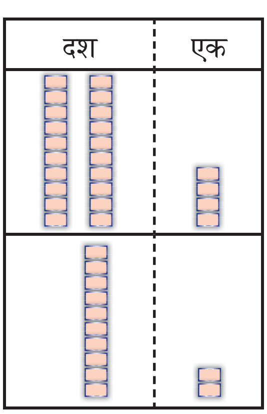

	दश	एक
	२	४
+	१	२

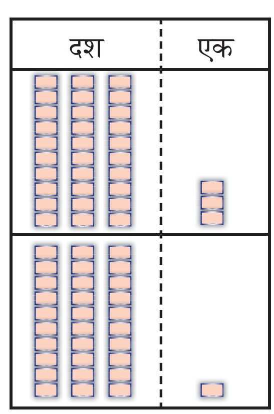

	दश	एक
	३	३
+	३	१

जोड्नुहोस् :

	दश	एक
	४	३
+	१	१

	दश	एक
	५	०
+	३	१

	दश	एक
	६	२
+	१	३

	दश	एक
	५	३
+	२	३

	दश	एक
	६	०
+	२	५

	दश	एक
	३	७
+	२	२

	दश	एक
	३	६
+	३	३

	दश	एक
	४	५
+	१	२

	दश	एक
	७	८
+	१	०

	दश	एक
	५	२
+	३	२

	दश	एक
	४	४
+	४	३

	दश	एक
	३	३
+	१	३

	दश	एक
	५	८
+	२	१

	दश	एक
	४	४
+	३	५

	दश	एक
	६	४
+	२	२

	दश	एक
	६	६
+	३	३

जोड्नुहोस् :

२३ + ११ =	३४ + १४ =	४३ + १२ =	२३ + १५ =
५२ + ३७ =	३४ + १५ =	६२ + १३ =	५५ + २२ =
६७ + २१ =	७८ + ११ =	५० + ३५ =	४४ + ३३ =
४३ + ४० =	५९ + ३० =	२५ + ५२ =	३६ + ६३ =

दुई अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूको घटाउ

दुई अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरू घटाऔँ :

सुनासँग ८० पृष्ठको एउटा किताब छ । उनले जम्मा २० पृष्ठ पढी सकेछन् । अब कतिओटा पृष्ठ पढ्न बाँकी छन् ?

८० पृष्ठ

दश	एक
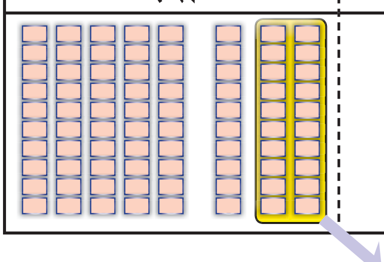	

८ ओटा दशबाट २ ओटा दश घटाउँदा ६ ओटा दश बाँकी हुन्छ ।

यसलाई यसरी घटाउन सकिन्छ :

```
  ८ दश          ८०
- २ दश   →    - २०
-------       -----
  ६ दश         [ ]
```

गणितीय वाक्यमा : ८० - २० = [ ]   उत्तर : [ ] पृष्ठ

घटाउनुहोस् :

५० - ३० = [ ]   ६० - ४० = [ ]

९० - ३० = [ ]   ८० - ५० = [ ]

८० - ६० = [ ]   ७० - ४० = [ ]

घटाउनुहोस् :

पेम्बासँग ४५ ओटा सिसाकलम छन् । उनले ३ ओटा सिसाकलम आफ्नो साथीलाई दिइन् । अब उनीसँग कतिओटा सिसाकलम बाँकी रहे ?

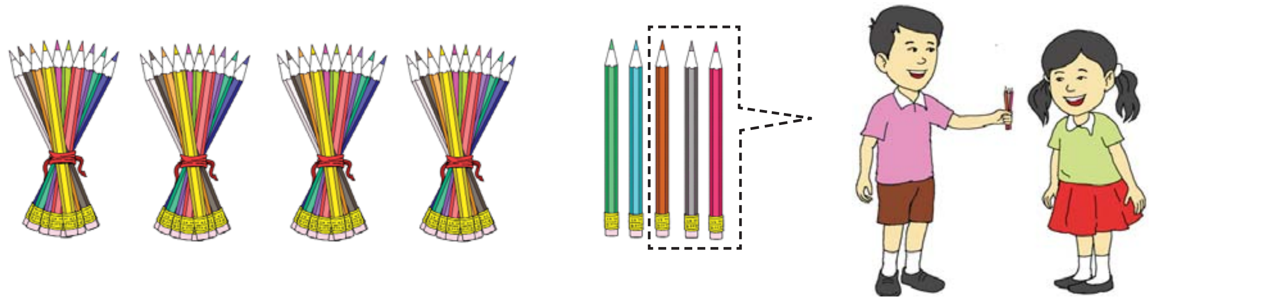

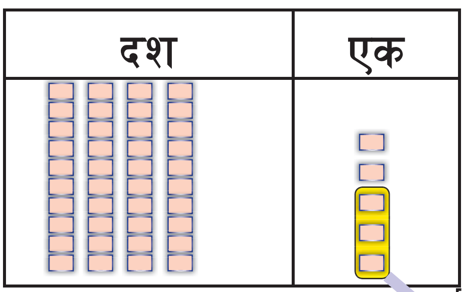

यसलाई यसरी घटाउन सकिन्छ :

४ दश र ५	→	४५
- ० दश र ३		- ३
४ दश र ८		☐

गणितीय वाक्यमा : ४५ - ३ = ☐ उत्तर : ☐ सिसाकलम

घटाउनुहोस् :

३४ - २ =	३२	२८ - ३ =	☐
६३ - १ =	☐	५६ - ४ =	☐
८९ - ६ =	☐	३५ - ३ =	☐

घटाउनुहोस् :

सोनामको पसलमा ६८ ओटा सिसाकलम थिए । उनले ४५ ओटा सिसाकलम बेचे । अब उनको पसलमा कतिओटा सिसाकलम बाँकी रहे ?

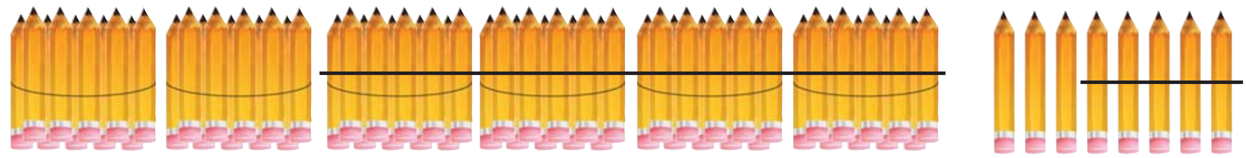

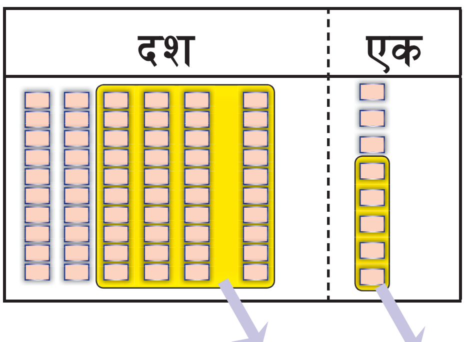

८ ओटा एकबाट ५ ओटा एक घटाउँदा ३ ओटा एक बाँकी रहन्छ ।

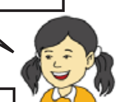

६ ओटा दशबाट ४ ओटा दश घटाउँदा २ ओटा दश बाँकी रहन्छ ।

	दश	एक
	६	८
-	४	५

८ एकबाट ५ एक घटाउनुहोस् ।

६ दशबाट ४ दश घटाउनुहोस् ।

गणितीय वाक्यमा : ६८ - ४५ = ☐ उत्तर : ☐ सिसाकलम

घटाउनुहोस् :

७६ - १५ = ☐	५८ - २६ = ☐
६३ - ४२ = ☐	४९ - २० = ☐
७९ - ६० = ☐	९७ - ७३ = ☐

घटाउनुहोस् :

समिरसँग २७ ओटा कुखुरा थिए । उनले १२ ओटा कुखुरा बेचे । अब उनीसँग कति कुखुरा बाँकी रहे ?

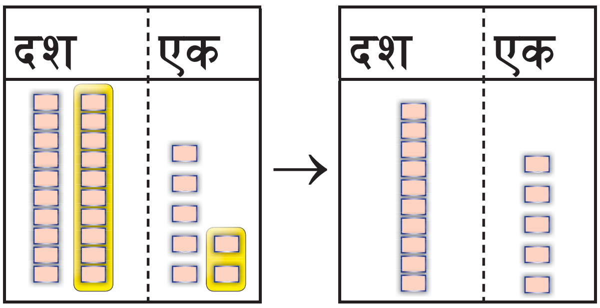

	दश	एक
	२	७
-	१	२
	१	५

गणितीय वाक्यमा : २७ - १२ = १५

उत्तर : १५ कुखुराहरू

रियाले क्रेटमा भएका २४ ओटा अण्डामध्ये ११ ओटा अण्डा बेचिन् । अब उनीसँग कतिओटा अण्डा बाँकी रहे ?

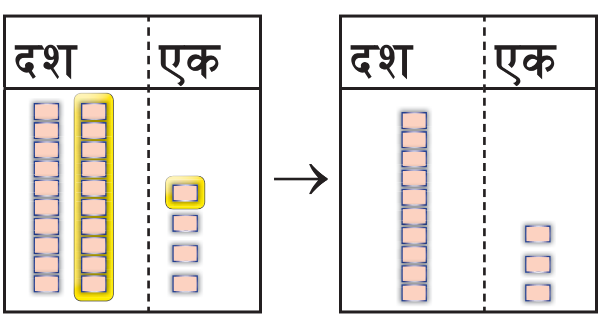

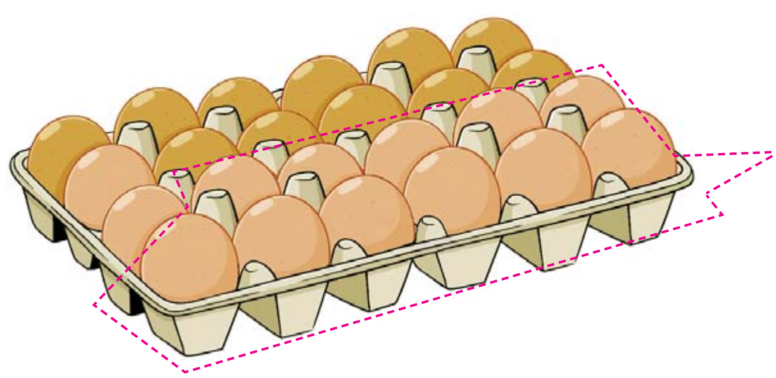

	दश	एक
	२	४
-	१	१
	१	३

गणितीय वाक्यमा : २४ - ११ = १३

उत्तर : १३ अण्डा

घटाउ गर्नुहोस् :

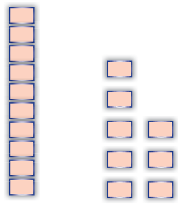

	दश	एक
	१	८
-		६

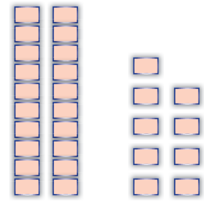

	दश	एक
	२	९
-	१	३

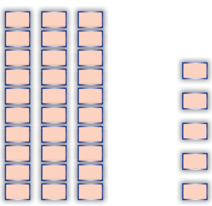

	दश	एक
	३	५
-	१	४

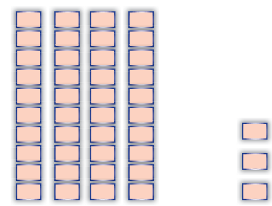

	दश	एक
	४	३
-	१	३

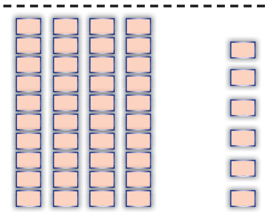

	दश	एक
	४	६
-	३	२

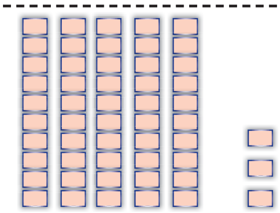

	दश	एक
	५	३
-	४	३

घटाउनुहोस् :

	दश	एक
	४	२
-	२	२

	दश	एक
	६	६
-	२	१

	दश	एक
	४	९
-	२	३

	दश	एक
	६	७
-	४	३

	दश	एक
	३	९
-	२	४

	दश	एक
	८	८
-	४	५

	दश	एक
	७	७
-	३	४

	दश	एक
	८	९
-	५	६

	दश	एक
	७	८
-	४	६

	दश	एक
	९	६
-	३	५

	दश	एक
	९	९
-	२	९

	दश	एक
	८	७
-	४	२

१०० सम्मका हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू १८

देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू

	देवनागरी	हिन्दु अरेविक
	१	1
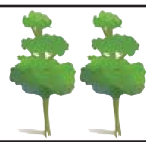	२	2
	३	3
	४	4
	५	5
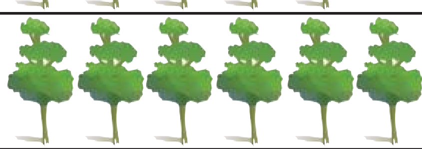	६	6
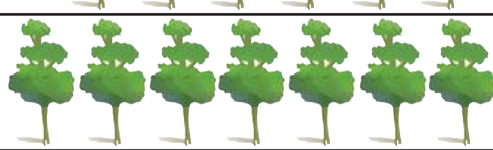	७	7
	८	8
	९	9
	१०	10

देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू

१	1
२	2
३	3
४	4
५	5
६	6
७	7
८	8
९	9
१०	10
११	11
१२	12
१३	13
१४	14
१५	15
१६	16
१७	17

१८	18
१९	19
२०	20
२१	21
२२	22
२३	23
२४	24
२५	25
२६	26
२७	27
२८	28
२९	29
३०	30
३१	31
३२	32
३३	33
३४	34

३५	35
३६	36
३७	37
३८	38
३९	39
४०	40
४१	41
४२	42
४३	43
४४	44
४५	45
४६	46
४७	47
४८	48
४९	49
५०	50

पढ्नुहोस् र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

१	
२	
३	
४	
५	
६	
७	
८	
९	
१०	
११	
१२	
१३	
१४	
१५	
१६	
१७	

१८	
१९	
२०	
२१	
२२	
२३	
२४	
२५	
२६	
२७	
२८	
२९	
३०	
३१	
३२	
३३	
३४	

३५	
३६	
३७	
३८	
३९	
४०	
४१	
४२	
४३	
४४	
४५	
४६	
४७	
४८	
४९	
५०	

देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कहरू

५१	51
५२	52
५३	53
५४	54
५५	55
५६	56
५७	57
५८	58
५९	59
६०	60
६१	61
६२	62
६३	63
६४	64
६५	65
६६	66
६७	67

६८	68
६९	69
७०	70
७१	71
७२	72
७३	73
७४	74
७५	75
७६	76
७७	77
७८	78
७९	79
८०	80
८१	81
८२	82
८३	83
८४	84

८५	85
८६	86
८७	87
८८	88
८९	89
९०	90
९१	91
९२	92
९३	93
९४	94
९५	95
९६	96
९७	97
९८	98
९९	99
१००	100

पढ्नुहोस् र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

५१		६८		८५	
५२		६९		८६	
५३		७०		८७	
५४		७१		८८	
५५		७२		८९	
५६		७३		९०	
५७		७४		९१	
५८		७५		९२	
५९		७६		९३	
६०		७७		९४	
६१		७८		९५	
६२		७९		९६	
६३		८०		९७	
६४		८१		९८	
६५		८२		९९	
६६		८३		१००	
६७		८४			

पढ्नुहोस् :

1	One		6	Six
2	Two		7	Seven
3	Three		8	Eight
4	Four		9	Nine
5	Five		10	Ten

सङ्ख्याङ्कलाई अक्षरमा लेख्नुहोस् :

1	One		6	
2			7	
3			8	
4			9	
5			10	

पढ्नुहोस् :

11	Eleven
12	Twelve
13	Thirteen
14	Fourteen
15	Fifteen

16	Sixteen
17	Seventeen
18	Eighteen
19	Nineteen
20	Twenty

सङ्ख्याङ्कलाई अक्षरमा लेख्नुहोस् :

11	Eleven
12	
13	
14	
15	

16	
17	
18	
19	
20	

पढ्नुहोस् र लेख्नुहोस् :

१	1	One	११		
२			१२		
३			१३		
४			१४		
५			१५		
६			१६		
७			१७		
८			१८		
९			१९		
१०			२०		

हेरौं, मैले कति सिकेँ ?

सबैभन्दा सानो सङ्ख्यालाई ◯ लगाउनुहोस् :

१२	१३	११

१४	१३	१६

अगाडि र पछाडि कति कति हुन्छ ?

	७३	

	८५	

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

३३				३७	

		५२			

सङ्ख्याङ्कलाई अक्षरमा र अक्षरमा भएकोलाई सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

9	
13	
	Eighteen
10	
	Fifteen

7	
	Five
	Eight
17	
	Nineteen

खाली ठाउँ भर :

१			४			७			१०
११		१३	१४			१७		१९	
	२२		२४		२६		२८		३०
३१	३२	३३			३६	३७		३९	४०
४१			४४	४५			४८		५०
	५२			५५	५६		५८	५९	
६१		६३	६४		६६	६७			७०
	७२			७५		७७	७८	७९	
८१			८४			८७			९०
९१	९२	९३		९५	९६			९९	१००

जोड गर्नुहोस् :

४४ + २५ = ☐   ३५ + ५२ = ☐

१२	३५	४६
+ ७	+ ३०	+ २३
☐	☐	☐

बाँकी कति हुन्छ ?

४४ - २४ = ☐   ५२ - ३२ = ☐

१२	३५	४६
- ७	- ३०	- २३
☐	☐	☐

हिन्दुअरेविक सङ्ख्याङ्कमा लेख्नुहोस् :

९		४१	
१५		५६	
३५		७८	

खाली ठाउँ भर्नुहोस् :

	20				

75			78		

१९ समय

कुन समयमा गरिन्छ ? छलफल गरौँ :

१.

२.

३.

४.

५.

६.

७.

८.

बिहान गर्ने क्रियाकलापमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

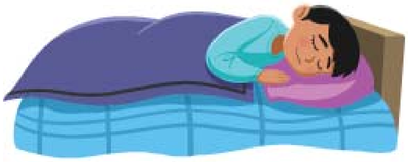

दिउँसो गर्ने क्रियाकलापमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

राती गर्ने क्रियाकलापमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

हप्ताका बारहरू

आइतबार	सोमबार	मङ्गलबार	बुधबार	बिहीबार	शुक्रबार	शनिबार

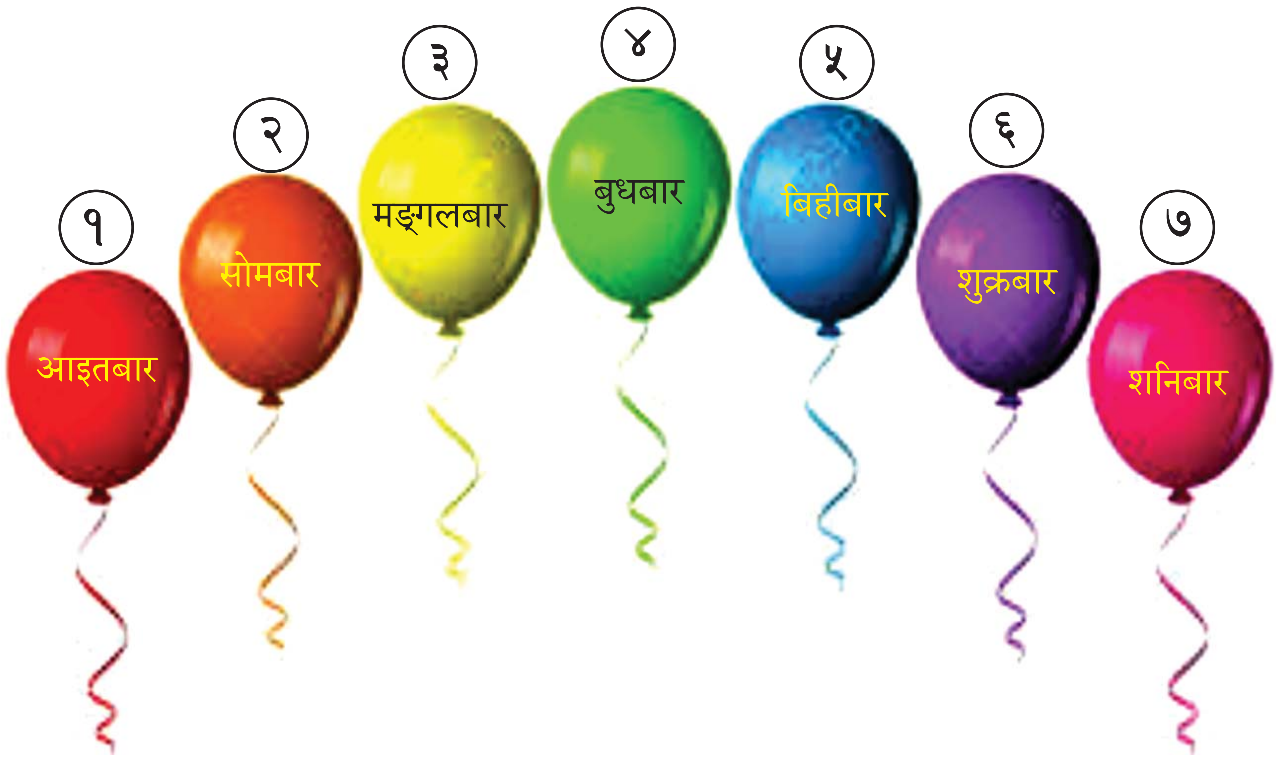

उत्तर दिनुहोस् :

१. एक हप्तामा कति दिन हुन्छन् ? [ ]

२. आज कुन बार हो ? [ ]

३. हप्ताको पहिलो बार कुन हो ? [ ]

४. हप्ताको अन्तिम बार कुन हो ? [ ]

५. आइतबारपछि कुन बार आउँछ ? [ ]

हप्ताका बारहरू :

आइतबार हप्ताको पहिलो बार हो ।	१	आइतबार
सोमबार हप्ताको दोस्रो बार हो ।	२	सोमबार
मङ्गलबार हप्ताको तेस्रो बार हो ।	३	मङ्गलबार
बुधबार हप्ताको चौथो बार हो ।	४	बुधबार
बिहीबार हप्ताको पाँचौँ बार हो ।	५	बिहीबार
शुक्रबार हप्ताको छैटौँ बार हो ।	६	शुक्रबार
शनिबार हप्ताको सातौँ बार हो ।	७	शनिबार

खाली ठाउँ पूरा गर्नुहोस् :

सोमबार	दोस्रो	आइतबार	
बुधबार		शनिबार	
शुक्रबार		बिहीबार	
शनिबार			

बारको क्रमअनुसारको सङ्ख्या लेख्नुहोस् :

आइतबार ☐

बिहीबार ☐

शनिबार ☐

मङ्गलबार ☐

शुक्रबार ☐

बुधबार ☐

सोमबार ☐

२० सिक्का र नोटहरू

छलफल गरौँ :

सिक्काहरू

५ पैसा	१० पैसा	२५ पैसा	५० पैसा
रुपियाँ १	रुपियाँ २	रुपियाँ ५	रुपियाँ १०

जोडा मिलाउनुहोस् :

१० पैसा

रु. ५

२५ पैसा

५ पैसा

रु. १०

रु. २

रु. १

नोटहरू

रुपियाँ पाँच (रु. ५) अगाडिको भाग

रुपियाँ पाँच (रु. ५) पछाडिको भाग

रुपियाँ दश (रु. १०) अगाडिको भाग

रुपियाँ दश (रु. १०) पछाडिको भाग

रुपियाँ बीस (रु. २०) अगाडिको भाग

रुपियाँ बीस (रु. २०) पछाडिको भाग

नोटहरू

रुपियाँ पचास (रु. ५०) अगाडिको भाग

रुपियाँ पचास (रु. ५०) पछाडिको भाग

रुपियाँ सय (रु. १००) अगाडिको भाग

रुपियाँ सय (रु. १००) पछाडिको भाग

जोडा मिलाउनुहोस् :

रु. ५०

रु. १०

रु. १००

रु. ५

रु. २०

नाप

चित्रमा दुईओटा तारहरू छन् । एउटा तार रातो रङको र अर्को निलो रङको छ । कुन तार लामो होला ?

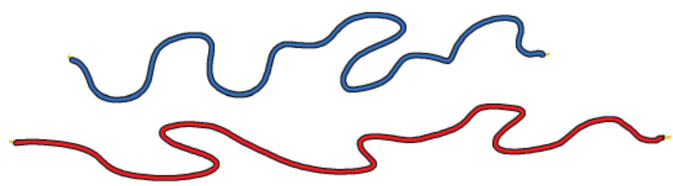

दुवै तारहरू सिधा हुने गरी तन्काऔँ ।

अझै थाहा भएन, कुन लामो छ ?

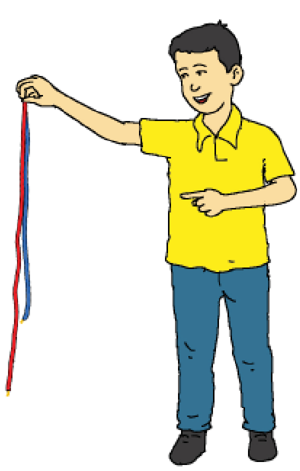

दुवै तारहरूलाई चित्रमा देखाएजस्तै गरी बराबरी मिलाऔँ ।

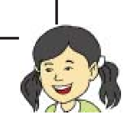

अब हामीलाई थाहा भयो । रातो तार निलो तारभन्दा लामो छ ।

डोरीको प्रयोग गरी विभिन्न वस्तुहरूको लम्बाईको तुलना

डोरीको प्रयोग गरेर लिइएको वस्तुको लम्बाइको नापलाई कालो/सेतो पाटीमा ट्रेस गरी छलफल गरौँ :

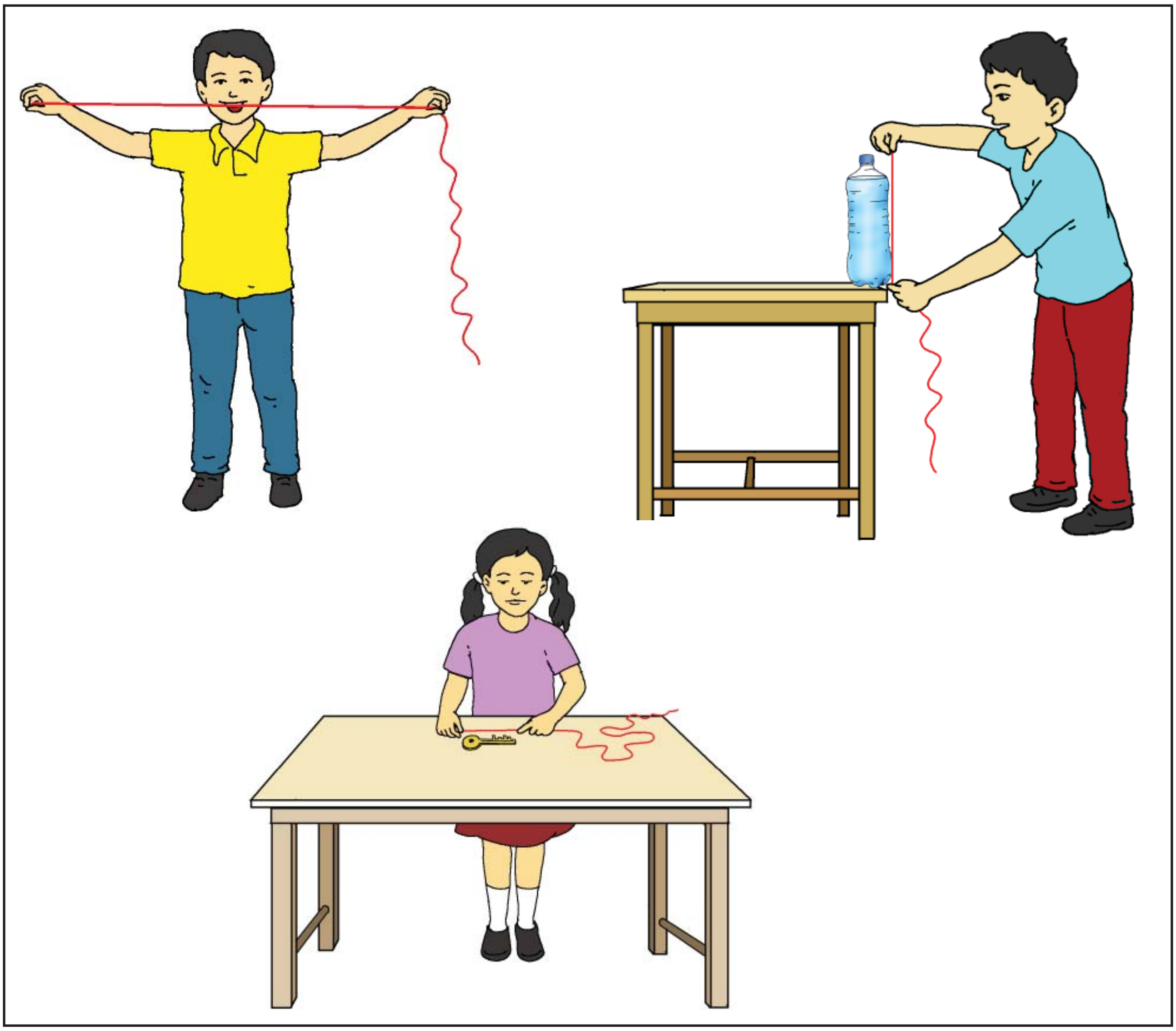

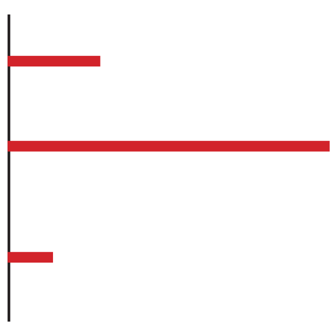

पानीको बोतलको उचाइको नाप :

बाहाँको लम्बाइ :

साँचोको लम्बाइ :

कक्षाकोठाभित्र भएका वस्तुको सतहको लम्बाइ नाप्नुहोस् र लेख्नुहोस् :

पाटीको लम्बाइ कति होला ? बिचार गरौँ :

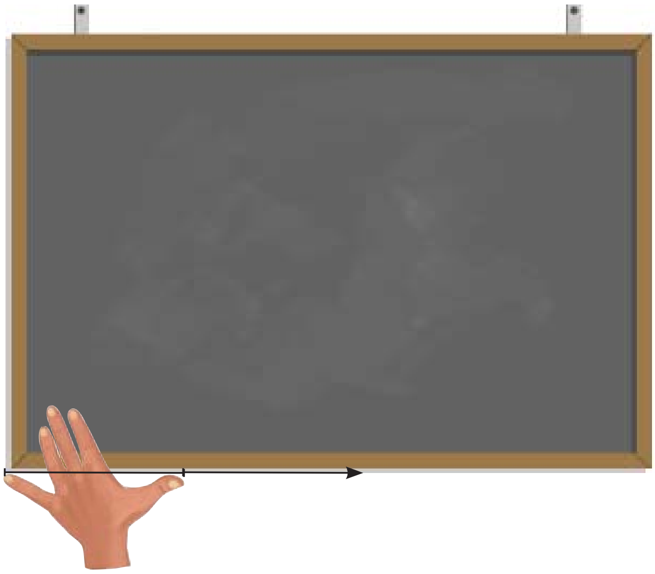

कति बित्ता ? ----------------------

कति हात ? ----------------------

----------- हात

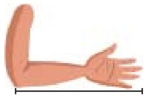

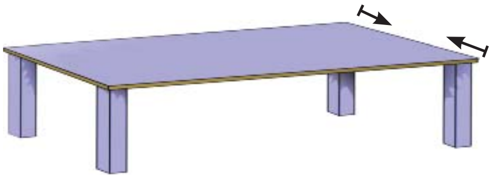

----------- बित्ता

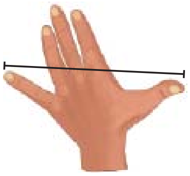

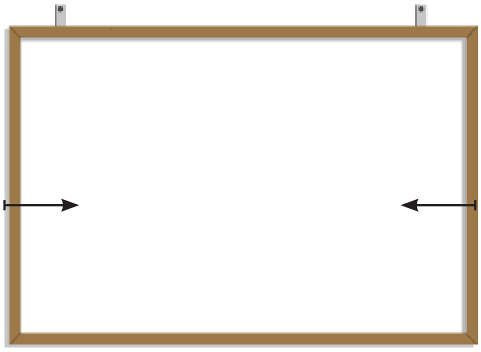

----------- बाहाँ

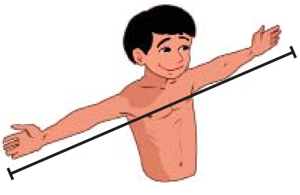

तल दिइएका वस्तुहरू नापेर लेखौं :

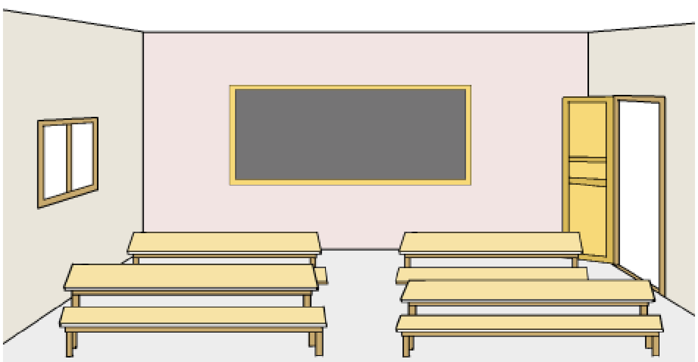

कक्षाकोठाको भित्ताको लम्बाइ : ----------- पाइला

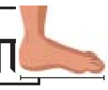

ढोकाको चौडाइ : ----------- पाइला

बेन्चको लम्बाइ : ----------- हात

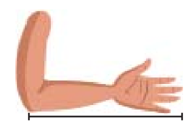

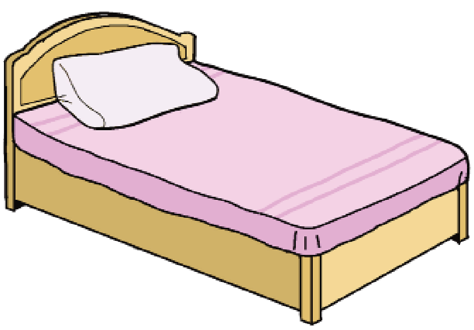

----------- हात

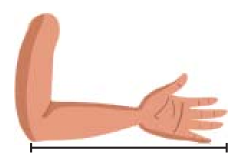

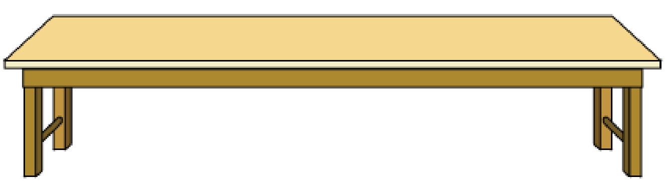

----------- बित्ता

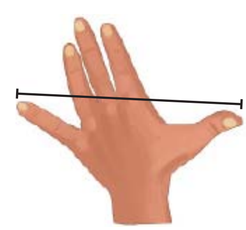

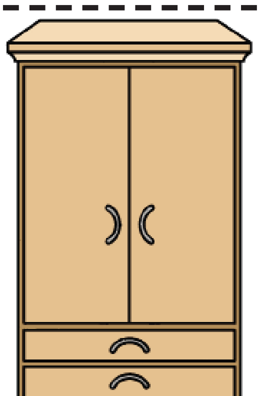

----------- बाहाँ

तलका वस्तुहरूको लम्बाइ बित्ताले नापेर लामो र छोटो पत्ता लगाउनुहोस् :

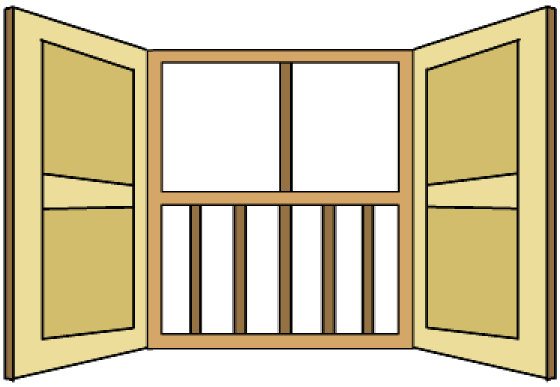

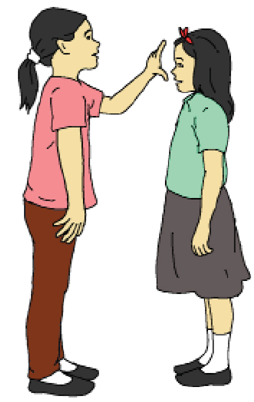

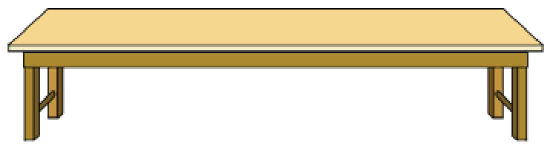

तलका वस्तुहरूको लम्बाइ हातले नापेर लामो र छोटो पत्ता लगाउनुहोस् :

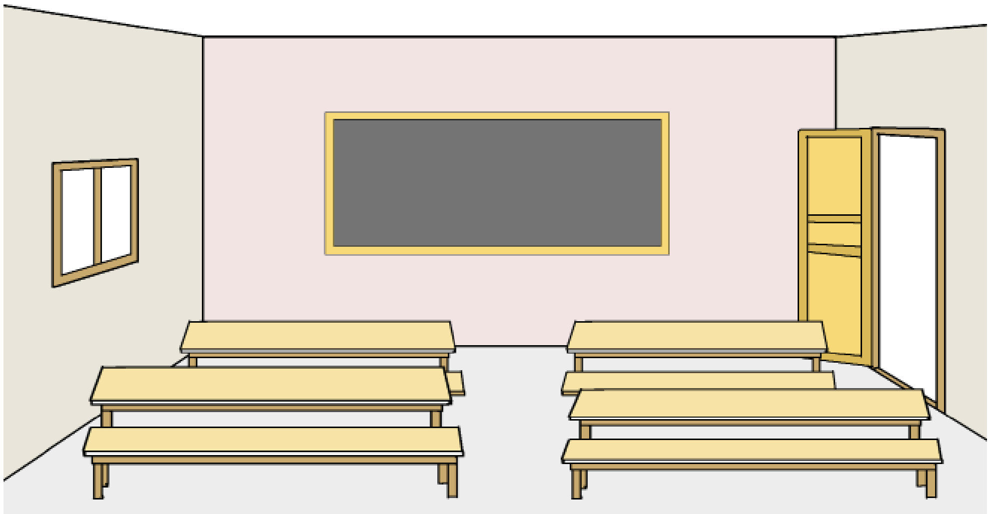

२२ चित्रग्राफ

तलको चित्र अध्ययन गरी निम्नलिखित प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस् :

१. कतिओटा खरायो छन् ? ☐

२. कतिओटा कुखुरा छन् ? ☐

३. कतिओटा चरा छन् ? ☐

४. कतिओटा बिरालो छन् ? ☐

तपाईँलाई सबैभन्दा बढी मन पर्ने फलफूलको नाम के हो भनी सीताले साथीहरूलाई प्रश्न सोध्नुभयो । साथीहरूको जवाफअनुसार निम्नबमोजिम फलफूलहरू देखाइएको छ :

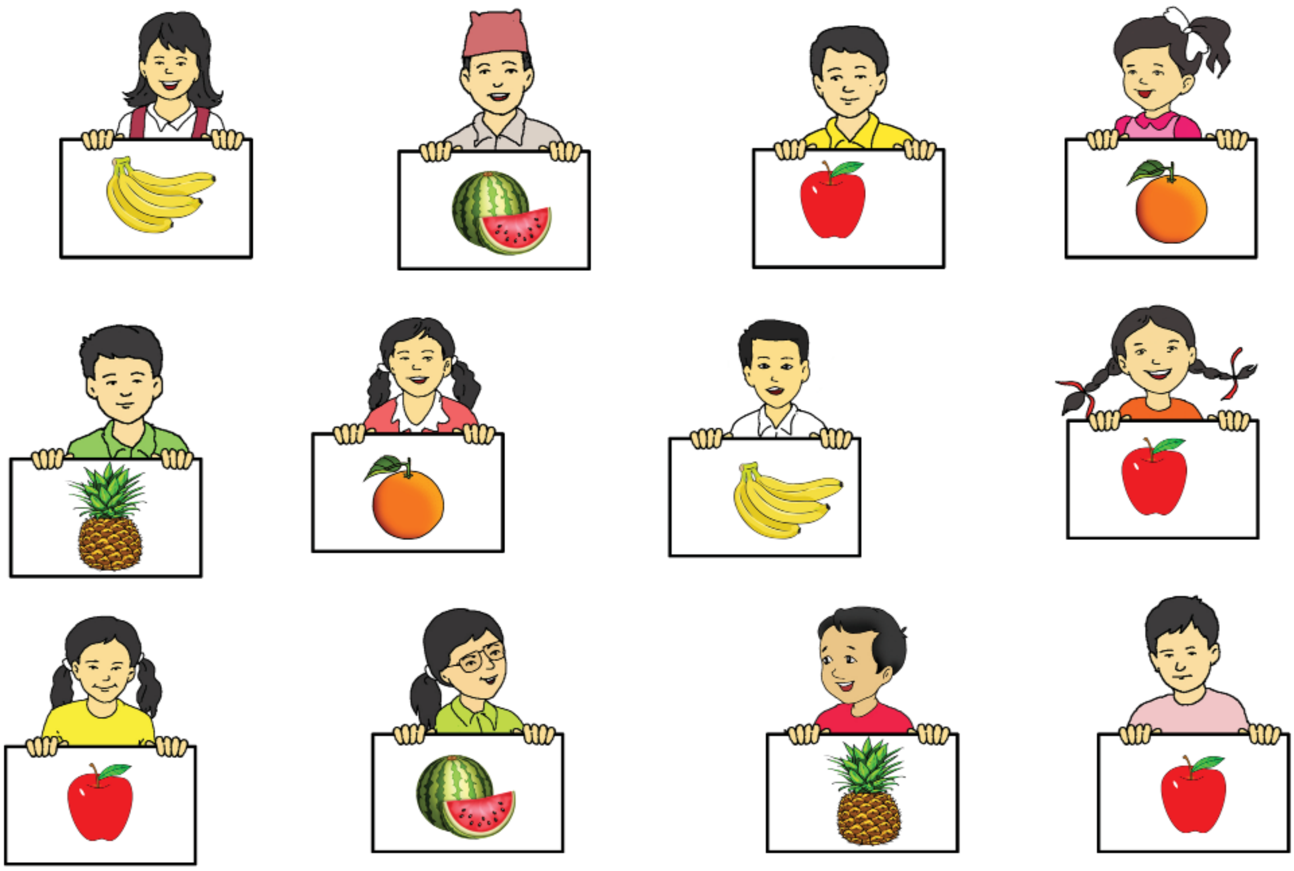

१. भुइँ कटहर मन पराउने विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या कति छ ?

२. केरा मन पराउने विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या कति छ ?

३. सबैभन्दा धेरै जनाले मन पराएको फलफूल कुन हो ?

४. कक्षामा रहेका जम्मा विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या कति छ ?

चित्रग्राफ हेरी तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

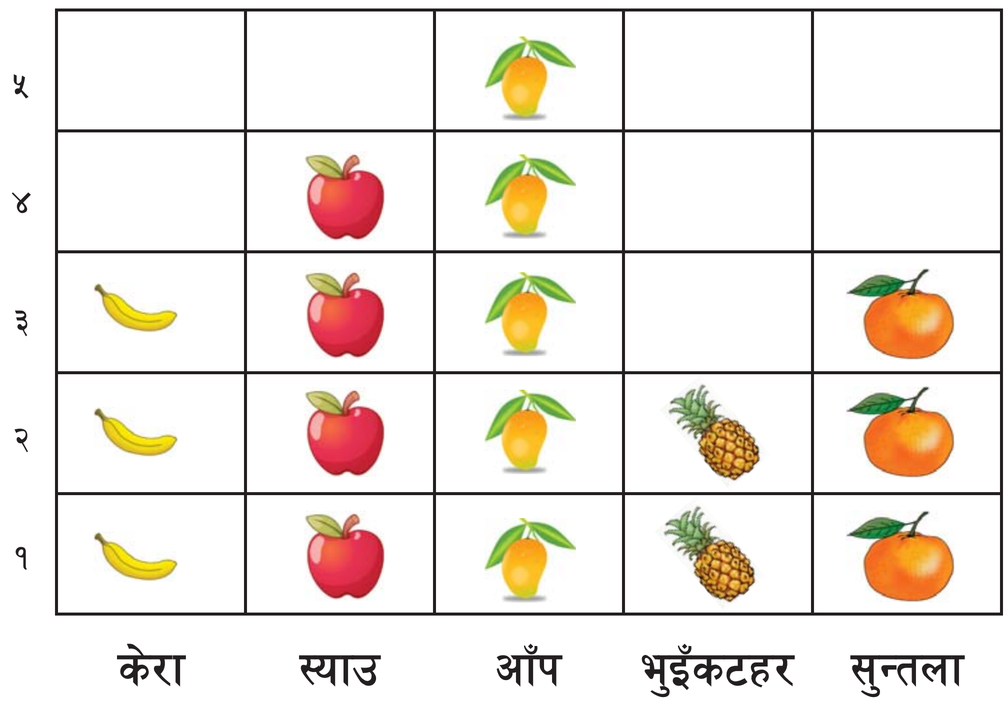

१. भुइँ कटहरको सङ्ख्या कति छ ?

२. केराको सङ्ख्या कति छ ?

३. सबैभन्दा धेरै कुन छ ?

४. जम्मा कति प्रकारका फलफूल छन् ?

५. केरा र सुन्तलामध्ये कुन धेरै छन् ?

६. सुन्तला र स्याउमध्ये कुन थोरै छन् ?

चित्रग्राफ हेरी तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

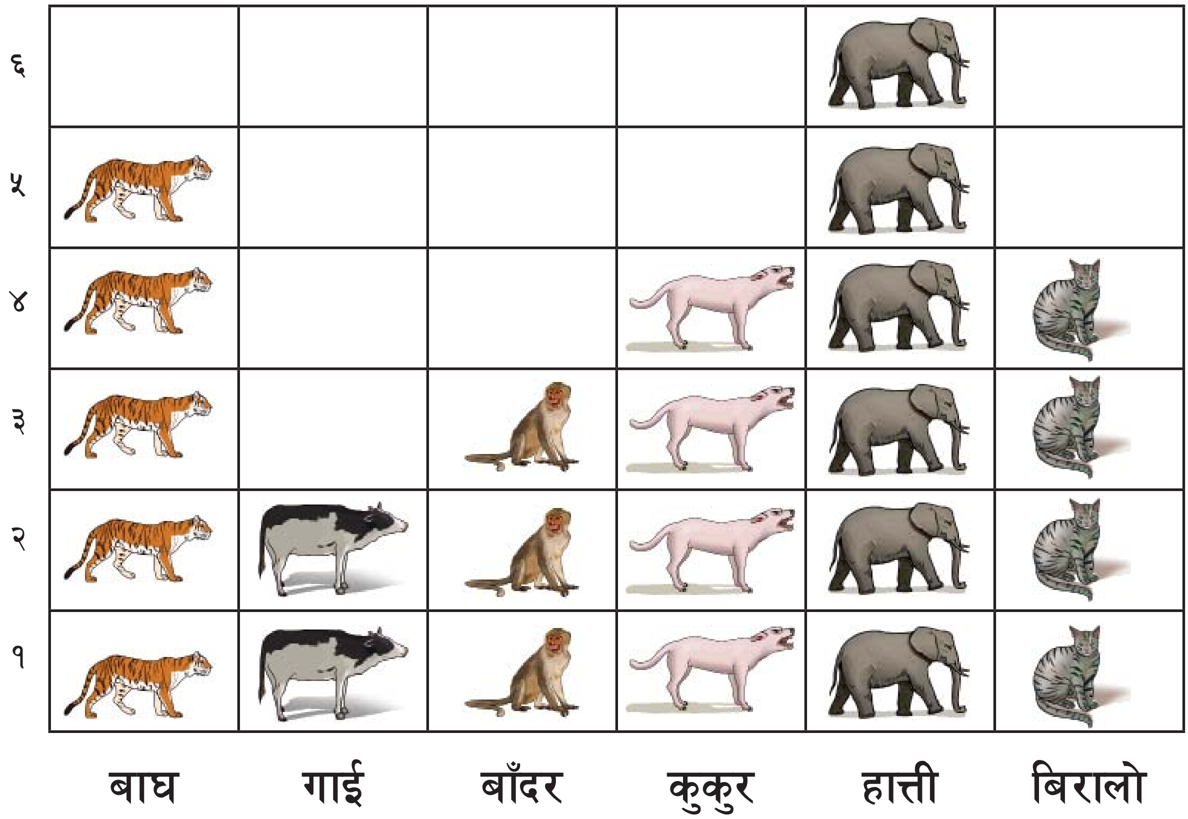

१. बाघको सङ्ख्या कति छ ?

२. चित्रग्राफमा सबैभन्दा धेरै कुन जनावर छन् ?

३. बाँदर र गाईमध्ये कुन चाहिँ धेरै छन् ?

४. कुन दुईओटा जनावरको सङ्ख्या बराबर छ ?

५. जनावरहरूको सङ्ख्या जम्मा कति छ ?

६. सबैभन्दा थोरै कुन जनावर छन् ?

७. सङ्ख्याको आधारमा थोरैबाट धेरै जनावरहरू क्रम मिलाएर लेख्नुहोस् ।

हेरौँ, मैले कति सिकेँ ?

बिहान गर्ने क्रियाकलापमा ठिक (√) लगाउनुहोस् :

☐

☐

☐

जोडा मिलाउनुहोस् :

रु. ५

रु. ५०

रु. १००

रु. १०

हप्ताका सात बारहरूको नाम क्रमैसँग लेख्नुहोस् :

१. --

२. --

३. --

४. --

५. --

६. --

७. --

तपाईँको गणित विषयको पाठ्यपुस्तक र अभ्यास पुस्तिकाको लम्बाइ अङ्गुलले नाप्नुहोस् र कुन लामो छ ? लेख्नुहोस् :

पाठ्यपुस्तकको लम्बाइ : -------------------------

अभ्यास पुस्तिकाको लम्बाइ : -------------------------

--- लामो छ ।

चित्रग्राफ हेरी तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

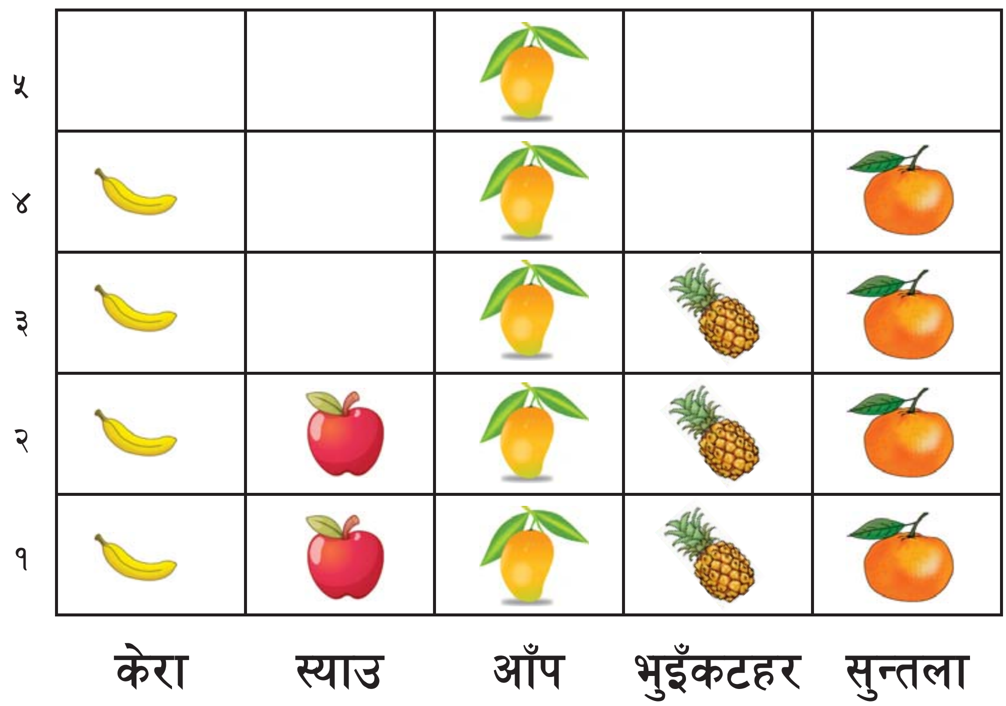

१. भुइँ कटहरको सङ्ख्या कति छ ?

२. केराको सङ्ख्या कति छ ?

३. सबैभन्दा धेरै कुन छ ?

४. जम्मा कति प्रकारका फलफूल छन् ?

५. केरा र सुन्तलामध्ये कुन धेरै छन् ?

६. सुन्तला र स्याउमध्ये कुन थोरै छन् ?